

Diena

Latvijas Republikas Laikraksts

Stils

PIEKTDIENA, 27. JANVĀRIS, 1995
NR.23 (1117)
CENA — Ls 0,10

Dzelzceļa tarifi — jau pusgadu nelikumīgi...

3.lpp. Intervija ar Alfona Novika meitu pianisti Noru Noviku

7.lpp. Sovakar mirdzēs Lielā mūzikas balva

Žurnāls Istenam virietim

10.lpp.

Naturalizācijas nodeva — 30 latu

Baiba Melnace
Rīga, 26.janv. Ministru kabinets ceturtdien apstiprinājis valsts nodevas lēmumu par naturalizācijas iesnieguma izskatīšanu — tas būs 30 latu, taču pensionāriem un invalīdiem ir paredzētas atlaides. Noteikumi būs spēkā visu 1995.gadu, nākamgad to varēs mainīt.
Personām, kas vēlies naturalizēties, reizē ar iesniegumu naturalizācijas pārvaldes nodaļā būs jāmaksā 30 latu valsts nodeva. Pensionāriem un otrs grupas invalīdiem nodeva būs uz pusi mazāka — 15 latu, bet politiski represēti un

pirmās grupas invalīdi no nodevas maksāšanas ir atbrīvoti, ziņo valdības preses dienests.
Sākotnēji Naturalizācijas pārvalde piedāvāja 50 latu valsts nodevu (ar atlaidi — 25 latu), to atbalstīja arī MK Valsts un sociālo lietu komiteja. Taču otrdien valdības sēdē galīgais lēmums netika pieņemts, jo Latvijas ceļa koalīcijas partneri TPA iebilda, ka šis jautājums jāizskata koalīcijas padomē. Pēc šīs apspriedes arī tika pieņemts lēmums noteikt mazāku valsts nodevu — 30 latu. Valsts nodevai būtu kaut daļēji jāsedz izdevumi, kas saistīti ar naturalizācijas procesa norisi Latvijā. ♦

Latvijas austrumu robeža jāveido pēc ES standartiem

Janis Kulmanis
Rīga, 26.janv. Tā kā Latvijas austrumu robeža drīzumā būs Eiropas savienības austrumu robeža, Latvijai jau tagad jāveido tādas robežas, kādas tagad ir Eiropas savienības robežvalstīm, ceturtdien žurnālistiem optimistiski sacīja ārlietu ministrs Valdis Birkavs pēc Ārlietu ministrijas speciālistu, Saeimas deputātu, Latgales reģionu pašvaldību sarunām trešdien Balvos. Ministrs gan aturējās prognozēt, cik drīz tas būs.

Sanāksmē secināts, ka ir iespējams un nepieciešams attīstīt sakarus ar Baltkrieviju, Ukrainu, Krieviju, nezaudējot mērķi integrēties Eiropā un transatlantiskajās struktūrās. Latvijas prezidenta Gunta Ulmaņa vizītes laikā Polijā Osvencimā plānotā sa tikšanās ar Ukrainas prezidentu, kuras laikā viņi vienojoties par oficiālu vizīti vienā vai otrā valstī. V.Birkavs ir uzacīnājis uz Latviju Ukrainas ārlietu ministru. Ar Krieviju tuvākajā laikā paredzēts noslēgt līgumu transporta jomā, runa ir par Krievijas ārlietu ministru

viens ar otru, arvien grūtāk kļūst risināms Abrenes jautājums ar Krieviju. Abrenes atgūšana nav nokavēta, bet tās realitāte samazinājusies, sacīja V.Birkavs. Ārlietu ministrs sacīja, ka sarunās ar Krieviju par šo jautājumu varētu būt runa par kompensācijām 30 tūkstošiem Abrenes apriņķa iedzīvotājiem, kas zaudējuši savu īpašumu. Varētu būt runa arī par, piemēram, brīvās ekonomiskās zonas izveidošanu.
Nākotnē līdzīgi izbraukumi varētu tikt plānoti arī uz Igaunijas un Lietuvas pierobežu rajoniem. ♦

DP apsvērs apvienošanos ar partiju Saimnieks

Nelliņa Ločmele
Rīga, 26.janv. Demokrātiskā partija sāksusi apspriest iespēju apvienoties vai Saeimas vēlēšanās veidot koalīciju ar partiju Saimnieks. Latgales demokrātisko partiju, Tautsaimnieku politisko apvienību un organizāciju Latvīai un Ventspilij. Aptuveni pēc mēneša būs zināms DP nodaļu viedoklis par apvienošanos vai koalīciju ar Saimnieku, turpretī sarunas ar TPA vēl nav pat isti sāktas.
DP dome trešdien uzdevusi partijas nodaļām un komisijām izvērtēt apvienošanos vai koalīcijas iespējas ar minētajām organizācijām, Dienai pastāstīja DP valdes priekšsēdētāja vietnieks Juris Celmiņš. «Esam nākuši ar iniciatīvu apvienoties, lai pakāpeniski samazinātu partiju skaitu, kas pašlaik pārsniedz 40,» sacīja J.Celmiņš. Saimnieka programma jau tiek nodota partijas nodaļu apspriešanai, un, ja

to viedoklis par apvienošanos būs pozitīvs, galīgo lēmumu pieņems kongress pavasarī. Saimnieka partijas sekretārs Ivars Redisons Dienai apstiprināja — ja DP piekrīt apvienoties, oficiāli lēmumu pieņems arī Saimnieks.
Ar citām partijām DP kontakti nav tik tālu attīstīti. Latgales demokrātiskā partija DP aicinājumu uzņēmusi ar interesi, taču līdzīgu piedāvājumu saņemusi arī no Zemnieku savienības. Latvijai un Ventspilij nav izrādījusī īpašu vēlmi piedalīties Saeimas vēlēšanās, bet ar TPA konkrētas sarunas vēl nav bijušas.
TPA līderis Edvīns Kide Dienai ceturtdien sacīja, ka nekādu iebildumu pret konsultācijām nevar būt, taču īstas skaidrības vēl nesot pašas DP vadības un tās frakcijas attiecībās. Savukārt J.Celmiņš atzina, ka frakcijas un partijas vadības attiecības esot uzlabojušās un viedoklis par koalīcijas partneru nepieciešamību Saeimas vēlēšanās esot vienots. ♦

Ministru prezidents devies uz pasaules ekonomisko forumu

Baiba Melnace
Rīga, 26.janv. Lai piedalītos Pasaules ekonomiskajā forumā, ceturtdien uz Šveices pilsētu Davosu devās Latvijas Ministru prezidents Māris Gailis. Paredzams, ka arī finansu ministrs Andris Piebalgs un Latvijas Bankas prezidents Einārs Repše piedalīsies šajā forumā, kas ir lielākā ikgadējā biznesa pārstāvju un valstu vadītāju tikšanās.
Pasaules ekonomikas forumā Davosā būs aptuveni 1500 dalībnieku — 40 valstu vadītāji un 160 ministri, kā arī lielāko sabiedrību vadītāji, zinātnieki. Forums ir vieta, kur var tīkties pasaules biznesa un val-

dību pārstāvi, veidot kontaktus un gūt jaunas idejas. Diskusijās tiks skartīti tādi jautājumi kā ekonomiskais stāvoklis pasaulē, pieprasījums pēc kapitāla, auto industrijas attīstība un informācijas tehnoloģija.
M.Gailim Davosā ir paredzētas tikšanās ar Francijas un Spānijas ārlietu ministriem, Ukrainas viceprezidentu un ekonomikas ministru, Slovēnijas prezidentu, ERAB prezidentu, ziņo valdības preses dienests. Iespējams, ka premjers tikties arī ar ASV, Argentīnas, Brazīlijas, Krievijas, Kazahstānas, Kirgizstānas un citu valstu vadītājiem. Ministru prezidents Davosā uzturēsies līdz 29. janvārim. ♦

Drošības padomē ieteikti vairāki SAB direktora kandidāti

Nelliņa Ločmele
Rīga, 26.janv. Tālavs Jundzis un Māris Zvaigzne pirmdien Nacionālās drošības padomes sēdē tika izvirzīti kā iespējamie Satversmes aizsardzības biroja direktora amata kandidāti, Dienai kļuvis zināms no neoficiāliem avotiem. Tiek piedāvātas arī citas kandidātūras, to apspriešana drīzumā gaidāma vairākas Saeimas frakcijās. SAB direktora kandidāta izraudzīšana notiks rūpīgi, lai neaizvērtos jau divreiz piedzīvotā situācija, kad Saeima noraidīja Nacionālās drošības padomes izvirzīto kandidātu.
Dienai zināms, ka Ivara Godmaņa valdības aizsardzības ministru

T.Jundzi SAB direktora amatam ieteicis Saeimas Aizsardzības un iekšlietu komisijas vadītājs Andris Līgotnis. Savukārt Latvijas ceļa deputātu M.Zvaigzni ieteicis aizsardzības ministrs Arveds Trapāns saziņā ar Ārlietu ministrijas parlamentāro sekretāru Mārtiņu Virsi. Minētās vēl šādas kandidātūras: Ministru prezidenta padomnieks ekonomikas jautājumos Eizēns Cepurnieks, Valsts prezidenta padomnieks Dainis Turulis, ģenerālprokurors Jānis Skrastiņš.
LC frakcijas vadītājs Andrejs Panteljejevs ceturtdien Dienai sacīja, ka būs vien jāatgriežas pie LC deputāta Laina Kamaldīņa kandidātūras, kaut arī Saeima divreiz to no-

raidījusi. LC frakcija SAB direktora izvēli apspriedīs tuvāko divu nedēļu laikā un tikai pēc tam par to lems Nacionālās drošības padome.
LNNK frakcija SAB direktora kandidātus jau ir apspriedusi trešdien un par pieņemamu atzinusi T.Jundzi, Dienai sacīja LNNK deputāts Aristīds Lambergis.
Tautas saskaņas partijas frakcijas vadītājs Jānis Jurkāns Dienai sacīja, ka TSP šķiet pieņemama D.Turļa kandidātūra, taču frakcija SAB direktora izvēli apspriedīs tikai pēc kandidātūras oficiālas izvirzīšanas. Zemnieku savienība SAB direktora kandidātus apspriedīs nākamnedēļ, tāpat arī Nacionālais bloks. ♦

Eksperti pēti investīciju iespējas Latvijā

Baiba Melnace
Rīga, 26.janv. Lai izpētītu, kādas ir privāto ārvalstu investoru iespējas un izredzes Latvijā, Rīgā nepilnas divas nedēļas strādās starptautiskās organizācijas Ārvalstu investīciju konsultāciju dienesta (FIAS) speciālisti. Paredzēts, ka pēc šā darba taps ziņojums ar ieteikumiem Latvijai, kā būtu iespējams piesaistīt vairāk ārvalstu investīciju.
FIAS konsultanti daļēji iepazīnušies ar investīciju klimatu Latvijā, vēl būdami ASV — viņi izpētījuši attiecīgos likumus un statistiku, Dienai pastāstīja Latvijas Attīstības aģentūras (LAA) vadītājs Uldis Vitoliņš. Pirmajā sarunā ar Latvijas pārstāvi FIAS konsultanti izteikusi neizpratni: «Izskatās, ka Latvijā visis ir kārtībā, taču mēs nesaprotam, kādēļ šeit ir tik maz ārvalstu investīciju. Ir jābūt iemeslam,

kādēļ tā notiek.»
FIAS konsultanti Latvijā vēlas iepazīties ar visu, kas saistīts ar ārvalstu investīcijām — likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, procedūram šajā jomā, eksportu un importu. Viņu uzdevums ir atklāt Latvijas vājās vietas, kā arī ieteikt, kas darāms, lai investoru interese par mums pieaugtu. FIAS eksperti tiksies gan ar uzņēmējiem, kas saistīti ar ārvalstu ieguldījumiem Latvijā, gan ar oficiālo valsts iestāžu (ministriju, LAA, Privatizācijas aģentūras un Saeimas) pārstāvjiem.
Ziņojums par pētījuma rezultātiem būs izmantojams divos veidos — Latvijā to varēs izmantot valdība, lai uzlabotu stāvokli, savukārt ārzemēs tā būs informācija par uzņēmēju iespējām Latvijā. U.Vitoliņš minēja, ka šo ziņojumu izplatīs visos iespējamos veidos, ja vien tas būs kaut nedaudz labvēlīgs, jo tāda

veidā varēs celt mūsu valsts prestižu. Piemēram, publicējot ziņojuma pamatnostādnes biznesa avīzēs un žurnālos, tas nonāks speciālistu rokās, domā U.Vitoliņš.
FIAS pasaulē tiekot uzskatīta par kompetentāko iestādi, kas nodarbojas ar ārvalstu investīciju pieprasīšanas jautājumu izpēti, Dienai teica U.Vitoliņš. Latvijā tā pētījumu par investīciju klimatu veiks jau otro reizi, pirmā bija pirms nepilniem diviem gadiem. Arī pēc pirmās izpētes Latvijā saņēma ieteikumus, ko darīt, lai investīciju apjoms pieaugtu, un Latvijā, pēc U.Vitoliņa vārdiem, daudz ko no šiem ieteikumiem izmantojuši. Tādēļ pēc Latvijas valdības un LAA lūguma FIAS piekritusi veikt vēl vienu bezmaksas pētījumu Latvijā, kaut gan parasti tā par saviem līdzekļiem pētījumus katrā valstī veic tikai vienu reizi. ♦

Ulmanis ticies ar Albānijas prezidentu

Āris Jansons, Dienas speciālkorepondents Polijā
Krakova, 26.janv. Ceturtdien Latvijas Valsts prezidents Guntis Ulmanis ieradās Polijas pilsētā Krakovā, lai piedalītos Osvencimas koncentrācijas nometnes atbrīvošanas 50.gadadienas pasākumos. Līdz ar to Latvijas prezidents sveica militārā goda sardze un prezidenta Leha Valensas personiskais pārstāvis.

Pirms oficiālās ceremonijas G.Ulmanis tikās ar Albānijas prezidentu Sali Berišu. Prezidenti informēja viens otru par politisko situāciju un ekonomisko reformu gaitu savās valstīs. Viņi bija vienprātīgi, ka valstīm, kas nesēn atbrīvojušās no totalitārisma, risināmas līdzīgas problēmas, tādēļ šāda domu apmaiņa uzskatāma par lietderīgu. Prezidents S.Berišs apsvēca Latviju ar gaidāmo uzņemšanu Eiropas pado-

mē (EP) un lūdza atbalstīt arī Albānijas centienus kļūt par EP dalībvalsti.
Viņš piebilda, ka Albānija ar īpašu interesi seko notikumiem nelielajās Baltijas valstīs un cenšas izdarīt pareizus secinājumus. Albānijā ir izdevies strauji samazināt inflāciju — 1993.gadā tā bija 400%, bet 1994.gadā vairs tikai 15%. Pabeigta apkalpojošās sfēras un infrastruktūras objektu privatizācija. ♦

Saeimā pieņemts likums par pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu

Apspriežas ārējo resursu valsts ministre Indra Sāmite un finansu ministrs Andris Piebalgs. Foto — Boriss Kolesņikovs, A.F.I.

Baiba Melnace
Rīga, 26.janv. Saeima ceturtdien pieņēma likumu par pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu 1995.gadam, kas ļaus pašvaldībām beidzot sastādīt un apstiprināt savu budžetu, jo tās skaidri zi-

nās no fonda saņemamo vai tajā iekasājamo līdzekļu daudzumu. Līkums darbosies visu saimniecisko gadu, lai nerastos jūkas ar janvāra atskaitījumiem fondā un izmaksājām summām.
Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda kopējā summa 1995.gadā būs 78,6 miljoni latu, no tiem lielākā daļa būs valsts dotācijas šajā fondā — 62,7 miljoni latu, un pašvaldību atskaitījumi fondā no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem — 15,9 miljoni latu.
Skat. Saeimā pieņemts likums 12.lpp

Latvija atceras savu atzišanu de iure

Piemēnot 74.gadadienu, kopš Latvijas Republika tika oficiāli atzīta kā neatkarīga valsts, Ārlietu ministrijai vadība ceturtdien nolika vainagu pie pirmā valsts ārlietu ministra Zigrīda Annas Meierovica kapa, tādējādi pieminot viņa īpašos nopelnus, panākot šo atzišanu. Atzīmējot šo nozīmīgo datumu, uzrunu Saeimā teica arī Saeimas priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs. Sadarbībā ar Latvijas Universitāti Ārlietu ministrija rīkoja arī zinātnisku atceres pasākumu ar politiku un vēsturnieku ziņojumiem. Pārdomas izteica arī Z.A.Meierovica dēls — Ārlietu ministrijas Baltijas un ziemeļvalstu valsts ministrs Gunārs Meierovics. Foto — Uldis Briedis, Diena

Pasaulē un Latvijā pieaug avīžpapīra cenas

Agita Bērziņa, Jānis Kulmanis
Rīga, 25.janv. Tā kā Skandināvijas valstīs avīžpapīra cena šogad, salīdzinot ar pagājušā gada pēdējiem mēnešiem, augušas par 20—25% un ievērojami dārgāks kļuvis arī Krievijā ražotais papīrs, ko izmanto vairākus laikrakstu Latvijā, iespējams, ka tuvāko mēnešu laikā vairākas avīzes samazinās apjomu vai iznāks retāk. Daži izdevumi, sadārdzinoties papīram, varētu paaugstināt arī avīžu mazumtirdzniecības cenu.
Preses izdevēju un redaktoru asociācijas prezidents un Dienas biznesa galvenais redaktors Juris Paiders Dienai informēja, ka otrdien asociācija nosūtījusi vēstuli finansu ministram, Valsts prezidentam un Ministru prezidentam ar lūgumu pasīrējā situācijā, kad avīzēm jāieperk liels daudzums papīra, atlikt apgrozījuma nodokļa maksājumus uz deviņdesmit dienām, attiecinoši šo prasību ne tikai uz asociācijas locekļiem, bet arī uz citiem preses izdevumiem. J.Paiders pastāstīja, ka daudz Skandināvijas papīrražotāju nosacījums ir tāds, ka nauda par piegādāto papīru jāsamaksā deviņdesmitajā dienā, bet apgrozījuma

nodoklis jāsamaksā tūlīt. Tādēļ šo rūpniecību noteikumi par samaksu avīzēm esot izdevīgāki nekā Latvijas valdības noteikumi par nodokļu samaksu.
Dā pašlaik nekādu sarežģījumu ar papīru neesot. Vienīgi — papīra patēriņš jāizdara trīs četrus mēnešus iepriekš. Jau tagad Dā jāiesniedz papīra pieprasījums majam.
A/s Preses nams direktora vietnieks ražošanas jautājumos Teo-

dors Prūsis teica, ka kādas avīzes neiznāksanas iemesls pagaidām neesot papīra trūkums. Lielākas vai mazākas papīra rezerves laikrakstiem pagaidām vēl esot, daži gan jau sākot samazināt iznākšo avīžu apjomu.
Kā Dienai pastāstīja Rīgas Bals komercdirektors Andris Jurjāns, avīžu kritiskā situācija pagaidām neskarot.
Skat. Avīžpapīra cenas 12.lpp.

SAULE LEC 8.33 RIET 16.40
MĒNESS LEC 5.13 RIET 12.59
4—9 m/s
D -1° +3°
N -1° +3°
Laika ziņas

Šodien Latvijā mākonains laiks, brižiem slapjš sniegš, lietus, austrumu rajonos neliela atka. Pūtis rietumu vējš ar ātrumu 4—9 m/s. Gaisa temperatūra nakti un dienā no -1° līdz +3°C.
Medicīniskais laika tips — III (nelabvēlīgs).

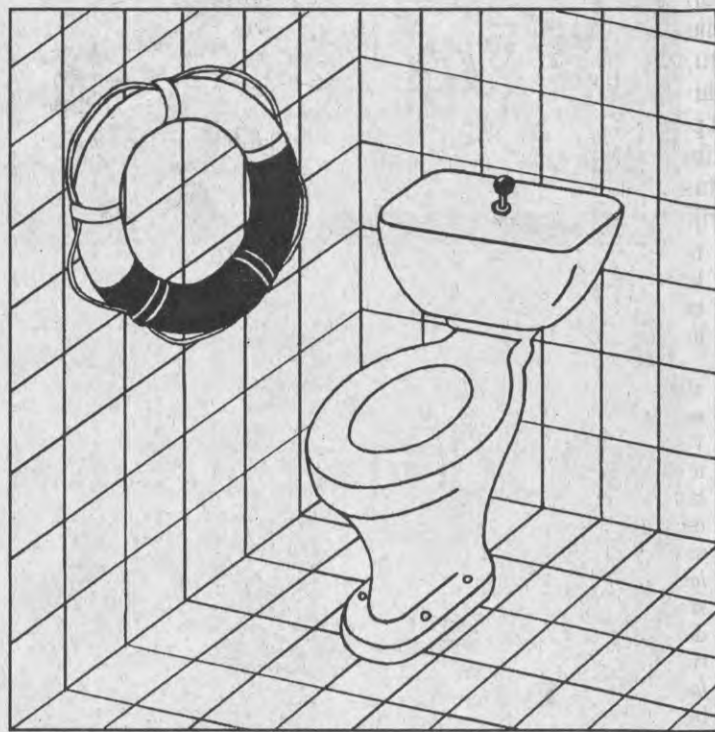
KOMENTĀRI UN VIEDOKĻI

FORUMS

Kamēr deputāti gul, Satiksmes ministrijas atļautā ekonomiskā patvaļa turpinās

Guntis Rozenbergs, *Dienas komentētājs*

Esam piedzīvojuši unikālu gadījumu atjaunotās Latvijas brīvvalsts likumdošanas un izpildvaras vēsturē. Būs pagājis gandrīz pusgads, bet sabiedrības lielākajai daļai joprojām būtu jāzina, kas ir satiksmes ministrijas atļautā ekonomiskā patvaļa turpinās. Tas ir jautājums par to, vai likumīga ir Satiksmes ministra Andra Gūtmaņa 1994. gada 14. jūnijā izdotā 126. pavēle par pasažieru dzelzceļa pārvadājumu tarifu palielināšanu, sākot no jūlija. Kas to būtu domājis, ka tik saldi lača miegā visu vasaras nogali, rudenī un arī ziemu gulēs gan Ministru kabinets, gan tautas kalpi augstajā namā! Bet tikmēr ikviens, kam nav ne *Volvo*, ne *Audi*, ir spiests braukt ar vilcienu, par to maksājot nepamatoti dārgi. Veselu pusgadu! Turklāt *Latvijas dzelzceļa* sniegto pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanas ir apgrūzinātāji proporcionāla bilšu cenu paaugstināšanai. Auksti, nefīri vilcieni vagoni ar izsīstiem logiem joprojām pasažieriem liek sarauties čokurā, bet viņu protests ir pieklusis, jo esam taču līdz šim ar daudz ko raduši samierināties. Bet šoreiz nevis par pieradumu, bet par nolaidību, par ko vienlīdz atbildīga ir gan valdība, gan arī parlaments.

Bez vārdiem. Zīmējums — Vilnis Piķis

Tik neviņa attieksme pret iedzīvotājiem krievu laikā nav manīta. Ir taču runa par naudu, ko iedzīvotāji spiesti maksāt no sava paplaņa mākā. Vai kāds atbildinās pasažieru iztērēto naudu, ja tomēr izrādīsies, ka augstie dzelzceļa tarifi ir nepamatoti? Jo viena lieta ir dabiskā monopola — *Latvijas dzelzceļa* dzīvotspējas uzturēšana, bet otra un daudz svarīgāka — tā vēlmju samērošana ar to, kas būtu pieņemams sabiedrības lielākajai daļai un atbilstu Latvijas sociālajai videi. Nevar likt cilvēkiem maksāt vairāk, nekā tie patlaban var atļauties, jo dzelzceļa transports ir masu pārvietošanas veids. Lai arī valdības viri un Saicmas deputāti diezin vai spēš nolaisties no saviem komforta apstākļiem līdz vienlīdz komforta apstākļiem, tomēr būs vien jāpieņem zemes.

ko investēt dzelzceļa attīstībā, būtu jāpārsta 2,5 santimi par km. Appetite laba, vai ne!

Kad palielināja dzelzceļa bilšu cenas līdz 1 santimam par km, piemēram, kaimiņvalsti Igaunijā pasažieru pārvadāšanas tarifi salīdzinot šī bija krievu zemākā — aptuveni 0,4 santimi parastajos vilcienos un 0,5 santimi par km ātrvilkos. Kopš iepriekšējā pasažieru pārvadāšanas tarifu kāpuma 1992. gada novembrī līdz satiksmes ministra pavēlei inflācija bija pieaugusi aptuveni par 175%. Tātad jaunie tarifi vismaz 0,7 reizes pārsniedza inflācijas augšanas kopējo procentu. Monopoldarības uzraudzības komiteja, kas pēc Gūtmaņa pavēles sāka aktīvi nostāties pret šīs ministru soli, uzskatīja, ka maksimāli pieļaujams bilšu cenu palielinājums varētu būt nevis 2,5 reizes, bet 1,7—1,8 reizes. Tarifu palielināšanas brīdī *Latvijas dzelzceļš* (*LDz*) nesēja uzrādīt detalizētu savas saimnieciskās darbības analīzi un konkrētu turpmākās darbības un dzelzceļa attīstības plānu, lai varētu apgalvot un būt pārliecināti, ka paugstinātā dzelzceļa tarifi patiešām uzlabos *LDz* darbības un sniegto pakalpojumu kvalitāti, nevis *LDz* turpinās neefektīvi strādāt un mums ikvienam būs jāmaksā par tā bezsaimnieciskumu. Tādas bažas un atzinumu izteica arī Monopoldarības uzraudzības komiteja. Protams, izdikt vairāk naudas vēl nenozīmē to lietderīgi izmantot. Ja kādam ko vairāk dod, tad tūlīt ir jāpārsta, kad un ko ar šo naudu tas izdarīs labāk. Ministrija to diemžēl vienlaikus ar *LDz* it kā glābjošas pavēles izdošanu no tā nepaģēģēja.

Monopolists Latvijas dzelzceļš panāk savu bez pietiekamas argumentācijas

Tātad satiksmes ministrs Andris Gūtmanis pērn jūnijā, Saicmas starpsesijā laika, izdeva pavēli, ka no 1. jūlija spēkā ir jauni, palielināti pasažieru dzelzceļa pārvadājumu tarifi. Par braukšanu vilcienā bija jāmaksē 2,5 reizes vairāk nekā pirms tam — 1 santims par nobraukto kilometru agrāko 0,4 santimu vietā.

No *Latvijas dzelzceļa* vadības bija dzirdamas vaimanas, ka dzelzceļš jāglābj, kamēr vēl nav par vēlu, jo ļoti lieli esot tā zaudējumi, ka vairākus gadus tarifi nav tikusi palielināti, ka iepriekš pasažieru pārvadāšanā radušies zaudējumi kompensēti no kravju pārvadāšanā gūtajiem ieņēmumiem un ka ja arī turpmāk pasažieriem bilšu cenas nepalielinātu, vairs nebūtu, ar ko braukt. Vajagot iegādāties vismaz 200 jaunu vagonu u.tml. Turklāt sabiedrība tika presēta ar viedokli: lai *Latvijas dzelzceļš* aptoktos, 1 santims par kilometru esot vēl maz prasīts no vilcienos braucošiem. Visu tā izdevumu segšanai vajadzētu pemt 1,6 santimus par km, bet, lai spētu kaut

Satiksmes ministrijas un Ministru kabineta (MK) grēki

Tūlīt pēc tam, kad satiksmes ministrs izdeva nepopulāro pavēli, iejaucas Monopoldarības uzraudzības komiteja un 25. jūlijā izdeva rīkojumu, lai Gūtmaņa kungs to atceltu, jo, ministru rīcība ir pretrunā ar mums gūtajām Satversmes

81. pantu, kas liedz, lai likuma spēku Saicmas sesijā starplaikā iegūti tādi MK noteikumi, kas paredz grozīt dzelzceļa tarifus, nodokļus u.tml. Tātad tikai Saicmas ziņā ir izlemt sabiedrībai tik nozīmīgu jautājumu. Gūtmanis turpretim savu rīcības pareizību pamatoja ar vecu neatceltu Augstākās Padomes 1992. gada lēmumu un vēl atspērs uz 1923. gada likumu, kas bijis spēkā līdz 1935. gadam, kad pieņemts jauns papildināts likums par satiksmes ministra tiesībām noteikt dzelzceļa tarifus pēc MK iepriekšējās piekrišanas. Taču 1994. gada jūnijā pavēle tapa bez MK iepriekšējās piekrišanas.

1994. gada 2. augusta MK sēdē tika pieņemts 372. rīkojums partraukt Monopoldarības uzraudzības komitejas rīkojumu atcelt Gūtmaņa pavēli līdz jautājuma par dzelzceļa tarifiem izskatīšanu Saicmā. Taču diemžēl ir jau jāveic beigas, bet no izskatīšanas nevēsts. Kā *Dienai* pastāstīja Saicmas Kancelejas speciāliste Anita Balce-

re, pagaidām Saicmā MK nav iesniedzis nekādu dokumentu, lai būtu pamats to likuma noteiktā kārtībā virzīt uz izskatīšanu Saicmā. Var jau būt, ka Birkava valdības nepadarītos darbus Gaļa valdība nav pārmantojis vai nav gribējusi pārmanot? Valsts kancelejas Juridiskajā departamentā vaicāju, kam tad būtu bijis jāgādā, lai šis iedzīvotājiem tik svarīgais jautājums netiktu aizmirsts. Juriste Natālija Losāne apgalvoja, ka droši vien par to bijis jāgādā satiksmes ministram, jo viņam vajadzētu būt visvairāk ieinteresētam, pats taču tarifu palielināšanas pavēli pretunā ar Satversmi bija izdevis. Turklāt, ja lēmumu varēja nezināt Gaļi, ka jaunās valdības vadītājs, tad to aizmirst nedrīkstēja Gūtmanis, jo arī Gaļi valdībā turpināja pildīt satiksmes ministra pienākumus. Mūžgais ministrs ta!

Bet satiksmes ministrs, atbildot *Dienai*, mazgājās nevainībā, jo jau 19. jūlijā valdība esot pieņēmusi lēmumu projekti. Viens par to, lai izmainītu Satversmes 81. pantu, kas Gūt-

manim liekotos arhaisks un ka tājā varētu ļaut tarifus noteikt arī MK vai ministrijai, un otrs — atjaunot jau minētā 1935. gada likuma darbību. Toreiz valdības sēdē esot uzdots Tieslietu ministrijai apkopot visas izmaiņas Satversmē, lai Saicmā izskatīšanai tās nedotu pa vienai vien. Kā apgalvoja Gūtmanis, viņš 1995. gada 17. janvārī (!) esot uz Tieslietu ministriju aizrakstījis vēstuli, lai tā paatrinātu izmaiņu apkopojumu Satversmē. Kad jautājums nonāksot Saicmā — to lai vaicājat Apstipr. (Patlaban Satiksmes ministrijai tiek gatavots likumprojekts par dzelzceļa tarifem, bet tā jau ir cita «opera».)

Tieslietu ministrs Romāns Apšitis par vecās valdības darbiem un solījumiem *Dienai* tūlīt nemācēja atbildēt, bet solījis noskaidrot un to izdarīt ar. Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāre Velga Slaidiņa, speciāli iedzīlīnājusies bēdīgi slavenā gadījuma anatomijā, paskaidroja, ka visas aktivitātes notikušas vēl iepriekšējā ministra Levita laikā. Levits šad tad esot piekritis uzņemties tādus darbus, kas ministrijai nemaz nebūtu jādarīja. Tiesli tolaik Tieslietu ministrija kopā ar Valsts reformu ministriju gatavojusi izmaiņas Satversmē attiecībā uz pašvaldībām, un tad esot izdomāts Satiksmes ministrijas ierosinātos labojumus klāt piespēlēt. Bet V. Slaidiņa atzina, ka labojumi attiecībā uz pašvaldībām joprojām nav gatavi un vēl ilgi tādi nebūs (tie bijuši jāgatavoti līdz 1. septembrim). Tā ka Satiksmes ministrijai būtu jāredz, ka Tieslietu ministrija šajā ziņā ir iesprūdis un satiksmes ministram pašam jāgādā par viņam nozīmīgajiem jautājumiem atbilstoši Saicmā. Tieslietu ministrija rakstīstot atbildes vēstuli Gūtmanim, lai viņš pats jautājumu sagatavotu ar MK ziņu nes uz Saicmu, jo būtu jā jau 19. jūlijā jautājums bija pietiekami sagatavots, lai to nevisinātu un nodotu Saicmai izskatīšanai, jo toreiz ar MK lēmumu pamatā tika akceptētas izmaiņas Satversmē. Nezin kā pēc vajadzēja jautājumu nodot Tieslietu ministrijai. Acimredzot dzelzceļa tarifu galīgā lēmuma izņemšanas novicināšana bija kādam izdevīga. Gūtmanis visu tūlšanās vainu novel uz

Tieslietu ministriju, bet tā absolūti nejutās vainīga esam, jo tās oficiālajā neparādīto darbu plānā viss cits gan esot, bet izmaiņu sagatavošanu Satversmē dzelzceļa tarifu sakārto nevarot ieraudzīt.

Protams, tā nav normāla parādība, ka vienai ministrijai uztic krāt kaut ko, šajā gadījumā — labojumus Satversmē. Katrs no tiem ir tik būtisks, ka, tiklīdz ir gatavs, jānes uz Saicmu, lai tad tā izlemj — kolektīvā jeb marīnēt vai izlemt tūlīt.

Tātad, lai kā negribētos tam ticēt, atkal ēna krit uz Gūtmaņa kungu, kas tarifi ar vieglu roku palielināja, bet sevišķi nepūlējās gādāt, lai Saicma drīzumā izņemtu, vai viņš rīkojies pareizi, un lai Satversmē ielabotu, ko viņš drīkst turpmāk atļauties. Tā ka tagad Gūtmanim pašam vien vajadzēs līdz galam sagatavot šo jautājumu, lai MK varētu to iesniegt Saicmā.

Tautas kalpu lača miegs

Protams, vispirms jābrīnās par Gūtmaņa kunga pusgadu ilgo mieru. Zēl arī, ka Monopoldarības uzraudzības komiteja Ilmas Rudušas vadībā vasarā tik spārīgi sāka cīņu pret *LDz*, nepamatoti augstajiem dzelzceļa tarifiem un Gūtmaņa patvaļu, bet pēc tam tas spars nošķūca. Taču visvairāk uztrauca deputātu nevēriba un miegainība. Jautājuma izskatīšanu Saicmā taču varēja ierosināt arī pieci vienprātīgi deputāti vai kāda no Saicmas komisijām. Ja jau šādas aktivitātes nav bijušas, tad ir pamats šaubīties, vai deputāti patiešām pietiekami bieži atceras savus vēlētajus un viņu dzīvības stāklus. Latviešiem jau pārmet, ka viņi ir miera mikas un ir isu atmiņu. Bet, ja valdības viriem deputātiem ir isa atmiņa un tie tik viegli aizmirst iedzīvotājiem nozīmīgas lietas, tad tas jau ir gana bīstami. Kam tad jāseko, lai valdības pienumtie lēmumi tiktu izpildīti laikus? Bet tikmēr iedzīvotājiem valsts varas un, izpildvaras, gulēšana ciešā lača miegā mūsdienu krietnu naudu. Jāvel valdības viriem un deputātiem biežāk drūkt ar vilcieni. Tad varbūt tik tikz vis neaizmirsīsies.

Vai nepieciešams politiskās partijas finansēt no valsts budžeta?

V alstij noteikti vajadzētu no sava budžeta iedalīt vismaz starta naudu pirmsvēlēšanu cīņai visiem politiskajiem spēkiem, kas reāli var pretendēt uz iekļūšanu Saicmā. Tas varētu būt zināma veida aizdevums, ko veiksmes gadījumā Saicmā iekļūšanai partijām nevajadzētu atmaksāt, vai tamlīdzīgi — šī sistēma demokrātijas valstīs ir pazīstama, juristi to prastu piļāgot Latvijas apstākļiem. Mums noteikti šāda rīcība no valsts jāpieprasa, jo nedrīkstam pieļaut, ka «biezēs», aiz kuriem stāv netirais bizness, nopērk sev vēlamos deputātus 6. Saicmai tāpat, kā cirkum iegādājas ziļosus, mērkakus vai zirgus: tik daudz un tādus, cik un kādus maks atļauj.

Nepārliecinā reizumis dzirdētais arguments, ka tikai tas politiskais spēks ir dzīvotspējīgs un tiesīgs būt Saicmā, kura idejas un programmu, sponsorējot pirmsvēlēšanu kampaņu, atbalsta turīgi cilvēki un firmas. Lielaiz netirais bizness, piemēram, nekad nedos naudu zālajiem, jo vides aizstāvju prasības vienmēr stāties ceļā plesonīgo bagātnieku centieniem gūt pelņu par katru cenu. Tādi neatbalstīti arī demogrāfiskās situācijas uzlabošanas programmu, jo kā darbspēku viņi grib redzēt bezbērnu sievietes, nevis daudz bērnu mātē. Bet šo ideju un iedzīvotāju sāļu pārstāvēniecība Saicmā sabiedrībai ir vitāli nepieciešama, un tikai valsts var garantēt viņiem iespēju izkļāst savu pirmsvēlēšanu programmu tautai masu informācijas līdzekļos.

Valentīna Birniece, māksliniece, Latvijas Zaļās partijas Ventspils nodaļas vadītāja. Foto — Aldis Birnieks

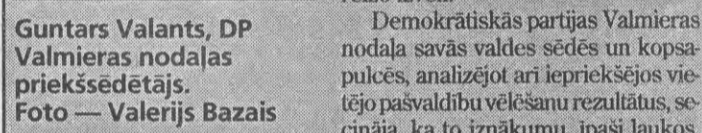
Valstij noteikti vajadzētu no sava budžeta iedalīt vismaz starta naudu pirmsvēlēšanu cīņai visiem politiskajiem spēkiem, kas reāli var pretendēt uz iekļūšanu Saicmā. Tas varētu būt zināma veida aizdevums, ko veiksmes gadījumā Saicmā iekļūšanai partijām nevajadzētu atmaksāt, vai tamlīdzīgi — šī sistēma demokrātijas valstīs ir pazīstama, juristi to prastu piļāgot Latvijas apstākļiem. Mums noteikti šāda rīcība no valsts jāpieprasa, jo nedrīkstam pieļaut, ka «biezēs», aiz kuriem stāv netirais bizness, nopērk sev vēlamos deputātus 6. Saicmai tāpat, kā cirkum iegādājas ziļosus, mērkakus vai zirgus: tik daudz un tādus, cik un kādus maks atļauj.

Nepārliecinā reizumis dzirdētais arguments, ka tikai tas politiskais spēks ir dzīvotspējīgs un tiesīgs būt Saicmā, kura idejas un programmu, sponsorējot pirmsvēlēšanu kampaņu, atbalsta turīgi cilvēki un firmas. Lielaiz netirais bizness, piemēram, nekad nedos naudu zālajiem, jo vides aizstāvju prasības vienmēr stāties ceļā plesonīgo bagātnieku centieniem gūt pelņu par katru cenu. Tādi neatbalstīti arī demogrāfiskās situācijas uzlabošanas programmu, jo kā darbspēku viņi grib redzēt bezbērnu sievietes, nevis daudz bērnu mātē. Bet šo ideju un iedzīvotāju sāļu pārstāvēniecība Saicmā sabiedrībai ir vitāli nepieciešama, un tikai valsts var garantēt viņiem iespēju izkļāst savu pirmsvēlēšanu programmu tautai masu informācijas līdzekļos.

V eidojot tiesisku un demokrātisku valsti, par ko iestājas vairākums politisko partiju un organizāciju, ir nepieciešams tām garantēt arī vienādas iespējas, startējot 6. Saicmas vēlēšanās. Šajā nolūkā vēlēšanu kampaņas organizatoriskajiem izdevumiem vajadzētu piešķirt līdzekļus no valsts budžeta, ka arī dot vienādas iespējas reklamēt masu informācijas līdzekļos — presē, televīzijā un radio — par vēli. Tad vēlētajiem būtu objektīvi izvērtēt masu politisko spēku darbības pamatprincipus un programmas, lai individuāli izdarītu pareizo izvēli.

Demokrātiskās partijas Valmieras nodaļā savas valdes sēdēs un kopaspuļcēs, analizējot arī iepriekšējos vēlēšanu rezultātus, secināja, ka to iznākumu, īpaši laukos, ir ietekmējis vēlēšanu kampaņas nepietiekamais finansējums. Lai gan rajona padomē no 15 mandātiem ieguvām 3, bet pilētās domē no 11 mandātiem — 1, manuprāt, Demokrātiskajai partijai veiktos labāk, ja mums savu mērķu izskaidrošanai masu medijos, pērkot reklāmas vietu un ētera laiku, būtu tikpat daudz naudas kā Valmierā lidozpozīcijas ieguvušajai LZS vēlēšanu apvienībai *Ozols*, ko finansāli atbalstīja uzņēmēji.

DP vērtējuma nodaļā ir jau sākusis gatavoties 6. Saicmas vēlēšanām un izvirzījis kopējam sarakstam divus savus kandidātus. Gribētu, lai par viņiem un partijas mērķiem vēlētajiem sapemtu pietiekamu informāciju. Manuprāt, pašlaik nav taisnīgi pārmet valdības un parlamentāriešu kritizētājiem, ka paši taču tādus priekšstatījumus ievēlējusi. 5. Saicmas vēlēšanās cilvēkiem nebija pietiekamas informācijas par visu politisko spēku programām un kandidātiem.

Guntars Valants, DP Valmieras nodaļas priekšsēdētājs. Foto — Valerijs Bazais

5. Saicmā pārstāvētas politiskās partijas vai to apvienības un to deputāti sevi pietiekami negatīvi vai pozitīvi ir jau pierādījuši līdz šim.

Isā laikā Latvija iestigus dzīļos arzeniju parādos. Tautai nav zināms, kā izlietoti samērā lieli Latvijas brīvvalsts uzkrājumi arzeniju bankās līdz 1940. gadam.

Latvijas Saicmā partijas līdz 1933. gadam nesapēma no valsts naudu vēlēšanu propagandai.

Tā ir arī visās pasaulē demokrātiskajās valstīs. Tāpēc ne latu no valsts budžeta nevienai politiskajai partijai un to kandidātiem 6. Saicmai — politisko mūdienu spodrināšanai. Saprotams, bez izdevumiem partijās vēlēšanās neiztik, bet lai to sedz attiecīgu partiju biedri un to atbalstītāji.

Alfreds Zariņš, Nacionālo Daugavas vanagu Laukus nodaļas priekšsēdis. Foto no personiskā arhīva

N epiekritu domā par politisko partiju finansējumu no valsts budžeta, jo tas ar katru gadu kļūst mazāks. Tauta slīgst nabadzība, katastrofāli trūkst līdzekļi medicīnai, izglītībai, pensijas vecums tiek pacelts līdz vidējam vecumam — uz šā fona politisko akciju rīkošana par valsts līdzekļiem liekas pilnīgi absurda. Lai partijās pašas meklē sev sponsorus.

Ja ar laiku tomēr šāda iespēja rastos, vienmēr taču viena no partijām būtu vadošā, tāda situācija visiem vajadzētu radīt vienādas iespējas. Nevarētu pieļaut, ka vadošā partija izmantotu savas prioritātes, lai ar valsts līdzekļiem celtu savu popularitāti. Vajadzētu ņemt vērā arī morālos kritērijus.

Guntars Drāznieks, Limbažu rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks. Foto — Jānis Bite

Galvenā redaktore Sarmite Elerte
Redakcijas adrese: Pils ielā 12, Rīga, PDP, LV-1963. Tālrunis 220019.
Iznāk kopš 1990. gada 23. novembra.
© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauc uz *Dienu* obligāti Sludinājums *Dienai* pieņem Skūņu ielā 12/14, tālr. 221133
Pasūtījuma indekss 68116.
Manuskripti iesniedzami divos eksemplāros mašīnrakstā, tos nerēcenzē un atpakaļ neizsūdz.

Nācija — valsts — tauta

Leo Dribins*

Ginta Apala rakstā *Nacionālās identitātes veidošana ir sarežģīts un ilgstošs process* (*Diena*, 1994. g. 21. decembris) akcentēti jautājumi, kuriem ir ļoti svarīga nozīme Latvijas nacionālās politikas orientēšanā. Pilnīgi piekriktu viņa domai, ka te nepieciešams jauns skatījums uz nācijas un valsts attīstību un ka jānodrošina priekšstats, ko isti izsaka republikas Satversmē esošie vārdi par Latvijas tautu, kurai mūsu valsti pieder suverēnā vara.

Taču es nevaru pilnīgi pievienoties Apala kunga priekšstatam, ka sabiedrisko zinātņu pārstāvji Latvijā vēl nav gatavi sākt argumentētu nacionālās identitātes konceptuālo izstrādāšanu. Tiesām — humanitāro zinātņu pārstāvjiem vēl nav pietiekamas informācijas par analogo problēmu risinājumu ārvalstīs. Tomēr esmu pārliecināts, ka zinātnieki, negaidot uz prāvu valsts palīdzību, jau tagad var iegūt šo informāciju no dažādiem kanāliem (vairāk paša iniciatīvas) un sākt izteikt savu viedokli gan rakstos, gan runās. Nevajadzētu gaidīt, diskusijas jāizvērs nekaļķētojos, jo neskaidriības un pārāk cieša pieķeršanās pagātnes valgieam kavē gūt reālistisku skatu uz mūsu nacionālās virzības tendenci un iespējām. To izjūt gan valdība, gan politikāskas partijas, gan tie cilvēki, kuriem uzticēta jaunās paaudzes audzināšana.

Pieskaršos tikai vienam tēmas aspektam — trīs jēdzienu savienībai: «nācija — valsts — tauta». Kāda ir to kopsakarība? Kurā līmenī sākas to vienības veidošanās nacionālā skatījumā? Par to diskutē pasaules zinātnieki. Amerikāņu sociologs un politologs Eriks Habsbaums grāmatā *Nācijas un nacionālisms* (Njujorka, Melburna, 1990) pauz uzskatu, ka kops XIX gadsimta beigām te lietu neskaidriību ieviešis etniskais nacionālisms, sajaucot lietu kārtību un izvirzot priekšplānā etnisko kopsakarību kā galveno, noteicošo faktoru nācijas un nacionālās valsts formēšanā. Francū un amerikāņu nācijas tapšanas gaita esot pierādījusi pretējo. Proti, ka svarīga nozīme te bijusi valstij, kas tapusi pirms nācijas un radījusi savu nāciju, kura reizē kļuvis par valsts tautu. Tādu viedokli pāudusi daudzi pētnieki un politiķi valstsvīri. Polijas atjaunošājs Jūzefs Pilsud-

atzina šādas kopības iespēju un ieteica nacionālajai valstij darboties un veikt audzināšanu tāda virzienā, lai veidotu garīgi vienotu sabiedrību un uz tās bāzes — gara dzīves kopības valsti (Geistestaat). Pēc viņa ieskats, ta bija jāasāk, atmetot no vēstures mantotos aizspriedumus pret citu etnosu.

Latvijas 1922. gada Satversmē, kā zināms, ir noteikts, ka varas nešēja ir Latvijas tauta. Ar to noteikti saprasta virzība uz politisku nāciju, tas ir — pilsoņu valstisku nacionālo kopumu, kas apvienot vispirms Latvijas pamatiedzīvotājus neatkarīgi no viņu etniskās izcelsmes. Tas atbilst arī pasaules demokrātisko valstu nacionālās būtības saturam.

Es nevelos noraidīt nācijas etniskos pirmsākumus un tā dīzo vēsturisko devumu. Tas ir bijis arī latviešu nācijas pamatu pamats. Taču notikumu norise rāda, ka nācijas attīstās ne tikai kā etniski veidojumi. Tas lielākoties tapuša kā vienas kultūras un valodas ļaužu apvienības, iekļaujot sevi arī no cita etnosa nākusius cilvēkus, ja viņi pieņem šo kultūru un valodu kā savu.

Latviešu kultūras nācija ir tapusi etniski visai viendabīga (kā nācija, kas dzimusi no apspiesta etnosa). Tā neapšaubāmi radusies pirms nacionālās valsts, taču saliedzējusies nācija tikai 1918. — 1940. gadā ar šīs nacionālās valsts politikas aktīvu palīdzību. Valsts lo ma te ir jāatziest un augsti jāvērtē. Šajā periodā izemējās arī pirmie nākotnes Latvijas politikāskas nācijas aizmēti, tiesa, vēl visai vāji. Izcilais vēsturnieks Edgars Andersons šajā sakarā secinājis: toreiz maz vēl bija tādu latviešu, kas vēlējas nacionāli valstiski apvienoties ar citautstiešiem no minoritātem, un vēl mazāk bija to cittautieši, kas vēlētos to pašu.

Tagad, kad noris Latvijas nacionālās valsts atjaunošana, vajadzīgi jauni orientieri šajā virzienā. Visu pirms jāienes skaidrība, ka, ja mēs gribam kļūt par politisku nāciju (tādu kā citas demokrātiskās valstis) — par nāciju pārtapušu pilsoņu kopumu, tad to nekad nevarēs panākt tikai uz vienās etniskās piederības pamata un pat ne tikai uz vienas kul-

tūras bāzes. Mūsdienu politiskā nācija ir tāda valsts tauta, kurā pilsoņu cieši vieno kopīgas politiskās intereses, lojalitāms un patriotisms attieksmē pret valsti un zemi, kas viņiem visiem ir «drošā pils» stabili dzīvei un mīļā dzimtene. Viņiem var būt dažāda etniska izcelsme un katram sava kultūras joma, bet galvenais tomēr būs kopība rastaies un pieņemtas. Taču ir jāuzsver: tāda nācija nāks tikai tad, ja visi tā locekļi atzīs un cienīs valsts izveidošanās etniskās un kultūras nācijas vēsturiskos nopelnus un tradīcijas, nacionālās valsts sākotni un būs konformi ar tās kultūru, mūsu zemē — ar latviešu kultūru, kas ir un paliks zemes kultūras dzīves vadošais elements. Obligāts priekšnoteikums ir arī vispārēja latviešu valodas zināšana un lietošana. Tikai tā vienios politisku nāciju.

Man var iebilst — bet Šveice, Beļģija, Kanāda, kur ir vairākas oficiālās valodas? Vai, pieņemot divvalodības modeli, mēs atrāc netiksim līdz vienotas tautas virsotnei? Lai atbildētu, būs jāatgriežas pie Latvijas valsts tapšanas un attīstības likumsakarības. Tā ir latviešu kultūras un valodas nācijas veidota valsts, bet ne starptautiskās vai starptautiskās vienotības rezultāts. Esmu pārliecināts, ka pilsoņu vairākums, pirmkārt latvieši, nevēlas un nevēlēties atteikties no šī ieguvuma, un, ja mēs esam demokrātiskā valsti, tad šī griba ir jārespektē. Tikai ar tādu apziņu var tapt kopīga nacionālās valsts tauta, politiskā nācija. Tātad tomēr sabiedrības attīstības loģisko secību varam izteikt formulā «nācija — valsts — tauta». Nevis otrādi.

*L. Dribins — Dr. hist.
1. Roos H. *A History of Modern Poland*. London, 1966, P. 48.
2. Ducmanis K. *Latviešu nācija*. Jaunākās Zinas, 1918, 16. nov.
3. Blanks E. *Nācija un valsts*. Jelgava, 1926, 18. lpp.
4. Valters M. *Baltgedanken und Baltenpolitik*. Paris, 1926, S. 65 — 84.
5. Andersons E. *Latvijas vēsture*. 1920 — 1940. *Arpolitika II*. Stokholma, 1984, 531. lpp.

VĒSTULES

LNNK un LC tuvināšanās nenotiek

LNNK valdes paziņojums
Pēdējā laikā masu informācijas līdzekļos vairākkārt parādījusies apgalvojumi, ka notiekot LNNK un *Latvijas ceļa* tuvināšanās.
Tā kā šāda informācija neatbilst patiesībai, LNNK valde paziņo: LNNK savā darbībā vienmēr kā primāro uzsvērusi latviešu tautas tiesību aizstāvēšanu. Ar to LNNK būtiski atšķiras no *Latvijas ceļa*. To rīda abu organizāciju atšķirīgā pozīcija gan pilsonības likuma, gan ligumu ar Krieviju, gan ārvalstnieku likuma (LC redakcija — likums par bijušo PSRS pilsoņu statusu) apsprišanās, kā arī LC attieksme pret vairākiem Rīgas domes lēmumiem.
Nemot to vērā un pastāvot līdzšinējai LC politikai, LNNK nav pamata tuvināties šai partijai, it īpaši jautājumos, kas saistīti ar latviešu tautas nacionālo interešu aizstāvēšanu.

Latvijas Nacionāli konservatīvās partijas (LNNK) priekšsēdētājs A. Lambergis

onninen
Somijas vairumtirdzniecības firma vēlas irēt objektu Rīgā, kurā ietilptu:

- apkurināmas noliktavas telpas (ap 1000 m²),
- laukums preču novietošanai ārā (1000 m²),
- telpas birojam.

Tālr. 377869, 373132 Fax 7821232

SPORTS

Šoreiz atnāca Nākums

Pasaules kausa izcīņā biatlonā kārtējais posms notiek Vācijas kūrortā Rūpoldingā. Kungiem 20 km uzvarēja francižis Patriks Baijē-Sali 48:56.5. Šoreiz no mūsdienu labākais bija alūksnietis Jēkabs Nākums, kas ar 51:46.5 (1) ierindojās desmitajā vietā. Devītais bija norvēģis Ole Einārs Bjērnndālenis (51:42.9), kas Pasaules kausa izcīņās kopvērtējumā ieņem otro vietu. 21. Ilmārs Bricis 52:23.3 (3), 74. Gundars Upenieks 55:32.7 (3).

Jēkabs Nākums. Foto — Zigismunds Zālmanis, Kodak-Auslat

Trīs juniori pasaulei

Kļuvuši zināmi trīs Latvijas biatlonisti, kas pēc mēneša piedalīsies pasaules junioru čempionātā Šveicē. Tie ir alūksnietis Ilvija Stojina un Intars Berkulis, kā arī madonietis Raivis Zimelis. Vispirmis viņi startēs Eiropas kausa izcīņās posmā Vācijā, tad vairākas nedēļas trenēsies augstkalnu apstākļos, lai labāk sagatavotos pasaules čempionātam, kas notiks vairāk nekā 1000 m virs jūras līmeņa.

Larisa apstājas pusfinālā

Austrālijas atklātajā čempionātā tenisa jūrmalniece Larisa Neilande un holandiešu Monona Bolegrāfa nokļuva līdz pusfinālam, kur ar 5:7, 1:6 zaudēja Janai Navotnai un Arantai Sañčesai-Vikāri. Atcerēsimies, ka iepriekšējos gados Larisa visai daudz spēlēja kopā ar Novotnu.

Viena vieta starp zvaigznēm ir brīva

29. janvārī plkst. 16.30 Rīgas Sporta pili notiks Latvijas basketbola līgas zvaigzņu izlases un līgas leģionāru spēle. Tautas aptaujā šai spēlei zvaigzņu izlasē tika izvirzīti Muiznieks, Vētra (abi SWH-Brocēni), Stelmahers (Bonus), Višņevs (Metropole), Sneps, Jēkabsons (abi Bonus), Helmanis (Metropole) un Valeiko (SWH-Brocēni). Par izlases treneri tauta izvēlējās Armandu Krauliņu, un viņš jau nosaucis vēl trīs savas komandas spēlētājus — Melņiku, Bondareno un Zeidaku. Tātad visus no savas komandas. Viena vieta izlasē vēl ir brīva.

Šajā dienā notiks arī konkurss bumbas triekšanā grozā no augšas (slam dunk) un trispunktu metienos.

LBL. Pēdējās pirms play-off

LBL turnīra otrā posma pēdējā kārtā sestdien trīs spēles notiks Daugavas sporta namā. Pulksten 16.30 LAINERS spēlēs ar Valmieras basketbolistiem, pulksten 18.30 Rīgas Latiks — ar SWH/Brocēni, bet pulksten 20.30 — Lielepe ar Metropoli. Ventspili laukumā saimnieki uzņems Bonus komandu.

«Ozolnieku trilleris» Rīgā

Vairums Latvijas volejbola speciālistu par skaitāko Latvijas Volejbola līgas turnīra maču joprojām uzskata Bivnieka un SK Ozolnieki vairāk nekā divas stundas ilgo spēli (3:1). Jācer, ka sestdien, kad šīs komandas Daugavas sporta namā izvadīs otrā apla spēli, volejbolis būs tikpat skaists. Spēli jāsākas pulksten 12.30. Pirms tam laukumā dosies Polijas CSK un SK Rīga, pēc tam — Vildoga-Murjāni un RDC. Svētdien Daugavpili pēdējā otrā apla spēle — DauER un RAU.

Volejbolistes kļūst pat stahanovietēm

Par godu Latvijas dāmu volejbola čempionāta pirmā apla izskaņai daža komanda uzņemusies paaugstinātas saistības — divas spēles vienā dienā! Svētdien Republikāniskā diagnostikas centra zālē Kuldiģas komanda pulksten 14 spēlēs ar DPU, bet jau pulksten 16 — ar Daugavpils Ķīmīķi. Savukārt daugavpilietes no rīta jau būs paviesojušās Murjānos, kur pulksten 11 paredzēts mačs ar Vildogu. Un tad jau pirmais riņķis laimīgi būs galā.

Vārprietēm tikai zaudējumi

Vārpas handbolistes piedalījās starptautiskā turnīrā Parīzē apkaimē. Viņas ar 20:35 zaudēja Francijas patlaban otrajai labākajai komandai SVIM, ar 23:31 Vilpas Egļei un ar 20:24 — Belģijas izlasei. Cīņā par trešo vietu mūsdienu spēlētājas ar 21:25 vērējis piekāpās belģietēm. Vārpas sastāvā rezultatīvākā bija Ginta Ozoliņa — 25 vārti.

Latviešus aicina uz Slovākiju, Čehiju un Lībānu

Latvijas vīriešu volejbola izlases vecākais treneris Valdis Lariņovs vairākkārt uzsvēris: lai sekmīgi sagatavotos Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīram, mūsdienu nepieciešamas treniņspēles ar spēcīgiem pretiniekiem. Šāda iespēja radusies — Slovākijas izlase ar latviešiem grib spēlēt jau februāra vidū, bet čehi arī rīkošot turnīru, turklāt ar mūsdienu labprāt uzspēlētu arī kādu draudzības spēli. Pēc tam radusies iespēja patrenēties un uzspēlēt Lībānā. Jāmeklē tik' nauda!

Sempress raud, bet uzvar

Austrālijas atklātajā tenisa čempionātā (balvu fonds — 6,2 miljoni USD) noskaidrojušies pirmie finālisti.

«Šis turnīrs manā karjerā ir īpašs», knapi valdīdams emocijas, preses konferences teicis pasaules rangū tabulas pašreizējais līderis Pits Sempress. Viņu var saprast: turnīra laikā Sempressam divas reizes izdevies uzvarēt mačos, kuru pirmajos divos setos virsroku bija guvuši viņa pretinieki. Turklāt Sempress palicis bez trenera atbalsta — Tims Guliksenis bija spiests atgriezties Amerikā un laucies Čikāgas medīku aprūpei, jo sākusī streikot sirds. Ceturtā finālā mačā ar Kurjē stress bijis tik liels, ka Sempress kortā vairākkārt sācis raudāt (medusmaize fotogrāfiem — šie attēli publicēti daudzās lielākajās pasaulē avīzēs). Taču asaras Pītam nebūt nav traucējušas spēlēt. Kurjē augstsirdīgajam piedāvājumam: «Metam mieru un turpināsim rīt!» Sempress atbildējis ar spēcīgām un precīzām servīem...

mači nenotiek vienā dienā. Rīt es nolikšu raketī kaktā un tikai atpūšos.» teicis Sempress, protams, cerēdams, ka veiksmē viņam smaidīs arī finālmačā.

Sempressa pretinieks kļuva zināms pagājušās nakts mačā starp Andrē Agasi (ceturtdaļfinālā ar 6:2, 7:5, 6:0 pieveica Kafelnikovu) un Aronu Kriķisteinu (ceturtdaļfinālā pieveica holandiešu Jāko Eltingu — 7:6 (7:3), 6:4, 5:7, 6:4). Sieviešu turnīra pusfinālā mači nebija tik interesanti. Francižiete Mērija Pīrsa ar 6:3 un 6:1 pieveica Končitu Martīnesu (Spānija), savukārt spāniete Aranta Sañčesa-Vikārio ar 6:4 un 6:1 uzvarēja amerikānieti Mariannu Verdolu Vitmeieri. Pīrs un Sañčesa reiz jau tikusies lielā turnīra finālā — pērn Parīzē. Toreiz divos setos uzvarēja Sañčesa, kas cer ceturto reizi uzvarēt Grand Slam turnīrā (Austrālijā šādu panākumu viņa vēl nav guvusi). Monreālā dzimis amerikāņu un francižietes meita M. Pīrsa tikai otro reizi spēlēs tik augsta ranga turnīra finālā, turklāt viņa ir pirmā Francijas teniste, kas Austrālijā tikusi tik tālu.

Vīriešu dubultspēle, pusfināls: Dž.Palmers/R.Renebergs (ASV) — J.Eltings/P.Hārhūss (Nīderlande) 6:3, 6:4, 6:7 (6:8), 4:6, 7:5, M.Knovls (Bahamas)/D.Nestors (Kanāda) — P.Korda (Čehija)/P.Makinrojs (ASV) 6:3, 2:6, 6:4, 0:6, 6:4. Sieviešu dubultspēle, pusfināls: Dž.Fernandesas (ASV)/N.Zvereva (Baltkrievija) — L.Devenporta/L.Reimonda (ASV) — 6:3, 6:4.

Tiesnesis atņēma uzvaru, Ceplis — neizšķirtu

Kaspars Migla

Rīga, 26. janvāris. Starptautiskā hokeja līga. Pārdaugava — Sokol (Kijevas) 2:3 (1:0, 1:2, 0:1).

Pārdaugava: Klodāns; Sorokins — Skrastiņš, Tambijevs — Semjonovs — Ignatovičs, Ceplis — Šiškovičs, Tomans — Hromčenko — Kerčs, Roštoks — Mironovičs, Nizvijs — Kuljiba — Parhomenko, Astasenko — Rodins, Filatovs — Kozolovs — Jass, Berņišs.

1. periods. 4:50 Skrastiņš 1:0. Noraidījumi. 1.49 Tomans, 5.51 Kozolovs, 11.03 Beresņevs (Pārdaugava, galv. tren.: par tiesneša lēmuma apstrīdēšanu), 12.37 Ceplis (2+10), 13.06 Gončarenko, 14.10 Tambijevs, 14.10 Sahraičuks, 18.41 Garkusa.

2. periods. 21.34 Kavešņikovs 1:1, 26.22 Gulko (Nikolajevs, vair.) 1:2, 35.33 Tambijevs 2:2. Noraidījumi. 24.54 Ignatovičs, 24.54 Tambijevs, 25.50 Ostrovičs.

3. periods. 57.35 Nikolajevs. Noraidījumi. 60.00 Skrastiņš.

Pēc diezgan negaidīti labi aizvadītās iepriekšējās cīņas pret vienu

no spēcīgākajām rietumu zonas komandām, noko citu kā uzvaru no Pārdaugavas vakar neviens negribēja sagaidīt. Pie tam Kijevas Sokol nav no tām komandām, ko nevar neuzvarēt, pat slikti spēlējot. Dienzēl otrais panākums pēc kārtas pilnāku nekā parasti tribiņu priekšā šoreiz neizdevās. Un iemesli tam bija vairāki. Viens no tiem — tiesnesis. Protams, šo «hokeja slāni» var kritizēt pelnīti un nepelnīti un ar tā it kā nepareizo rīcību aizbildināties jebkurā situācijā — arī negūstot uzvarai pienācīgi daudz vārtu. Bet vakar minskieša Bervenska rīcība tiešām pārāk bieži pārsniedza pieklājības normas. Pierasts, ka kāds izkliež viņam adresētu rupjību, taču tādi mirkļi, kad nokaitinātie skatītāji tribīnēs vienā balsī kliež: «Tiesnesis — ped...sts». Rīgas Sporta pili nav bieži pārābīda. No

raidījumi pirmajos periodos sekoja cits citam, un uz sodīto soliņa paguva apstāties (protams, nosacīti) pat komandas galvenais treneris Leonids Beresņevs. Normāls cīņas ritms likās neiedomājams. Mača sākums par bēdīgu rezultātu neliecīnāja — jau piektajā minūtē Kārlis Skrastiņš ar metienu tukšos vārtos izvirzīja Pārdaugavu vadībā. Pēc pārtraukuma vispirms Kavešņikovs pielaboja Stepaniševa raidījumu, pēc tam Gulko izmantoja divu vīru pārsvāru un — jau 1:2. Trešdalaš nobeigumā Tambijevs rezultātu līdzsvaroja, un 2:2 uz tablo turējās gandrīz līdz pat pēdējā perioda beigām. Iespējamo pagarinājumu novērsa Gatis Ceplis, kura trešo kļūdu pēc kārtas savu vārtu priekšā Nikolajevs garām vis nepalaida. Nākamais mačs Pārdaugavai rīt Sanktpēterburgā ar SKA.

Veiksme bija Artūra pusē

Nacionālā hokeja līga, 25. janv. Sharks — Jets 4:0 (3:0, 1:0, 0:0). Makarovs 1, 2, Vitņejs 1, Erejs 1, Lariņovs +1.

Uzdevumu augstums šajā spēlē bija laukumā saimnieku vārtsargs Artūrs Irbe, kurš atvairīja 28 pretinieku metienus un piekto reizi savā karjerā atstāja savus vārtus, neielaidis nevienu ripu. Šajā ziņā viņam krievi palīdzēja arī veiksmē. Otrā perioda beigās Stefana Kvintāla raidītā ripa viņam izslidēja starp kājstarpēm un ieripoja vārtos. Par laimi haizivim, trešdaļa beidzās sekundes desmitdaļu pirms ripa šķērsoja vārtu līniju — diezgan reti gadījums. Šosezon otrās uzvaras kalīdzināšanā divreiz «palīdzēja» Makarovs, pa reizi — Vitņejs un Erejs. Šis mačs iegājis Sharks vēsturē arī ar to, ka pirmo reizi četrus sezonu laikā komandai ir, kaut arī minimāli, taču pozitīva bilance — divas uzvaras un viens zaudējums. Līdz šim regulāro čempionātu laikā haizivis vienmēr bijušas minusos.

Artūrs Irbe šosezon viens no pirmajiem palicis «saus». Foto — Džims Genšeimers, Mercury News

falo komanda līdz šim katrā no trim spēlēm «ņēmuši» maksimumu.

Rangers — Penguins 2:3 (1:1, 1:1, 0:1). Greivs 1, Rojs 1, Mulēns 3, Jāgrs 3, Stīvens 2.

Neveiksmess joslā iekļuvuši pagājušā gada Stenlīja kausa īpašnieki Rangers — no četrām sacensībām Ņujorkā tie zaudējusi trīs. Canadiens — Capitals 2:0 (0:0, 0:0, 2:0). Reinsis 1, Brunets 1.

Clippers uzvar izbraukumā!

Nacionālā basketbola asociācija, 25. janvāris. Jazz — Kings 130:88. Melo 25, Stoktons un Benuā pa 16, Ričmonds 18.

Džeizisti atkārtotā klubā rekordū — desmit uzvaras pēc kārtas. Uzvarētājiem 71 punktu guva rezervists. Celtics — Clippers 98:107. Vouts 22, 12 atl. b., Murejs 21, Ričardsons 15; Radža 22, 18 atl. b.

Clippers pārtrauca cetrpadsmit zaudējumu sēriju izbraukumā spēlēs. Savukārt ķēļi piedzīvoja jau sesto neveiksmi pēc kārtas. Dominiks Vilkinss guva tikai divus pun-

ktus, par ko saņēma Bostonas pūļa svilpienu un gandrīz visu otro un trešo periodu pavadīja uz rezervistu soliņa.

Hornets — Hawks 96:103. Normens 22, Bleiloks 16, Mūrnings 36, L.Džonsons 26.

Atlantas klubā septiņi spēlētāji iemeta vairāk par desmit punktiem, bet mājinieku rindās izcēlās tikai divi — Alonso Mūrnings un Lerijs Džonsons. Hornets zaudēja trešo spēli pēc kārtas.

76ers — Bucks 97:98. Bartonss 38 (8 no 10 trispunktniekiem bija precīzi); G.Robinsons 29.

Toda Deja trispunktnieks 2.6

Futbols

Vācijas valstsvidienības un Mīnhenes kluba Bayern kapteinis Lotārs Mateuss trešdienas vakarā draudzības spēles trešajā minūtē savainojās Ahilleja cīpslu. Ārsti domā, ka nepieciešama operācija. Ja tā notiks, 33 gadus vecais Mateuss nevarēs spēlēt vismaz dažus mēnešus. Pirms diviem gadiem Mateusa karjerā jau bija pusgadu ilgs pārtraukums — cēlgala krustisko saīšu operācijas dēļ viņš nevarēja piedalīties arī 1992.gada Eiropas čempionātā.

Savukārt otrai Mīnhenes kluba zvaigznei — francižinim Žanam Pjēram Papēnam — Marselā operētis cēlgals. Papēns nerādā atgriezīties spēlēs apmēram pēc diviem mēnešiem.

Kolumbijas futbola zvaigznei Faostino Aspriljam draud 2000 dolaru naudas sods par neregistrēta ieroča nēsāšanu. Itālijas kluba Parma uzbrucējs Ziemassvētku brīvdienās viesojies savā dzimtajā Tuluā un, sagaidot Jauno gadu, esot arī šāvis gaisā. Aspriljam ir lauts atgriezīties Itālijā.

Turinas Juventus runasvīri paziņojuši, ka viņu klubam ir pirmā kuma tiesības uz Lisabonas Sporting spēlētāju Luisu Figu. Juventus sastāvā jau ir viens portugālis Paolo Souza.

Uz divdesmit divus gadus veco pussargu Figo pretendē vēl viens Itālijas klubs — Parma.

Bez iztikas līdzekļiem pa Zimbabves galvaspilsētu kļīst Kamerūnas izlases futbolisti, kuri nule tur piedzīvoja zaudējumu ar 1:4. Pēc noteikumiem spēles saimnieki uzņem vienus piecas dienas. Šis turnīrs jau beidzies, bet kamerūnieši vēl ir Zimbabvē un cer, ka viņus joprojām uzturēs. Savukārt Zimbabves futbola federācija to negrib darīt, bet arī nezina, kā problēmu atrisināt, jo kamerūnieši mājup došies tikai piektdien.

Ganas izlases spēlētāju Toniņu Jēboā pēc sivas sacensības ar Qu-

een's Park Rangers savā īpašumā ieguvis Anglijas klubs Leeds. Kontrakta summa ir 3,4 miljoni sterliņu mārciņu. Pirms tam Jēboā spēlēja Frankfurtes Eintracht, bet bija spiests Vāciju atstāt vīzas un darba atļaujas problēmu dēļ.

Kalnu slēpošana

Starptautiskā slēpošanas federācija atcēlusi šā gada pasaules meistarsacīkstes kalnu slēpošanā, kam pēc dažām dienām vajadzēja sākties Spānijā, Sjerranevadā. Iemesls prozaisks — totāls sniega trūkums, kāds šajā novadā gadījies pirmo reizi trīsdesmit gadu laikā. Atliktais čempionāts notiksot nākamgad tajā pašā vietā.

Teniss

Tenisa Slavas zālē ir «iecelta» pazīstamā amerikāņu spēlētāja Kriša Evert. Šajā gadā tikai viņa papildinās šo Slavas zāli, un sviniģā uzņemšana notiks Nūportā 16.jūlijā. Visi balsotāji bija par Evertes uzņemšanu Tenisa Slavas zālē. Kopš 1980.gada tikai četri spēlētāji ir izpelnījušies vienbalsīgu atzīnību. Līdz šim šajā Slavas zālē bija 162 personas. Daudzi Krisu Everti uzskata par pasaules labāko sportisti. Viņa 16 gadus ir spēlējusi ASV atklātā čempionāta pusfinālos un 32 Grand Slam turnīru pusfinālos. Trispadsmit gadus viņa ir izcīnījusi vismaz vienu Grand Slam čempiona titulu.

Vieglatlētika

Pazīstamais amerikāņu sprinteris Deniss Mičels kļūst par zemesriču «ekspertu». Pirms gada, kad Kalifornijā bija spēģija zemesriču, viņš bija cīemos pie trenera Džona Smita, kas dzīvo netālu no Losandželosas. Pirms nedēļas Deniss atradās Osakā biznesa darīšanās un varēja izbaudīt zemesriču spēģsmītajā stāvā. «Sajūta bija ļoti slihta, un 40 sekundes ilga kā 40 minūtes.» savas izjūtas rezumēja Mičels.

REKLĀMA

KAFEJNĪCA-BISTRO BIĶERI ielūdz jūs Vēsos vakaros — vakariņas pie kamina. Pēc jūsu pasūtījuma mēs varam piegādāt gardu maltīti. Mūsu adrese: Rīga, Bīķerņieku ielā 57. Darba laiks: no plkst. 9 līdz 22. Pastāvīgajiem bistro apmeklētājiem — ievērojama atlaide. Tālr. 569829.

FIRMA PIEDĀVĀ par pieņemamām cenām dienasgaismas spuldzes LB-40, 36, 20, 18. Tālr. 246173, 276305, 210865.

PĒRKAM zemo treileri ar celtspēju līdz 20 t ceļu būves tehnikas pārvadāšanai. Tālr. 518697, 518798.

LMA E. Dārziņa mūzikas skola aicina pirmsskolas vecuma bērnu uz sagatavošanas nodarbībām mūzikas pamatos. Pieteikties skolas kancelejā, Kalnciema ielā 10/12, tālr. 612332, 617027.

Firma Vārds & Co aicina darbā REKLĀMAS AĢENTUS Latvijas Kristīgajā radio un avīzē Tavs Lats. Aicināti gan interesenti ar darba pieredzi, gan arī iesācēji. Lūdzam ierasties piektdien, 27.janvārī, plkst. 14 Lācpiēša ielā 37, 6.stāva.

Centra rajona Skolēnu jaunrades apvienība RĪDZE NĀC PIE MUMS! RŪKU SKOLA gaida 6-7 g. vecus bērnus. Talantīgi skolotāji palīdzēs iemācīties lasīt, rakstīt, zīmēt, saprast mūzikas skaistumu. Nodarību sākums 31.janvārī plkst. 15.30. Mācības notiks otrdienās, ceturtdienās no plkst. 15.30 līdz 18.10. Dažāda vecuma bērnu aicinām mācīties angļu valodu. Paši mazākie to var apgūt spēļu veidā kopā ar pasaku varoņiem. Lūdzam pieteikties Rīgā, Grēcinieku ielā 28. Tālr. 223562.

PĀRDOD AUTORIEPAS 260/508P. Interesēties pa tālr. Lietuva (8-01235) 57250, 57247, fakss (8-01235) 57250.

NO 1995. GADA 29. JANVĀRA 3 REIZES NEDĒĻĀ AR BOEING 727s LIDMAŠĪNĀM UZ AMSTERDAMU KAS IR VISLABĀKĀ UN VISLĒTĀKĀ LIDOSTA REISU SAVIENOJUMIEM AR PASAULI; IZDEVĪGIEM IEPIRKUMIEM.

SIKĀKA INFORMĀCIJA Tālrunis: 225021 vai 327296 UETA BIĒŠU IEĢĀDE RĪGĀ, PILS LAUKUMĀ 4. BALTIC INTERNATIONAL AIRLINES

Rēzeknes 1. vidusskola š.g. 4. februārī lūdz visus absolventus plkst. 18⁰⁰ uz bijušos skolotājus plkst. 16⁰⁰ uz 140 gadu jubileju.

Rīsi (slīpēti, pirmā šķira) maisos vairumā un mazumtirdzniecībā. Tālr. 332803, 333369 darba laikā.

Veikala «Celtniecības Pasaule» paviljona Nr. 4 pušā izvēle: 80 veidu apdāres flīzes; 10 veidu grīdas segumi; santehnika; bidāmās durvis un 1000 citu celtniecības materiālu. Tālr. 627746. Rīgā, Mūkusalas ielā 45/47. Darbalais no 9⁰⁰ līdz 18⁰⁰, sestdienās no 9⁰⁰ līdz 16⁰⁰.

NIKOLSONS PFEIFERE WILKS No 27. janvāra kinoteātri «Oskars» un citur Latvijā Seansu sākumi: 11.00; 13.30 — lētāk; 16.00; 18.30; 21.00.

ZĪMOGI SPIEDOGI NUMERATORI VIZĪTKARTES VEIDLAPAS SIA EIMS Rīgā, Marijas ielā 2 Tel., fax 281586 Veikalā «Abelīte» 213551 Aspazijas bulv. 32 Veikalā «Dzīlija» 270103 Stabu ielā 31 Ogri, Brīvības ielā 27 46174 Bauskā, Pīdoņa ielā 6 24189 Liepājā, Tīroņu ielā 22-7 25301 Talosā, Karavīju ielā 16/15 21472 un visās rajonu centru pirmajās pasta nodalēs, kā arī Livānu, Sātagrīvas, Siguldas, un Smiltēnas pasta nodalēs.

Universitātes sporta Atpūtas un ceļojumu centrs Impro piedāvā. Kalnu slēpošana Norvēģijā. No 3. līdz 15.martam. Cena Ls 165. Ceļojumi 1. Sicīlija. No 25.marta līdz 11.aprīlim. Cena Ls 190. Vīne — Grāca — Venēģija — Sanmarīno — Mesīna — Palermo — Agrigento — Katanja — Sirakūzas — Etna — Pompeja — Roma — Verona — Zalcburga. 2. Itālija. No 9. līdz 24.aprīlim. Ls 175. Vīne — Grāca — Venēģija — Sanmarīno — Roma — Gargāno pussala — Sorrento — Neapole — Pompeja — Sirmione — Instrukcija — Mīnhene. 3. Centrāleiropa. No 16. aprīļa līdz 1.maijam. Ls 210. Parīze, Roma, Sanmarīno, Monako, Venēģija, Nica, Grenoble, Zalcburga, Vidusjūra un Adrijas jūra. Rīga bulv. 19 — 406. Tālr. 225895.

RĪGĀ

Rīgas galvenās ielas no sniega var atbrīvot astoņās stundās

Sniegu tira Smiļņu ielā. Foto — Uldis Briedis, Diena

Dzintra Ābolaņa

Rīga, 25. janv. Sezonā sniega tīrīšanai Rīgā atvēlēti 600 tūkstoši latu, bet šie līdzekļi «izkustu» uzreiz, ja sniegturētājus mēs aplaiņotu visu nedēļu, otrdien preses konferencē žurnālistiem atzinās pilsētas izpilddirektors Andris Grinbergs.

Kā teica transporta un sakaru pārvaldes priekšnieks Aleksandrs Dzerkalis, esot izdarīts viss, ko bijis iespējams izdarīt ar pašreizējām tehniskajām un finansālajām iespējām. Pēc sniegšanas Rīgas galvenās ielas no sniega atbrīvotas 8 stundu laikā. Darbi veikti ar 26 kombinētajiem ceļu tīrīšanas mašīnām, 7 greideriem, 6 iekrāvējiem un 10 traktoriem.

A. Grinbergs pavēstīja, ka nošlēgti ligums ar Vācijas firmu Schmit par trīs Mercedes Benz snie-

ga tīrīšanas mašīnu iegādi, kas aprīkotas ar lāpstām, kuras automātiski reaģē uz ielas reljefa izmaiņām un pēc sniega notīrīšanas ielu nokaisa ar samitrinātās sāls maisījumu. Tā esot daudz efektīvāka metode nekā ceļu kaisīšana ar smiltis un sāls maisījumu. Automašīnas Rīgā izmaksā tu 407 000. Nauda to iegādei atvēlēja no pilsētas budžeta, kaut gan vajadzīgas vismaz 12 šādas automašīnas.

Savukārt A. Dzerkalis uzskata, ka sava artava Rīgas ielām būtu jāatvēr arī no valsts budžeta, jo Rīga ir Latvijas galvaspilsēta un tiepienam visus augstos viesus. Viņš bija neapmierināts, ka no iekasētā ceļu nodokļa Rīgā paliek tikai 2,4%. A. Dzerkalis pavēstīja, ka Rīga iekasē apmēram 3,5 miljonus latu ceļu nodokļa, bet atpakaļ saņem tikai 240 000.

Bezpajumtnieki piekauj policistu

Sarma Kočāne

Rīga, 26. janv. Kurzemes rajonā turpinās namu pārvalžu pārstāvju un municipālo policistu kopējās dežūras, lai novērstu biežās pagrabu dedzināšanas, kas valdeji jau radījušas lielus materiālos zaudējumus. Kā Dienai sacīja valdes priekšsēdētāja vietniece Jānis Ivanovskis, šajās dežūrās jau gadijušās pirmās saņēmusi — vienu no patrulējošām brigādēm četrus cilvēkus sastā-

Bezpajumtnieki piekauj policistu

vā tika piekauta. Patrulniekiem uzbruka brīdī, kad viņi iegāja kādā pagrabā. Nav pamata domāt, ka uzbrucēji varētu būt laimprātīgi dedzinātāji. Gandrīz pilnīgi droši zināms, ka tie bijuši bezpajumtnieki, kas mēdz nakšņot pagrabos. Vismagāk cietis tieši municipālpolicists, kura vienīgais apbruņojums bijušas paša dūres. «Nav līdzekļu policistu apbruņošanai, turklāt pilsētas policija pārvalde pret to iebilst», paskaidoja J. Ivanovskis.

Zemes komisija iekasēs naudu par informāciju

Dzintra Ābolaņa

Rīga, 26. janv. Rīgas pilsētas zemes komisija uz laiku esot pārtraukusi iekasēt 1,50 par tiem lēmumiem, kuros noteiktas zemes lietošanas tiesības juridiskām personām — būvju, ēku valdītājiem un tiem zemes gabaliem, kur īpašuma tiesības atjauno fiziskām personām.

Rīgas pilsētas zemes komisijas priekšsēdētājs Egils Vīgants Dienai teica, ka, iespējams, drīz zemes komisija atkal uzsāksot iekasēt 1,50 no tiem juridiskajām personām, kas vēlēšoties iegūt informāciju par zemes gabalu, uz kurieni atrodas viņu valdījumā esošās būves. Viņš gan nevarēja nosaukt nevienu likumu, kas paredz, ka par informācijas sniegšanu jāiekasē nauda.

Rīgas domes revīzijas komisija pagājušajā gadā pārbaudot divus ze-

mes komisijas lēmumus, konstatēja, ka zemes komisijas lēmumi par lietošanas tiesību noteikšanu ir nelikumīgi. Revīzijas komisija par to informēja arī LR Centrālo zemes komisiju. No tās saņemta atbilde, ko parakstījis komisijas priekšsēdētāja Anna Seile. Tajā teikts, ka Rīgas domes revīzijas komisijas konstatētie fakti atbilst patiesībai, jo ar Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumiem tiek noteiktas juridisko personu tiesības, kas tam jau izriet no likuma «Par zemes reformu LR pilsētās» 12. panta 2. daļas, un šādiem Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumiem esot tikai informatīvs raksturs. «Rīgas pilsētas zemes komisijai uzdotam (...) neizniegt juridiskām personām par maksu šādus jau pieņemtos Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumus,» teikts Centrālās zemes komisijas atbildē.

Policijai jāsadarbības ar zemesardzi

Uldis Rudaks

Rīga, 25. janv. Zemessargiem ir vairāk patriotisma, bet policijai — labākas juridiskās zināšanas, tāpēc šie spēki jāpvieno kopīgām mērķiem — cīņai ar noziedzību, trešdien notikušajā gada pārskata sapulcē Rīgas Galvenajā policijas pārvaldē teicis LR Iekšlietu ministrs Jānis Adamsons, Dienai informēja LR IeM preses centrs.

J. Adamsons uzskata, ka pašlaik sadarbības līmenis starp Rīgas policiju un zemessardzi ir zems. Viņš uzsvēra, ka valsts policijai jāorganizē kopīga patrulēšana un reidi, jā-

uztur pietiekami cieši kontakti vadītāju līmenī, lai nerastos dažādi pārpratumi un konflikti.

Rīgas GPP priekšnieks Viktors Bugajs savā ziņojumā uzsvēra, ka valsts policijas darbu Rīgā apgrūtina kadru trūkums, sliktais tehniskais ekipējums, nepārtrauktās reformas pēdējo trīs gadu laikā. V. Bugajs aicināja vismaz gadu netraucēt Rīgas pilsētas policiju ar reformām un ļaut tai nostiprināt esošās struktūras.

Rīgas kārtības policijas priekšnieks Edgars Mānulis izteicis priekšlikumu katram jaunam policistam vismaz divus trīs gadus stažēties kārtības policijā un tikai pēc tam specializēties.

Rainberga vietā Grins

Sarma Kočāne

Rīga, 26. janv. Kurzemes rajona valde lūgusi atļaut Rīgas domes pārdēvēt Jāņa Rainberga bulvāri. Priekšlikumu par ielas pārdēvēšanu rajona valdei iesniedza rajona politiski represēto klubs. Kluba biedri ierosināja ielu turpmāk saukt vai nu Aleksandra Grīna, vai Leonīda Breiķa vārdā. Valdes kultūras komisija šo jautājumu vairākkārt izskatīja savās sēdēs, taču nevarēja at-

rast ne A. Grīnam, ne L. Breiķam nekādu saistību ar šo rajonu. Taču viņa skaidrs, ka nav mērķtiecīgi atstāt bulvārim tāda cilvēka vārdu, kurš Latvijai ir maznozīmīgs. Tika izsludināta iedzīvotāju aptauja par labāko bulvāra nosaukumu, un tā parādīja, ka priekšroka tiek dota A. Grīnam. Ja Rīgas dome piekristīs bulvāra pārdēvēšanai, tad pašvaldībai sagaidāms nopietns darbs ieslosaukuma plāksniņu nomaiņā un iedzīvotāju pāreģistrēšanā.

Reformu ministre tiekas ar piecu Liepājas rajona pilsētu vadītājiem

Aigars Štāls

Liepāja, 26. janv. Ceturtdien ar Liepājas rajona padomes un Aizputes, Priekules, Grobiņas, Pāvilostas un Durbes pilsētu pašvaldību vadītājiem tikās valsts reformu ministre Vita Tērauda.

Ministre informēja Dienai, ka pašvaldību pārstāvjus iepazīstināja ar finansu izlīdzināšanas sistēmu, tās nozīmi skolu celtniecībā un izglītības nodrošināšanā, kā arī ar ierēdņu likuma piemērošanu pašvaldībām.

V. Tērauda Dienai atzina, ka budžeta izlīdzināšanas fonda līdzekļu sadales aprēķinos nevar ievērot tikai vienu kritēriju — iedzīvotāju skaitu, jo aprēķinu un prognožu pamatā pagaidām ir pagātnē.

Kontā Initas ārstēšanai nauda krājas gausi

Gaida Liepiņa

Valmierā, 26. janv. Ar neziņāmu mokošu slimību sirgstošai valmierietei Initai Štrodakas ārstēšanai atvērtajā kontā līdz ceturtdienai ir ieskaitīts tikai 1041 lats. Latvijas valsts krājbankas Valmieras filiāles sektora vadītāja Inga Fridvalde Dienai informēja, ka visatsaucīgākie ir Ziemeļu elektrotīkli, Pargaujas aptieka, laikraksts Liesma, SIA Imanta, Niņa individuālais uzņēmums, 36. arvodvidusskola, firmas Esse, Norel fondi, Madis, Attura un Dzerve.

Naudu ir iemaksājuši arī daudzi individuālie ziedotāji no Valmieras. Dienmēļ kontā ne latus, ne valūtu vēl nav ieskaitījis nevienš labvēlis no citiem Latvijas novadiem un pilsētām.

18. janvāra numurā Dienai jau informēja, ka Valmieras 5. vidusskolas audzēkņi ir iespēja ārstēties Muhneses klinikā. Taču ceļam, uzturēšanās izdevumiem un medicīniskajiem pakalpojumiem ir nepieciešami aptuveni 45 000 latu. Initas ģimene ir 5

teritoriālas reformas projekti, ministre pastāstīja, ka pašlaik notiek priekšlikumu apkopošana un diskusijas.

Administratīvo robežu grozīšana varētu sākties pēc vairākiem gadiem, kad būs uzklāts visi viedokļi un ņemti vērā visi apstākļi. Si bija pirmā reformu ministres iepazīšanās ar Liepājas rajona pašvaldību pārstājiem. Ministre sacīja, ka vēlētos, lai katrā pilsētā un pagastā laudis saprastu, ka tagad pašiem ir jāuzņem atbildība: «Ja mums iet grūti, bet es vēlētos dzirdēt, ko katrā vietā šajos apstākļos dara, nevis tikai lūgumus palīdzēt no augšas.»

Dienas otrajā pusē V. Tērauda piedalījās Liepājas uzņēmējdarbības atbalsta centra jauno telpu atklāšanā.

Ventspili zemessargs atņem sīknaudu taksometra šoferim

Jānis Trops

Ventspils, 26. janv. Piedraudot ar pašstausu ieroci, Ventspils 46. zemessargu bataljona ārstniecisks dienests divdesmit gadus vecais Dzintars D. atņēmis savu metāla naudas taksometra šoferim, ar kura mašīnu viņš no Vārves pagasta braucis uz Ventspili.

Kā Dienai pastāstīja šī bataljona komandieris Vilnis Čerņavskis, jaunais cilvēks tikai pirms diviem mēnešiem uzņemts zemessardzē, viņam rītējis pārbaudes laiks. Par šaujamiroča neatļautu glabāšanu un nēsāšanu ar bataljona komandiera pavēli

viņš 26. janvārī svitrots no zemessargu saraksta. V. Čerņavskis atvērtās komentēt šofera aplaupīšanas faktu, jo Dzintaru D. ir aizturējusi policija un lietas izmeklēšana vēl nav pabeigta.

Aplaupītājs šoferis pieļāuj, ka vardabība pret viņu pielietota tāpēc, ka zemessargam nav bijis naudas, ar ko norēķināties par patālo braucienu. Lai izklātu no šīs situācijas un pie reizes iegūtu līdzekļus turpmākajam tērīnam, viņš līcis lietā ar medību biespatronāmi pielādējamu rakšepistolai. Policija uzbrūcēju aizturējusi dažas stundas pēc notikuma.

Ar Valkas un pašvaldību darbu iepazīstas grāfs Lambsdorfs

Ilze Galkiņa

Valka, 25. janv. Trešdien ar Valkas un Valgas pilsētas katlumāju un siltumtīklu tehnoloģiju, izdevumiem par apkuri, budžeta veidošanas principiem un skolu darbu iepazīšanās grāfs Aleksandrs fon Lambsdorfs. Pierebežas pilsētās viņš ieradās kā pārstāvis no Vācijas Brīvās demokrātiskās partijas Fridriha Naumana fonda un, pamatojoties uz konkrētās situācijas analīzi, izstrādā programmas pilsētas infrastruktūras uzņemumos strādājošo apmācībai. Sarunā ar Dienai grāfs Lambsdorfs uzsvēra iespēju tuvākajā laikā organizēt arī vācu speciālistu ierašanos uz vietām gan teorētiskas, gan praktiskas palīdzības sniegšanai. «Valku un Valgu izvēlējos tā-

dēļ, ka griebeji rast priekšstatu par lauku pašvaldības pārzīņā esošo to valsts dienestu darbu, kas visciešāk saistīti ar iedzīvotāju interesēm. Naumana fonda ietvaros sadarbības programma vispirms tiks viedota atbilstoši situācijai Igaunijā. Ja programmas realizācija dzīvē atbilstošs, iespējams, jau pēc pusgada konkrēts izpētes darbs tiks sāktis Latvijā,» teica Lambsdorfa kungs.

Valkas pilsētas domes priekšsēdētāja Inga Laganovska pozitīvi novērtēja Igaunijas valdības centienus sadarbības partneru meklējumos ārzemēs, lai veiksmīgāk īstenotu reģionālo politiku. «Pateicoties tai, viņa atzina, «un draudzība ar Valku, arī mums kā robežpilsētai tiek dota iespēja izmantot ārvalstu zināšanas un pieredzi.»

REGIONĀLĀS ISZIŅAS

Smiltene. Sestdien Smiltenes lauksaimniecības tehnikumā notiks valsts pašvaldību ziemas sporta spēles, uz kurām pieteikušies 18 pašvaldību 250 dalībnieki.

Dobele. Ceturtdien notika LZS Dobeles nodalas konference, kurā tika pārrunāta rajona tautsaimniecības attīstība un izteikti konkrēti priekšlikumi.

Dobele. 30. janvārī Dobeles vīrniecībā notiks cirmu izsole — kalcīrtēm, kopšanas un sanitārajām cirtēm Auru, Dobeles, Bīkstu, Iles un Teretes vīrniecībās.

Penkule. 29. janvārī Penkules kultūras namā viesosies ansamblis Zēli.

Vecate. Piektdien Valmieras rajona Vecates pagastā notiekis paju sabiedrības Vecate zempokļu konference, kurā lems par statūtsabiedrības likvidāciju.

Valmiera. 27. janvārī jauniešu klubs Akcents kopā ar domubiedriem no Rīgas, Jūrmalas un Cēsim rīko tikšanos ar Demokrātiskās partijas vadības pārstājiem, lai pārrunātu jaunatni interesējošas problēmas.

LAUKU REPORTAŽA

Ballē kopā ar piensaimniekiem

Gunita Ozoliņa

Rīskējot iekļūt Smalko apriņķa hronikā, katrs sevi cenošs radnieks tagad cenšas sarīkot vai vismaz piedalīties kādā no daudzajām prezentācijām. No laika gala ieteigais laucinieks moderno, bet latviešu ausij svešatnīgo vārdu «prezentācija» joprojām stingralvīgi neatzīst, tāpēc, ja pagastā vai mazpilsētā jāsarīko svīnīgās lauku saietis, cīnās ir tas pašas vecās labās balles. Nupat Salacgrīvā līdz pirmajai rīta slaukšanas reizei lustēja piensaimnieku biedrība Salacgrīvas. Salacgrīvas bija pirmā patstāvīgā pienotava valstī, kas uzdrošinājās atdalīties no torēz itīn lepnā Valmieras piena kombināta un Limbažu pienotavas paspārnēs, lai paceltu savu karogu, pareizāk — izkārti. Tās pacelšana bija pietiekami komplikēta, jo, tiklīdz izkārtne tika piekabīnāta vecās, bet paprāvās mājas sienai, tajā parādījās zibens šautrai līdzīga plaisa, lepo uzrakstus bīdīja tie uz vienu, te uz citu pusi, bet nesmukums ne bija nosedzams. Vai nu nabadzības dēļ iesim lepnību zaudēt? — toreiz teica visas šīs idejas iemiesotājs un galvenais caurisietis valdes priekšsēdētājs Juris Zālītis.

Ballē varēja laimēt arī kartupeļu maisu ar jaunu, augstāzīgu šķirni. Foto — Jānis Bīte

Lai gan Juris, tāpat kā viņa brālis veterinārārstis Andris, ir mācījies Kanādas starptautiskajā mežniecības skolā, saklausījis pasaulē gudrības un pārveides zem govju šām zemēm tik daudz ideju, ka pašam tās nedod miera ne dienu ne nakti, tomēr nedz pirmajā, nedz otrajā pastāvēšanas gadā par balī nebija ko domāt.

«Beidzot kāds atpazās, ka cilvēkiem gribas pabalēt. Kolhozu laikos vismaz divas reizes gadā balles sarakoja. Lauksaimnieku dienā tad grabināja ordeņus, sievieši aplika krelles. Bija arī tādas princeses, kas pēc tam divas dienas kūti kāju neiespēra. Tā nobalējās! Bet šitā bariņā i tam pašam šābītim citāda garša,» saka par Jāni sauktās vīrs no Salacas pagasta. «Uzvārdam nav nekādas nozīmes,» viņš piebilst. «Te mani tad visi pazīst.»

Kamēr Jānis kārtīgi izdancina savas galdā kaimiņienes, tad jābūt vairs jokošana? Ja privatizētā vecās saimniecības ferma, tad labi, ka mamma ar sievu spējis vīrus aptēct, jo vīriem pietiek vīrusu darbu. Visi smagumi tak gulstas uz viņu pleciem.

Kopš biedrībai iegādātas jau sešas siena savācāmas mašīnas, tā apkalpo ap 500 klientu. Savulaik, pārbraucis no mācībām Kanādā, Juris Zālītis ar lielu sparū un sajūsmu stāstīja par to, kā griebtos zemiekiem mācīt visu, kas tur piedzīvots. Tagad no tā vēl maz kas izdevies, jo katrai jaunai

lietai ir vajadzīgs kapitāls — lai piena pārraudzība būtu līmeni, lai lopi saņemtu barības vielām bagātu, pilnvērtīgu dienas barības devu.

Juris Zālītis uzskata: «Ja zemiekiem izdotos sabalansēt pienu vienādā daudzumā, tas būtu pirmais solis, kas nostabilizētu piensaimniecības attīstību. No tā rodas visas problēmas, kāpēc zīdāmā cena sakāpj un vasarā kritas, tāpēc arī ražošana nav vienmērīga, un tas, protams, traucē. Pašlaik mums vēl nav ko dalīt. Visu nopelnīto ieguldām attīstībā, bet nodokļu politika valstī ir tāda — ja santims kabatā, to prom. Tās ir fantastiskas summas, ko maksājam. Ja viss būtu ieguldīts ražošanā, mēs jau būtu bagāti un droši vien varētu dot arī valstij vairāk labuma. Tagad tik šausminies, ik pārdien kāds papīrs, likums vai nolikums par atkal jauniem maksājumiem.»

Savu produkciju piensaimnieki ved uz Rīgas tirgiem, uz veikalniem, bet pietiek arī salacgrīviešiem. Salacgrīvas veikalā piena litru var nopirkt par 11 santīmiem, arī krējums iznāk par 20 santīmiem lētāks nekā citviet.

Balle jau iet uz rīta pusi, kad uz pārējo liksmības fona jautāju to, kas labu laiku kņudina interesi — vai no visas tās plēšanās un negulētājam nakts stundām Jūrmir ir arī kāds gandarījums?

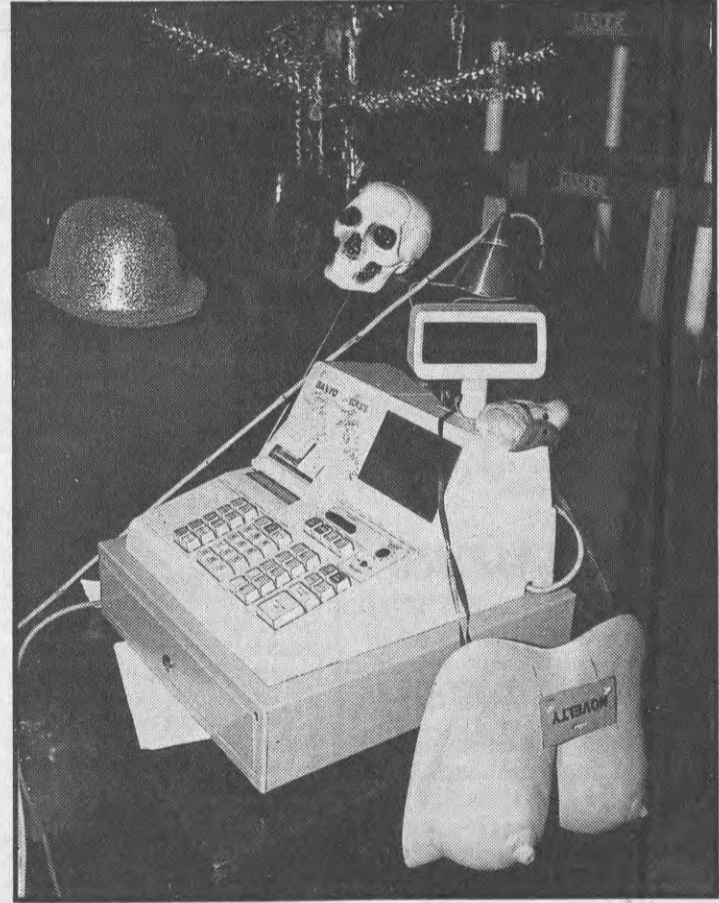
«Zīni, ir gan,» viņš secina. «Bagātīnieki neesam, bet kādiem 500 cilvēkiem nodrošinām kaut vai minimālus iztikas līdzekļus. Mēs vienmēr esam samaksājuši cilvēkiem naudu par pienu, reizēm pat avansā. Dzirdot, kā apkārt izpūt vienu vai otru piensaimnieku biedrību, kā cilvēki tiesājas, lai dabūtu samaksu par tikpat kā zemē izlieto pienu, apzinās, ka kaut kas ir izdarīts. Strādājot tandēmā ar pienotavas vadītāju Kasparu Zakuli, ir visu 37 cilvēku lielo pienotavas saimi, mēs apzināmies, ka esam vajadzīgi. Zīnu, ka valstī ir arī cita teorija — četri pieci lielle kombināti spētu nodrošināt visu Latviju ar piena produkciju. Uzskatu, ka no sociālā viedokļa, no lauku cilvēku dzīves apstākļu vērtējuma tas nav pareizi.»

REIDS

Valsts valoda un kases aparāti — sveši

Agrita Aune, speciāli Dienai

Paradoksāli, bet tirdzniecības vietu sakārtoību Jūrmalā ietekmējis Rīgas domes pieņemtais lēmums, kas, izsniedzot licences, paredz ņemt vērā Latvijas Republikas valodu likumu. Tie, kas nespēj tirdzniecībā, dodas uz Jūrmalu. Jau novembrī finansu un valodu inspekcijas kopīgajā reidā Jūrmalā tika konstatēti vairāki pārkāpumi, tāpēc tirdzinojamais jēls 52 slēdzta. Taču tie paši tirdzinoņi tepat pa Jūrmalu vien grozās. Firma Feniks rūpniecības preču tirdzību ierīkojis Konkordijas ielā 13. Tradicionālais polu, turku un baltkrievu lētū un nekvālitatīvu preču klāsts... Līdzko reida dalībnieki (finansu un valsts valodu inspektoros, Jūrmalas domes revīzijas komisijas priekšsēdētāja un municipalpolicists) ieradās Konkordijas ielā 13, lielākā daļa tirdzotāju pameta savas preces liktepa varā un žigli muka prom. Jāteic, ka bēgšanai iemeslu bija pietiekami...

Kases aparāts tirdzīņā Jūrmalā, Konkordijas ielā 13. Žel, ka nedarbojas... Foto — Raitis Puriņš, Diena

SIA Fregat pārdevēja Larisa Gordejeva nespēja latviski nosaukt pat tās preces, ko tirgoja. Tomēr valsts valodas atestācija, turklāt otrajā kāpē, viņa ir nokārtojusi jau pirms diviem gadiem Slokas celulozes un papīra fabrikā. Tagad L. Gordejevai nāksies maksāt soda naudu piecus latus, kā arī ierasties pilsētas valodu komisijā, kas lems par viņas valsts

valodas atestācijas apliecības anulēšanu. Arī finansu inspekcijai bija pretenzijas pret SIA Fregat par neuzstādīto kases aparātu.

Turpat, Konkordijas ielā 13, tirgojas arī SIA Zēni. Direktorei Zeldai Goļcовой būtu jānodod uz administratīvo komisiju skaidrot, kāpēc pircējiem par pirkumu netiek izsniegti čeki. Savukārt firmas Leiks un Co vadītāja Natālija Keisika nespēj sarunāties latviski un ir pieņēmusi darbā pārdevēju Ruslanu Ivanovu, kas arī nezina valsts valodu profesijai atbilstošā apjomā. Pārdevējam būš jāmaksā soda nauda pieci lati, bet firmas vadītājam — piecdesmit lati.

Jomas ielā 85 ir ķimiskā tirdzība, kur saimnieko SIA Aljera. Finansu inspektors konstatēja, ka kases aparāts netiek lietots un atrodas blakus telpā. Par šo finansu pārkāpumu būš jāsniedz paskaidrojumi administratīvajai komisijai.

SIA Andersons un Co veikala, kas atrodas Jomas ielā 89/90, pārdevēja Ivonai Prāmei finansu inspektors sastādīja aktu par nesakārtotu uzskaites dokumentāciju. Nebija arī tirdzniecības vietas atļaujas, nebija licences tirdzniecībai ar tabakas izstrādājumiem un alkoholskaidriem dzērieniem, kases aparāta žurnāls nebija aizpildīts. Vesela finansu pārkāpumu buķete! Soda par to — simt latu.

LAIKA KARTE

Arī šajā nedēļas nogalē — slapjš sniegš un putenis

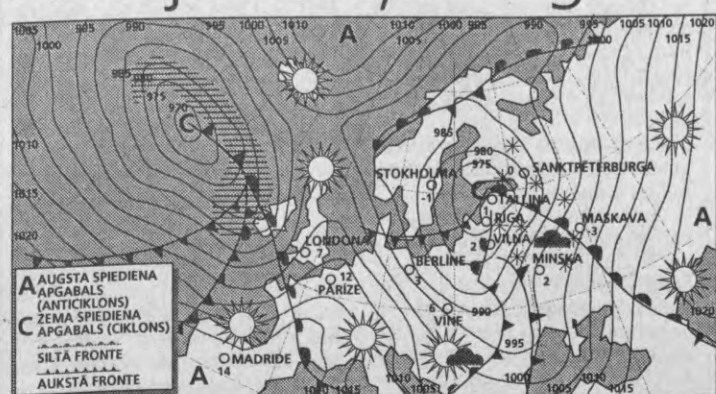
Laika prognoze Latvijā

Piektdien, 27. janvārī
Mākoņains laiks. Brīžiem slapjš sniegš, lietus, austrumu rajonos neliela atka. Rietumu vējš 4 — 9 m/s. Gaisa temperatūra -1,3°C.
Medicīniskais laika tips — (III) nelabvēlīgs.

tām neliels putenis.
Ziemeļu, ziemeļrietumu vējš 7 — 12 m/s, naktī brāzmas 15 m/s. Gaisa temperatūra nakti un dienā +1, -4°C.
Medicīniskais laika tips — (III) nelabvēlīgs.

Sestdien, 28. janvārī
Mākoņains laiks, brīžiem skaidrosies. Slapjš sniegš, sniegš. Vie-

Svētdien, 29. janvārī
Māimīgs mākoņu daudzums. Nakti pārsvarā bez nokrišņiem, dienā nelieli nokrišņi.
Dienvidu, dienvidrietumu vējš 3 — 8 m/s. Gaisa temperatūra naktī +1, -4°, dienā 0, +3°C.
Medicīniskais laika tips — (II) labvēlīgs.

Klimatiskie dati Rīgā	27.1	28.1	29.1
Diennakts vidējā gaisa temperatūra	-5,7°	-5,7°	-5,7°
Absolūtais gaisa temperatūras maksimums	6,2° (1983.g.)	7,6° (1992.g.)	6,6° (1989.g.)
Absolūtais gaisa temperatūras minimums	-24,8° (1947.g.)	-25,3° (1945.g.)	-27,3° (1980.g.)

Zilā vilņa aicinājums

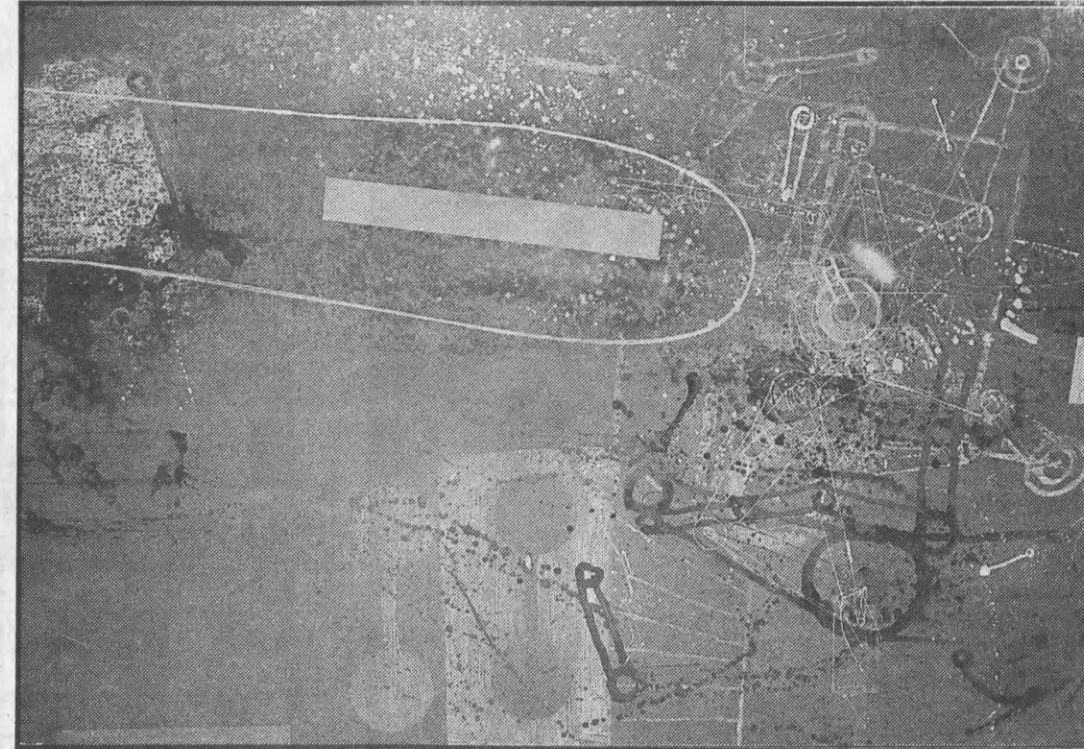
Andrejs Kaufmanis

Ne bieži, bet pa laikam tādas dziesmiņas vārdi, kādas neatlaidīgas bals skandēti, ligojās ārpus dzīvokļa, līdz kamēr tās pašas bals dimdošie smieklī to pārtrauca. Tas bija **VILNIS ZĀBERS (1963. Lubāna — 1994. Rīga)**, kura piemiņas izstādi šodien pulksten 17 atklāj *Rīgas galerijā* Aspazijas bulvārī 20.

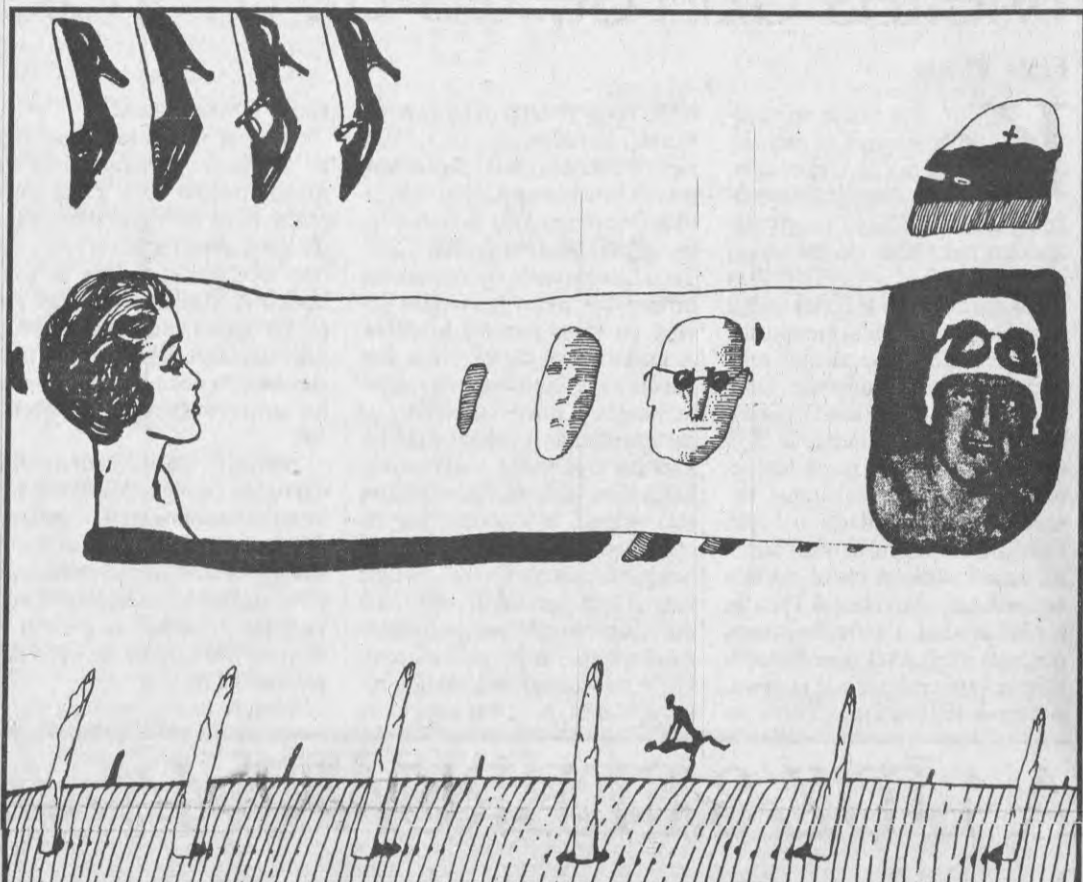
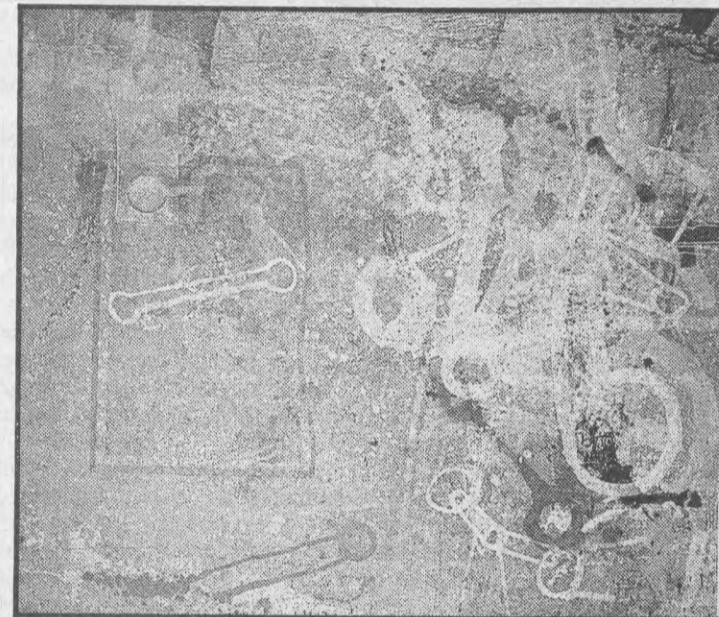
Manā izpratnē cilvēks dzīvo tik ilgi, kamēr nav kļuvis par atmiņu. Atcerēšanās «ieslēdz» laiku ratu un iezīmē to robežu, aiz kuras sākas — bija. Zābers pagaidām man vēl nav «bija» un, lai arī tas izklausās bezkaunīgi, man negribas gremdēties pagātnē viņa atgādinājumos. Ilūzija, ka Zābera prātu joprojām nodarbina kādas mākslinieciskas ēvēģības, lai kārtējā izstādē jaunākais darbs būtu pilnīgi atšķirīgs no iepriekšējā, no tā, kas tika darīts līdz tam, ir dzīva. Kas viņš ir, šis Zābers? Vai grafīks, vai gleznotājs, vai ekshibicionists, vai liriķis, vai komediants, vai avantūrists, vai vienkārši mākslinieks? Iespējams, ka viss kopā, lai rezultātā realizētos pēdējais. Vairāk viņš nav pilnīgi konsekvents savā radošajā darbībā, bet ir kāda principiāla atšķirība viņa raksturā, uzvedībā, dzīves stilā, kas viņu atdala no citiem. Tās vienmēr ir rūpes par savu *Ego*, saglabāt savu patību, par katru cenu būt citādam. Tieši tādēļ viņa rīcība un mākslinieciskās darbības rezultāti ir arī šķietami, provocējoši aktīvi, kaitinoši un izaciņoši. Manuprāt, tas darīts tādēļ, lai slēptu savu juteklību, kautrību, garīgumu. Šī preturība, kas ir ļoti cilvēciska, atklājas viņa radošās darbības formā un saturā.

Zābera radošā biogrāfija daudz vietas neaizņem: 1981.gadā beidz J. Rozentāla mākslas skolu; 1991.gadā beidz Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas nodaļu; No 1986. līdz 1991.gadam darbojies jauno mākslinieku grupā *LPSRZ*; 1990., 1992., 1993., 1994. — personālo izstāžu gadu un līdz 1994.gadam daudzas piedalīšanās latviešu mūsdienu mākslas izstādēs Latvijā un ārzemēs. Pēdējā izstāde — *Valsts*, kurā draugi realizēja viņa ieceri — instalāciju *Impērijas gals*. Tagad piemiņas izstāde. Tajā apskatāmas Zābera 1994.gada gleznas (laikā, kad tās rakstus vēl nebija istas skaidrības par eksponēto darbu skaitu, tādēļ minētas tās, kas noteikti būs). Zābers glezņam nav devis nosaukumus, tādēļ nosacīti apzīmēju tās kā *Kompozīcija dzeltenā* (1994., 1,40x1,75), *Kompozīcija zilā* (1994., 1,41x1,99), *Kompozīcija ar melnajiem apliem I, II*

(1994., 85x1,20; 85x1,20) un *Pēdējais* (1994., 1,00x1,50). Atceroties viņa bezpriekšmetiskās baltizilas kompozīcijas, kas bija eksponētas Zābera personālizstādē galerijā *Kolonna* 1990.gadā, pārsteidz viņa «citādība». Nevilus uzvedinos uz domām — vai tas nav noticis «par katru cenu» vārdā. No konceptuāli lakoniskās gleznieciskās valodas, kuras nozīmīgākais efekts bija iluzorais mirgojums krāsas slāni ar loģisku kompozicionālu akcentu gleznas centrā līdz (tagad) ekspresīviem, reizēm pat agresīviem žestiem. Krāsa slānos klājas pāri cita citai, reizēm veidojot racionālus geometriskus laukumus, reizēm to robežām saplūstot, veidojot it kā pirmatnēju haosu. Vizuali kompozīcijām nav centra akcenta un skats neorganizēti izkliedējas pa visu gleznu. Vairāk tā ir tīša spekulācija, lai provocētu un kaitinātu vērotāju? Vairāk tā ir konsekventa metode, lai veidotu ilūziju par šķietamību, par aktivitāti, par dinamismu? Zābera darbības jomas māksla

Vilņa Zābera gleznas piemiņas izstādē

(1994., 85x1,20; 85x1,20) un *Pēdējais* (1994., 1,00x1,50). Atceroties viņa bezpriekšmetiskās baltizilas kompozīcijas, kas bija eksponētas Zābera personālizstādē galerijā *Kolonna* 1990.gadā, pārsteidz viņa «citādība». Nevilus uzvedinos uz domām — vai tas nav noticis «par katru cenu» vārdā. No konceptuāli lakoniskās gleznieciskās valodas, kuras nozīmīgākais efekts bija iluzorais mirgojums krāsas slāni ar loģisku kompozicionālu akcentu gleznas centrā līdz (tagad) ekspresīviem, reizēm pat agresīviem žestiem. Krāsa slānos klājas pāri cita citai, reizēm veidojot racionālus geometriskus laukumus, reizēm to robežām saplūstot, veidojot it kā pirmatnēju haosu. Vizuali kompozīcijām nav centra akcenta un skats neorganizēti izkliedējas pa visu gleznu. Vairāk tā ir tīša spekulācija, lai provocētu un kaitinātu vērotāju? Vairāk tā ir konsekventa metode, lai veidotu ilūziju par šķietamību, par aktivitāti, par dinamismu? Zābera darbības jomas māksla

Vilņa Zābera zīmējums žurnālam *Avots*

ir plašas. Jau minētā glezniecība, arī instalācijas, kaut gan viņa nopietnākais sniegums, manuprāt, ir grafika (stājgrafikas, minigrafikas, karikatūras, plakāti, ilustrācijas, lietišķā grafika). No visa kaut kas ir saglabājies, lai gan daudz kas atdāvināts, izdāvēts, aizmirsts, papemts, visretāk — pārdots. Viņa darbi «klaiņo» Zviedrijā, Vācijā, Latvijā un varbūt vēl kaut kur. Iespējams, ka kādreiz tie «atceļos» uz *Arsenālu* Rīgā, kur krājas latviešu mākslinieku darbi, kas radīti pēc Otrā pasaules kara līdz šim brīdim.

Nedaudz par instalācijām. Vienā no skandalozākajām bija Zābera instalācija *Impērijas gals* izstādēs *Valsts* ietvaros. Būdam atraktīvs mākslinieks, Zābers nekad nav bijies provocēt līdzciviekus. Taču arī šī kompozīcija, manuprāt, applicināja tikai vienu: Zābers ir ventsūls un kautrīgs un par visu vairāk viņam gribētos, lai kāds ar viņu parunājas. Tapēc šis arī nekautrīgais, izaciņošais dzimumformas visisveidos un visvisākarībās. Zābers ar savu mākslu pēta pornogrāfiju. Tā ir nepateicīga nodarbošanās laikā, kad lielulība joprojām aizlikusi

TAM priekšā nezina naivulu masku. Fui! Kā tā var! Visiem zināmais un lietojamais tiek padarīts par nezināmo. Labi, ka izvēle nav kritusi, teiksim, uz ēšanas procesu. Zābera pornogrāfiskās instalācijas atgādina ledlauzi, kas šķērē kārtējā pīļu diķa sasalušo virsmu. Mākslīgās sievietes — lelles, kas domātas TAM, tiek izstādē pasniegtas kā skatītāju grupu. Kas gan var būt patiesāk un piedauzīgāk, lai saskaldītu apziņu nepabeigtī zilos, tracinātos laukumos! Un nāv svarīgā Zābera doma, ka, teiksim, pērkamās sievietes ir valsts pelņas avots. Jā, te var saskatīt ironijas, parodijas slāni, arī kaut ko pretīgu un nāvei tuvu, dzīvniecisku un komediantisku utt. Mums liekas, ka šīs instalācijas patiesā forma ir tā, kas sakrīt ar mūsu šodienas apziņas formu — ar tās pārrāvumiem, pārtrauktībām, eklektismiem, nenoteiktību un daudz ko citu. Pornogrāfija ir tikai domāšanas forma par mums pašiem. Kā *tīra lieta*, kā *lieta par sevi* tā ir nevainīga un dabiska. (Izstādes *Valsts* katalogs, Rīga, 1994.gads). Grafikas. Manuprāt, nopietnākais, ko Zābers paveicis. Tā kā izstādē aplūkojamās viņa gleznas, bet *Impērijas gals* vēl pavismā «svaigās», tad par Vilņa grafikām šoreiz ne.

GRĀMATA

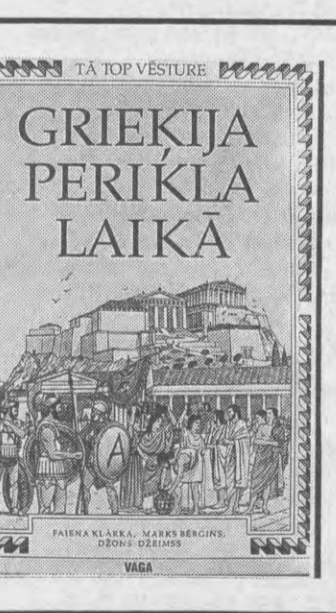
Ar vikingu kuģi no Perikla līdz Ričardam I

Egils Zirnis

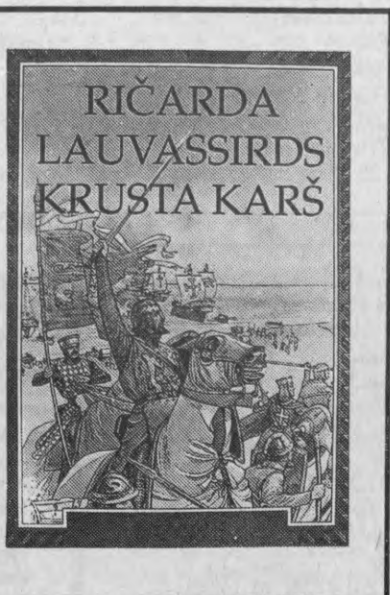
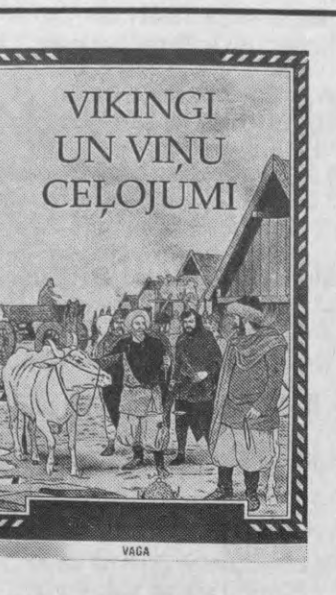
Kas tur divāns, ja mūsdienas skolnieks reizēm savā prātā izspriež, ka vienīgā vēsture, ko ir vērts mācīties, ir nevis kultūras un tiku, bet kriminālā vēsture, vērodams, kā cilvēks, kas nule vēsturē iegājušos laikos bijis vēstures profesors, tagad velkas novalkāts kurpēs un neglābjami atpaliek no laika, kamēr Latvijas mūsdienu vēsturi veido cilvēki ar kriminālu pagātni. Neviens vēsturologs vēl nav varējis pierādīt, ka «tikumi» sevi neietvertu arī, latviski sakot, «kriminālu». Tam, kas nolēmis kļūt par vēstures skolotāju, nevajag ļauties pesimismam — jo arī fiksdot vēsturi veido kildas un asinis, kur nu vēl to, ko vēstures veidotājiem izdevies noslēpt pētnieku acīm! Tapēc vēsturniekiem nav jāgas uztraukties par vēstures saturu un tā neatbilstību pārļāicīgajai morālei. Viņa misija ir šo saturu pēc iespējas labāk iemācīt. Un šajā ziņā mūsdienu vēstures skolotāju var apskaukt.

kiem. Taču nākamās trīs no Itālijas atnāca tikai janvāra sākumā. *Grieķija Perikla laikā*, tātad 495. — 429.gadā pirms Kristus dzimšanas, stāsta par Atēnu pilsetvalsti tās uzplaukuma laikā, kad tā ka celts Partenons. Abas pārējās jau ir par viduslaikiem: *Vikingi un viņu ceļojumi* stāsta par mūsu kaimiņu ceļojumiem aptuveni mūsu ēras tūkstošajā gadā un Amerikas atklāšanu, bet *Ričarda Lauvassirds Krusta karš* jau gandrīz piekaras tam laikposmam, kad uz vēstures skatuves caur krusteņu prizmu parādās pagāniskās baltu cilts. Visās šajās grāmatās aprakstīti un attēloti ne vien notikumi, bet arī tā laika ļaužu amati, dzīvesveids un audzināšana.

Nākamās grāmatas, kas paredzētas sērijā: *Kolumbs un jaunā pasaule*; *Roma Augusta laikā* un *Marko Polo, dizāns venēcietis un Ķīnas atklājums*.

le; *Roma Augusta laikā* un *Marko Polo, dizāns venēcietis un Ķīnas atklājums*.

To teikdams, es mērķēju uz apgāda *Vaga* jauno sēriju *Tā top vēsture*, kuras pirmā grāmata — par to, kā tapa Eģiptes piramīda — no Honkongas atnāca vēl pirms Ziemassvēt-

MŪZIKA

Pastāvēs, kas pārvērtīsies?

Inese Lūsiņa

Šovakar, 27.janvārī, Lielajā gildē jau otro reizi labākie Latvijas mūziķi saņems pērn Kultūras ministrijā iedibināto Lielo mūzikas balvu. Reālas izredzes saņemt balvu ir desmit mūziķiem: diriģentiem Ausmai Derkēvicai, Imantam Resnim un Jonam Aleksam, operdziedoņiem Inesei Galantei un Kārlim Zariņam, komponistam un pianistam Raimondam Paulam, jauninajai pianistei Lienei Circenei, Normunda Šnē vadītajam orķestrim *Rīgas kamermūzikā* un Sigvarda Kļavas vadītajam, Kaspara Putniņa diriģētajam Radio korim, džeza flautistam un saksofonistam Ivaram Birkānam. Bet, pirms skanēs speciāli apbalvošanas ceremonijai sacerētās Jura Karlsona svētku fanfaras, *Diena* iztaujāja ekspertu komisiju, kurā līdzās Kultūras ministrijas trijņotiem — kultūras ministram Jānim Driepem, Rūtai Muizniecei un Dzidrai Strautiņai —, kā arī idejas iniciatoram Raimondam Paulam pirmo reizi piedalījās muzikologs Guntars Pupa, komponists LMA rektors Juris Karlsons un jaunais diriģents Filharmonijas mākslinieciskais vadītājs Gints Kārklīšs.

Nolikums vēsta, ka Lielā mūzikas balva ir augstākais Latvijas apbalvojums mūzikā. Kā to uzlikt mūzikas dzīves izvērtēšanas, popularizēšanas un veicināšanas pasākumu vispārējā kontekstā?

J. Driep. Protams, Lielā mūzikas balva nevar aizstāt kādu goda nosaukumu, kuru loģiski papildinātu valsts atbalsts — stipendija vai speciāls valdības uzmanības apliecinājums cilvēkam, kas visu mūžu darījis labu darbu. Šo problēmu mēs nākotnē risināsim. Šodien līdzās Kultūras fondam mūsu ikdienā sevi stabili pietiecis Sorosa fonds, pieaug Kultūras ministrijas prēmiju un stipendiju apjoms. Es ceru, ka šogad varēsim piešķirt vismaz trīs prēmijas ap 700 latu apjomā; varēsim piešķirt jau piecpadsmit Kultūras ministrijas gada stipendijas — sešdesmit latu mēnesi.

Vai Lielā mūzikas balva tiks dota par gada vai mūža veikumu, kārtojot parādus, kas iekrāti, kopš beigusies nopelniem bagāto, tautas mākslinieku un citu nosaukumu piešķiršana? J. Driep. Tā kā Lielā mūzikas balvu piešķiram tikai otro gadu, nevilus jāatskatās uz lielāku laiku periodu: tā tas bija, izvirzot Kārļa Zariņa

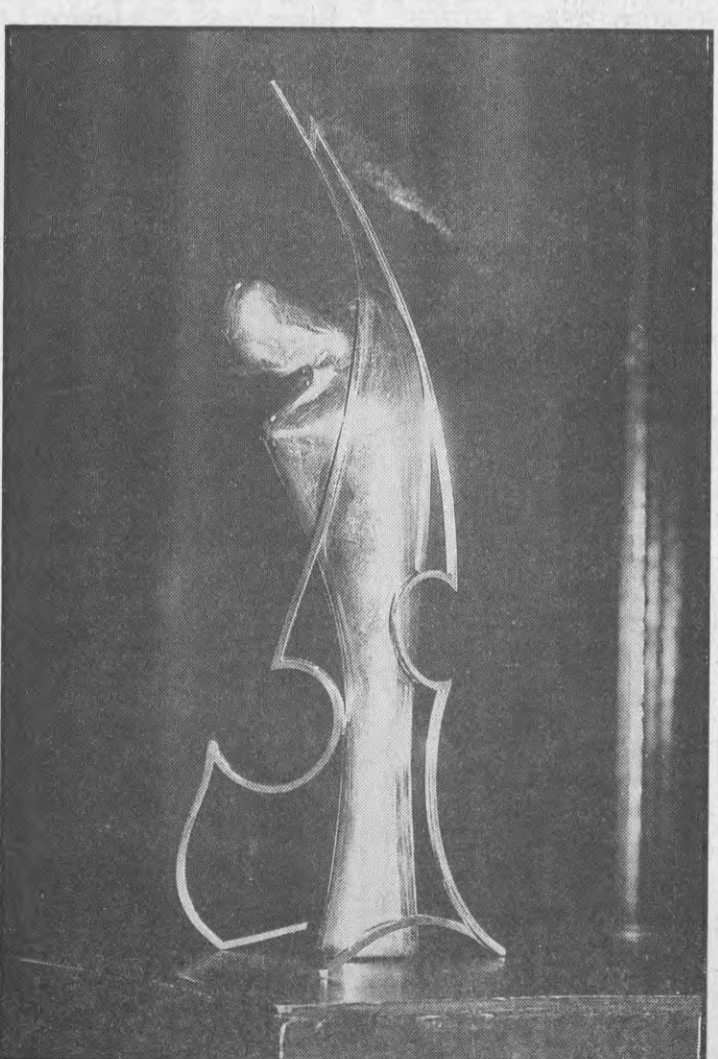
Ausmas Derkēvicas un Ivara Birkāna kandidātūras. Viņu mākslai ir stabila, ilgstoša kvalitāte. Mūzikas dzīve pēdējos gados pierāda, ka tā kvalitāte aug, un, kad apbalvošanas tradīcija ieies normālā aprītē, pārskata periods tiešām būs nolikumā paredzētais viens gads.

J. Karlsons. Mākslā dažreiz liels ieguldījums dzīves kausu piepilda līdz malām. Gan dziedātājam K. Zariņam, gan diriģenti A. Derkēvicai un džeza mūziķim I. Birkānam balvu var piešķirt vienlīdz gan par izcilu šā gada veikumu, gan izcilu ieguldījumu Latvijas kultūrā daudz gadu gaitā.

Vai tas, kas šoreiz netiks apbalvots neviens t.s. akadēmiskais mūzikas autors, liecina par apspiektu mūsu komponistu jaunradē?

G. Kārklīšs. Neviens no pagājušogad pirmatskaņotajiem skandāriem nevar pretendēt uz spilgtā notikuma statusu.

J. Karlsons. Es varu minēt Pētera Plakida *Vēl vienu Vēbera operu* klamēti un orķestrim un Romualda Kalsona oratoriju *Petrus*. Tās ir labas, profesionālas partitūras, taču nevar sacensties piemēram, ar Ineses Galantes kompaktdisku vai *Rīgas kamermūzikā* ieguldījumu 1994.gada Latvijas kon-

Lielā mūzikas balva — mākslinieka Armanda Jēkabsona darinātā sudraba statuete. Foto — Aigars Jansons, A.F.I.

certdzīvē. Ļoti spilgts komponists savā žanrā ir Raimonds Pauls. Domāju, ka nevajag katru gadu cestsies piešķirt balvu vienam un tam pašam mūzikas žanram.

J. Driep. Starp 27 Lielās mūzikas balvas sākumkandidātiem bija arī komponisti, bet balvu saņems tikai desmit mūziķi. Ceru, ka jaunus radošus impulsus dos Operas nama drīzā atgriešanās aprītē: Romualds Kalsons sacer operu, to pa-

balstījām ar stipendiju. Diemžēl nevaram sistemātiski iepirkt mūzikas sacerējumus tik daudz kā agrāk. Tagad komponistu dzīvē ienāk reālais tirgus.

R. Muizniece. Nebija tik spilgtu sniegumu kā 1993.gadā, kad Lielo mūzikas balvu saņēma Pēteris Vasks. Es neņemam spriest, vai jaunradē ir apspiektas, bet atgādināšu, ka Kultūras ministrija ir radījusi vairākas iespējas materiāli atbal-

stīt komponistus.

Manuprāt, lieliski ir pēdējos gados dzimušie starptautiskie mūzikas festivāli, bet nolikumā pagaidām nav paredzēta šādu pasākumu organizētāju apbalvošana...

R. Muizniece. Rūpjam un strīdējāmies par to, kopš mūzikas balva ir nodibināta. Būtu par ko to piešķirt lielu, skaistu pasākumu organizētājiem, bet pagaidām mēs no tā esam atteikušies un akcentējam radošo ieguldījumu.

G. Kārklīšs. Pēc kādiem kritērijiem lai vērtē, ja pasākumus rīko gan neatkarīgi entuziasti, gan Filharmonija?

J. Driep. Nenoliedzami, kaut vai jaunās mūzikas festivālā, ko organizēja Egils Straume, dzirdējām izcilus viesmāksliniekus. Un tomēr pagaidām esam nolēmuši nejaukt un nodalīt šīs divas jomas: labu mūzikas menedžera darbu un mākslinieka radošo veiksmi. Protams, ar laiku visu var koriģēt.

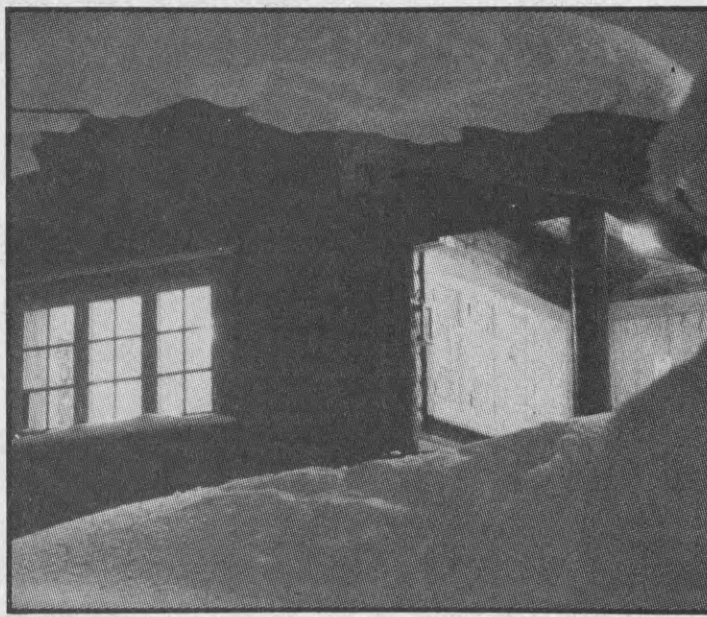
Dz. Strautiņa. Svarīgi, manuprāt, tomēr būtu godināt cilvēkus un uzņēmumus, kas atbalsta mākslu. J. Karlsons. Var būt daudzas un dažādas citas balvas, katra ar savu vietu un nozīmi. Jo vairāk šādu balvu būs, jo labāk. Tās var dibināt gan sabiedriskas, gan komercstruktūras, šī tradīcija pasaulē ir ļoti plaša.

Epiloga vieta: ko atbildēt neapmierinātam balsim, kas kulūros pamatoti pārmetis, ka lielākā mūzikas apbalvojuma piešķiršana tiek izdebatēta šaurā lokā bez plašākas sabiedrības līdzdalības? Pagaidām tik vien:

J. Karlsons. Es uzskatu, ka vienpersoniski šādas komisijas locekļi nedrīkst izlemt. Tomēr ir jābūt sabiedrības rezonansei un mūsu lēmumam jāizteic sabiedrības viedokli. Tapēc es aptaujāju vairāk nekā 70 kolēģus Mūzikas akadēmijā un citur. Pēc tam izstāstīju komisijai, «kādi punkti kam krājas». Arī pārējie kolēģi laikam ir darījuši līdzīgi, jo mūsu domas sakrāta... ♦

ATPŪTA

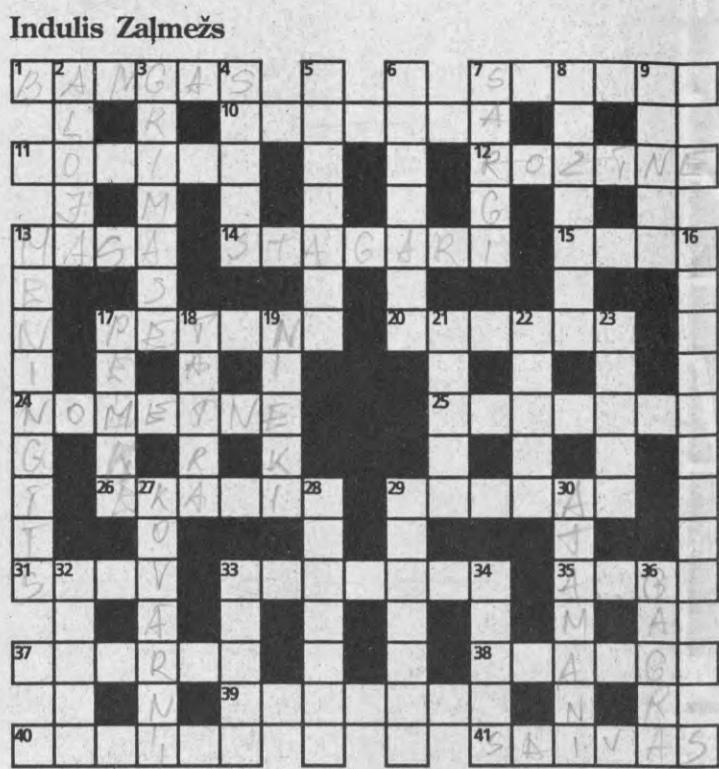
Skumjais Dienvidpola otrā atklājeja gods

Roberta Skota neveiksmīgo nolemto ekspedīcija pirms 83 gadiem 18.janvārī sasniedza Dienvidpola, taču pirmatklāja priekšmetu vietā viņam nācās izjust nepatīkamu pārsteigumu, redzot, ka tur jau pivo Norvēģijas karogs.

Skotam savukārt bija plašāks ekspedīcijas mērķis redzēt, viņš vāca dažādus paraugus zinātniskai izpētei un apsekoja jaunus Antarktīdas teritorijas, pirms meklēšanas, kā arī tas, ka viri līdz pat galam līdz vilka smagās ragavas ar ierīču paraugiem, noteica viņa ekspedīcijas neveiksmīgo iznākumu un prasīja pārāk daudz spēku, lai pēc tam veikto grūto atpakaļceļu.

Krustvārdu mīkla

Indulis Zaļmežs
Horizontāli. 1.Lieli vilni. 7.Tēls T.Dreizera romānā Amerikāņu traģēdija. 10.Vēsturisks novads Balkānu pussalā. 11.Skatuves iekārtojuma elements. 12.Kaltēta viņoga. 13.Kāda ķermeņa viela. 14.Zivis, kas veido ligzdas. 15.Lielupes satekupe. 17.Kādas organizācijas nozīmītais. 20.Daudzcinains milzīgs grieķu mitoloģijā. 24.Apmetne. 25.Apkaunojums. 26.Dzelve. 29.Krievu gleznotājs (1874—1947). 31.Rietumāzijas valsts galvaspilsēta. 33.Upe Krievijā, Krasnojarskas novads. 35.Senās Romas pilsoņu virsējais apģērbs. 37.Vitoli. 38.Sīkie bruņinieki viduslaikos Spānijā. 39.Airu flotes karakuģi. 40.Dabaszinātņu nozare. 41.Krīti tiklu ausanai.

Vertikāli. 2.Pilsēta Limbažu rajonā. 3.Saviebtā sejas izteiksme. 4.Iekārta beramo vielu tīrīšanai. 5.Vāji dzejnieki. 6.Upe Rietumāzijā. 7.Uzraugi. 8.Sikporainu ģints parazīti. 9.Karēļu un somu tautasdziesmas. 13.Smazdeni apvalku iekaisums. 16.Pilsēta senajā Ēģiptē (XIV gs. p.m.ē.). 17.Lāma, žurka. 18.Autorūpnieks Čehijā. 19.Sikumi. 21.Francu rakstnieks (1494—1553). 22.Zīrafu dzimtas dzīvnieki. 23.Šķērsm. 27.Vārnu dzimtas putni. 28.Pamudinājums darbībai. 29.Smgā algotņu kavalērija viduslaikos. 30.Ievēlēti karapulku vadoni Ukrainā. 32.Haldeona agregāti — pusdārgakmeņi. 33.Veģetācijas tips. 34.Svētais vērsis senajā Ēģiptē. 36.Kūrortpilsēta Abhāzijā.

Suņu viesnīcā ir arī televizors

Diemžēl tas nav Latvija, bet gan Sanfrancisko. Jūs visu dienu esat ļoti aizņemti un jūs suns viens pats tiek ieslēgts cetrās sienās. Nebēdāties! Uz darbu braucot, aizvediet suni uz suņu viesnīcu. Uzturēšanās tur no pulksten 7 rītā līdz septiņiem vakarā izmaksā apmēram 35 vācu marķas. Taču kas par komfortu! Rotālis un pastaigas, pulksten 12 suņiem tiks pasniegtas pusdienas, pēc tam atkal pastaigas, treniņš un tā tālāk. Katram sunim tiek ierādīta arī atsevišķa telpa atpūtai. Un, tavu prieku, tur ir arī videotelevisors ar interesantām programmām. Viesnīcas īpašniece Džoana Saksone saka, ka televīzija uz suņiem iedarbojoties tāpat kā uz cilvēkiem — tā palīdz iemigt.

Attēlā — Bleikam gan šī programma tīri labi patīk

Labas dziesmas bērniem šosestdien

Pirmo reizi šogad, šosestdien, 28.janvārī 12.00 Kino muzikālā centra Bimini bērnu rītā skanēs patiešām labas dziesmas. Iesācies kā bērnu avīzes LaBA aptaujas un Bimini kopīgs cikls, šogad šis rīts uzskā maratonu citā kārtībā, bet — ierastā atmosfērā. Tāpat kā pagājušogad, Bimini bērnu rītā skanēs labas dziesmas, kuras izpildīs kāds bērnu popdziesmu ansamblis. Šajā sestdienā dzirdēsiet pavasaru jaunu bērnu popgrupu, kuru izveidojis un vada Inga Doma. Viņas vārds citīgiem bērnu mūzikas un pasākumu faniem noteikti asociējas ar iksezonas Pilsētām pilsētā Rīgā kopā ar Igo. Tagad dzirdēsiet un redzēsiet jaunveidoto ansambli koncertu, bet pēc tā, protams, arī jauno dziedātāju konkursu. Tajā piedalīsies bērni vecumā līdz 13 gadiem, atbūtot uz avīzi LaBA savu anketu ar izvēlto latviešu bērnu popdziesmu. Atskirībā no iepriekšējiem rītiem, bērni var izvēlēties arī dziesmas, kas nav iekļautas aptaujā LaBAs dziesmas. Jaunums — pastāvīgi iksestdienas Bērnu kluba Bimini apmeklētāji savu vēlmi dziedāt sintezatora vai ierakstu pavadījumā var izteikt turpat Bimini bērnu rītā laikā. Nākotnē plānota sadarbība arī ar TV, lai talantīgos bērnus redzētu ne tikai Bimini apmeklētāji, bet visa Latvija.

SMALKO APRINDU HRONIKA

Meitas dzimst, tas uz mierīgiem laikiem

Engls Zirnis
Ko var prasīt no cilvēkiem, kad pati zeme nerit rāmi savu salto gaitu, bet dubļos šķīst uz gājējiem no rīteņu apkašas vai gāžas uz galvas no jumtiem? Tāpēc arī sabiedrības smalkajai daļai nav izdevies ieslikt ziemas apmierā, sildot pūmpurus. Pat lācis, uzcēlts no ziemas miega, ir izbadējies un dusmīgs, kāds tur brīnūms, ka dažs labs deputāts, kam tauta nedod mieru, ir tāds pat? Nupat Saimes namā, kur deputāts ir divtik neaizskarams, nesmalki žurnālisti atļāvās uzbrukt Imantam Kalniņam, netieši pārmetot viņam pārlieku radošu attieksmi pret kalpošanu tautai. Taču tie ir tikai ziedīņi. Dzēltenās preses magnāti rīkojas vēl provokatoriskāk: ar vienu roku izdod Laternu, ar otru — Vakara Ziņas, kuras no-

bilde tos deputātus, kas Laternu šķirsta, un rāda tautai: re, lie! Vienkāršāk būtu ieteikt deputātiem preses brīvības apstākļos šķirstīt tikai Svētdienas Rītu, jo seksuālās revolūcijas laikā pat sienām ir acis. Taču Latvija pastāv ne vien preses brīvība, bet arī preses izvēles brīvība un visas pārējās brīvības. Acimredzot vienīgā brīvība, kas Latvijā neiesakņojies, būs reliģiozu konfesiju brīvība pretendēt uz savu valstiskuma pakāpi, jo šo pakāpi jau izvēlējušies tradicionālās konfesijas, tāpēc pārējo aktivitātes šajā virzienā tiek dēvētas par «tīģo medībām». Visu citu par «tīģo medībām». Divus cietus kvēlnes konfesijas pārliecinā, ka tikai viņa ir istā (grūtāk ir vērot, cik draudzīgi pie valdības galdā sašēž tradicionālie, it kā nepietiek ar vienu no viņiem), bet valdību nevar apskaust, jo ticības kari, kā zi-

nāms, ir visnezēlīgākie.
Un kur nu vēl sadzīves krepšim! Latvijas ceļiniekam Dzintaram Ābikim pazuda suns. Tā kā tauta pazīst vaigā ne vien valdošās koalīcijas deputātus, bet arī viņu saimes locekļus, sunis ticis uzrādīts kādā sētā 50 kilometrus tālāk. Deputāts devies tam pakal un brīdīnājis sunažekli, ka nākamreiz rīkosies bargāk nekā Bojārs, kas zagļus pirms šausanas mēdžot briedināt.

mentā opozīcijai, bet arī tiem, kas mēdz kritizēt vienu valsts augšgalu kopumā. Dzejnieka Guntara Godiņa ģimenē pieciem dēļiem piepulcējies meita Daniela. Lūk, tā rīkojas cilvēki, kas saka, ka uz šo valdību nevar palaieties un ir jādara pašiem! Tik kuplai ģimenei būtu grūti sarīmēties ne vien prezidenta sešduruju lūmzinā, bet pat Gerkena kadilāka. Tā paša Gerkena, kura draugs Kārlis Leiškalns nolēmis sekot mazliet pārfāzētām dzejnieku principam «ne dienu bez rindīpas», — viņa princips līdz pat Saimes vēlēšanām būšot «ne dienu bez avīzes», proti, ne dienu bez Leiškalna pieminēšanas avīzē. Nu ko — grūtos laikos mums nav žēl, še esam smalki pieminējuši viņu pat divreiz, tā otrā reize lai iet uz vārdadienas rēķina.

AFIŠA NO 27. JANVĀRA LĪDZ 3.FEBRUĀRIM

IZSTĀDES
VALSTS MĀKSLAS MUZEJS (K.Valdemāra 10a)
Vilhelma Purviša piemīnī. Jēkabs Kazāks (no 27.I 15.00). I, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
ĀRZEMJU MĀKSLAS MUZEJS (Pils lauk.3)
Meisenes porcelāns. XVI — XIX gs. mēbeles. N.Hipa un G. fon Habsburgas glezmas un instalācijas. Bikeru vitrāža (Velvju zālē). II, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
IZSTĀŽU ZĀLE LATVIJĀ (Brīvības 31)
Impresionisti. Artgrāfiskās kopijas. Inga Fater-Jensena. Šveices papīra mākslas izstāde (no 3.II 17.00). II, III, IV, V, VI, VII 12 — 18
MĀKSLAS MUZEJS ARSENĀLS (Torņu 1)
Lietiškā māksla. I, II, III, IV, V, VI, VII, 12 — 17
DAUDERĪ (Sarkandaugavas 30)
Niklāvam Strunkem — 100. I, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
G.ŠKILTERA MEMORIĀLAIS MUZEJS (Daugavgrīvas 9)
Latviešu glezniecības klasika. III, IV, V, VI, VII 11 — 17
RAIŅA LITERATŪRAS UN MĀKSLAS VĒSTURES MUZEJS (Pils lauk.2)
Rakstniecība un mūzika senajās fotogrāfijās. Jura Toropina glezmas. III, IV, V, VI, VII 11 — 17 (Pils lauk.3)
Vilim Plūdōnim — 120. Arvīda Klīšana jubilejas izstāde. II, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
K.BARONA MEMORIĀLAIS DZĪVOKĻIS (K.Barona 3)
K.Barons V.Auzina glezns. Bērnu kluba Sējējais nodarbibas III un VI (tāl. 284265). 28.I 11.00 Ko prot lēles. Piedalās aktrise Dace Skadiņa. 28.I 15.00 Senā pasaules uzskata ienākšana mūsdienās. Lektore M.Taivane. II, IV, V, VII 11 — 17
RAIŅA UN ASPAZIJAS MEMORIĀLĀ VASARNICA MAJOROS
Rains un Šveice. I, III, IV, V, VI, VII 10 — 17
MUZEJS BĒRNIEM BALTĀ GRĀMATA (Cēsu 17)
Anitas Jansones-Zīrnites bērnu grāmatu ilustrācijas, Pētera Zīrnīša dzeja. Kur ir Kūķis? Izstāde par J.Jaunsudrabiņa Balto grāmatu. Bērnu grāmata iz laimīgām dienām (XVIII gs. beigās līdz 1920.g.).

I, III, IV, VII 10 — 17
II 12 — 19
RAIŅA UN ASPAZIJAS FONDS (Baznīcas 30)
27.I 17.00 Miervaldis Birze. Vai es vaic esmu rakstnieks?
31.I 17.00 Rains un latviešu sociālā atmoda. Lasa akadēmiskis Vilis Samsons.
J.ROZENTĀLA UN R.BLAUMA-NA MUZEJS (Alberta 12)
Anitas Jansones-Zīrnites glezmas. I, IV 10 — 17; V, VI, VII 11—17
E.SMIĻĢA TEĀTRA MUZEJS (E.Smiļģa 37/39)
Leļļu teātris — 50.
Latviešu dramaturģija Nacionālajā teātri.
27.I 15.00 Sarikojums Kā dzimst un dzīvo lēles.
IV, V, VI, VII 11 — 18
III 12 — 19
JAKURĀTERA MUZEJS (O.Vāciņa 6a)
Jauna izstāde par J.Akurateru.
III, IV, V, VI, VII 11 — 19
O.VĀCIŅA MUZEJS (O.Vāciņa 19)
Laimas Egļites zīmējumi.
III, IV, V 13 — 19; VI, VII 11 — 17
VĒSTURES MUZEJS (Pils lauk.3)
Tautastēpns ziemeļos.
Es nāku no bērnišas.
III, IV, V, VI, VII 11 — 17
BRĪVDABAS MUZEJS (Brīvības 440)
TĻMS Kursa darbi Stalta, balta ziemeļos.
I, II, III, IV, V, VI, VII 10 — 17
KARA MUZEJS (Smiļģu 20)
Kara lauka medicīna.
Pasaules armiju apbalvojumi un atšķirības zīmes.
Latviešu leģions Otrajā pasaules karā.
A.Karpova grafika
Dzīvoties sāpes.
II, III, IV, V, VI, VII 10 — 17
RĪGAS VĒSTURES UN KUGNIE-CĪBAS MUZEJS (Palasta 4)
Izstāde Pārdaugava.
III, IV, V, VI, VII 11 — 17
ANDREJA UPIŠA MEMORIĀLAIS MUZEJS (Brīvības 38)
Izstāde — spēle bērniem Sūnu ciema zēni (no 1.II). (Grupās pieteikt pa tālr. 289767).
II, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
LATVIJAS FOTOGRAFĪJAS MUZEJS (Mārstalu 8)
Pētra Tominga kolekcija.
III, V, VI 11 — 17
IV 13 — 19
P.STRADINA MEDICĪNAS VĒSTURES MUZEJS (Antonijas 1)
BrinumAce-2. Video (līdz 29.II). BrinumAce-3 (no 1.II 15.00).
Pasaules tautu rituālu priekšmeti. Jaunieguvumi.

III, IV, V, VI, VII 11—17
MĀKSLAS SALONS (Brīvības 52)
Dace Mazure. Gobelēni (līdz 28.I).
Dinas Stempas tekstilijas (no 1.II).
I, II, III, IV, V 10 — 18
VI 10 — 16
GALERĪJA BASTEJS (Basteja bulv. 12)
Arnis Grinbergs. Gleznas (no 31.I 17.00).
GALERĪJA DAUGAVA (11.novembra krastmalā 35)
Edgars Verpe. Zivis Daugavā (līdz 31.I).
Austrālijas latviešu akvareļi (atklāj 3.II 16.00).
I, II, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
RĪGAS GALERĪJA (Aspazijas bulv. 20)
Galerijas izstāde (M.Tabaka, F.Kirke, G.Muižnieks, L.Liltner, H. I.Heinrihsoni).
V.Zābera izstāde (atklāj 27.I 17.00).
I, II, III, IV, V, VI, VII 12 — 19
GALERĪJA ARS LONGA (Tērbatas 2A)
Latviešu klasiskā glezniecība. Andra Meldera kokaizstrādājumi. G.Zervina sirreāliskās miniatūras.
II, III, IV, V, VI, VII 11—18
GALERĪJA KOLOŅNA (Sķūņu 16)
Vitoldis Kucins. Gleznas. Tēpa aprūka.
Dina Irkle. Tēpi.
I, II, III, IV, V, VI 10 — 18
GALERĪJA M6 (Mārstalu 6)
Inga Brūvere. Gleznas.
I, II, III, IV, V, VI, VII 12 — 23
GALERĪJA G&G (M.Pils 17)
Galerijas mākslinieku Jaungada grafika (A.Kalnačs, V.Lēnerte, L.Markeviča-Ceruka, M.Subačs un citi).
I, II, III, IV, V, VI 10 — 18
GALERĪJA CENTRS (Kaļķu 16)
Galerijas ziemas ekspozīcija (Dz.Skulme, I.Zariņš, P.Postažs, I.Dobrija un citi).
I, II, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
GALERĪJA KRĀSTS (Romas viesnīcā)
Daugavpils mākslinieku izstāde. GARĀŽA ANTRA (Aldaru 12/14)
Evalda Vasileviča Ziemas ceplis.
II, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
FOTONAMS (Mārstalu 2)
Viktora Veismaņa personālizstāde (līdz 29.II).
Irina Tīre. Fotogrāfijas. Vija Bernāte. Sīkplastika (abas atklāj 1.II 16.00).
II, III, IV, V, VI, VII 11 — 17
LATVIJAS ŽURNĀLISTU (REITERNA) NAMS (Mārstalu 2)
Ilze un Una Jākobsones. Keramika un tušas zīmējumi. Ulda Krauzes gleznas.
II, III, IV, V, VI, VII 11 — 18

SV.PĒTERA BAZNĪCA
Mākslinieku grupa Neatkarīgie (gleznas, grafika).
I, II, III, IV, V, VI, VII 10 — 18
MĀKSLAS DARBINIEKU NAMS (Valņu 9)
29.I 13.00 Jauno Operas solistu koncerts.
31.I 18.00 Manas intīmās dzīves lappuses. Dzejnieks Anatols Imermanis. Piedalās Oless Caruks, Ieva Markeviča-Ceruka, Ilona Rindēnova.
MĀKSLAS AKADEMĪJAS AULA
Tekstilmākslas un Modes dizaina katedras studenti. Simt un viena ideja.
II, III, IV, V, VI, VII 12 — 17
KONCERTI
LATVIJAS FILHARMONIJA
27.I 19.00 Lielajā gildē gada labāko mūziku un kolektīvu parāde. Lielā mūzikas balsa.
28.I 18.00 Rīgas Doma komponista Paula Dambja autor-koncerts. Pie ērģeļiem — autors. Piedalās jauniecis koris Dzirdi, dirigents Māris Dravnieks. Programmā miniatūras ērģeļiem un cikls jauktajam korim.
30.I 19.00 Vāgnera zālē Hosē Ribēra (klaviers, Spānija). Programmā J.Haidns, F.Šūberts, R.Lamote, K.Half-ters, K.Debisi.
31.I 19.00 Vāgnera zālē Latvijas Filharmonijas kamerorkestris, dirigents un mākslinieciskais vadītājs Dzintars Josts. Solists Jevgeņijs Rīvkīns (klaviers). Programmā E.Griģs, J.S.Bahs, A.Sēnbergs.
1.II 19.00 Rīgas Domā Atis Stepiņš (ērģeles). Programmā J.S.Bahs, M.Sokola.Improvizācijas par tēmu.
2.II 19.00 Lielajā gildē Rīgas kamerorkestris. Dirigents Normunds Šne, piedalās Juris Žigovs (klaviers). Programmā M.Einfelde un L.Bēthovens.
3.II 19.00 Vāgnera zālē Armands Ābols (klaviers). Programmā A.Kalniņš, F.Šopēns, K.Debisi, S.Prokof-jevs.
19.00 Rīgas Domā Līgta Sņeibe (ērģeles), koris Dzintars, dirigents Māris Sirmāis.
KONCERTZĀLE AVE SOL (Cīdabes 7)
28.I 14.00 Sveču balle. Ielūdz pieci pingvīni, ēzēlītis, lapšēns bledis, komponists Edvīns Zālītis, aktrise Dace Skadiņa, ansamblis Saules-

ce, vada Ginta Āriņa.
29.I 12.00 Latgales priekšpilsētas mūzikas skolas audzēkņu atskaites koncerts.
3.II 18.00 Jaz.Mediņa mūzikas skolas audzēkņu koncerts.
MŪZIKAS AKADEMĪJA
27.I 20.00 Kafejnīcā muzicē Viktori Rītovs (klaviers), Raivo Stašāns (saksofons).
STUDENTU KLUBA
Nakts dejas 22.00 — 5.00.
27.I Fredis (SWH).
28.I Māris Kristapsons (SWH).
1.II Zanis.
RĪGAS LATVIEŠU BIEDRĪBA (Merķeļa 13)
27.I 18.00 Aizsardzības ministrijas štāba orķestra koncerts.
29.I 12.00 Maija un Janis Lūsēni.
29.I 17.00 un 20.00 Maskavas Tagankas drāmas un komēdijas teātris. Pieci laika Babela stāsti. Režisors J.Kučers (Izraēla).
1.II 18.00 Muzicē E.Dārziņa mūzikas skolas audzēkņi.
2.II 18.00 S.Lasmanes priekšlasījums XX gs. morāles filozofija.
19.00 Allas Bajanovas (Maskava) koncerts.
KONGRESU NAMS (K.Valdemāra 5)
27. un 28.I. 19.00 Allas Pugačovs koncerts.
IZRĀDES
NACIONĀLA OPERA
28.I 18.00 Dailies teātri Pie zilās Donavas.
28.I 19.00 Vāgnera zālē Operas solista Nikolaja Goršņepina koncerts.
29.I 18.00 un 30.I 18.30 Dailies teātri pirmizrāde P.Čaikovska Francēza ka Rimini (A.Lei-maņa horeogrāfija). I.Stravinska Pulcinella (L.Beires horeogrāfija). Mākslinieciskais vadītājs A.Viljumanis.
NACIONĀLAIS TEĀTRIS
27.I 18.30 Pie zelta ezera (6.ab.).
19.00 Aktieru zālē Elga.
28.I 12.00 Nerātinais marķis.
18.00 Piena upes šeit sen izskūšas.
Aktieru zālē Sanfrancisko Mazā teātra viesizrāde Pēdējā izrāde.
29.I 12.00 un 18.00 Lielais loms.
17.00 Aktieru zālē Svečturis.
31.I 18.30 Dziedoni ērkšķu krūmā.
Aktieru zālē Persona (pēdējo reizi).
1.II 18.30 Pie zelta ezera (7.ab.).
Aktieru zālē Elga.
2.II 18.30 Lielais loms.
19.00 Aktieru zālē Edite Piafa.
3.II 18.30 Pie zelta ezera (8.ab.).

19.00 Aktieru zālē Acālīja.
DAILĒS TEĀTRIS
27.I 18.30 Pie galantās vāverītes.
18.30 Mazajā zālē Tautas kinoaktieru studijas skatuves kustību pedagoģes Sarmītes Jegeres radošā darba vakars.
31.I 18.30 Lietus pārvejs (9.ab.).
18.30 Mazajā zālē Lapšins.
1.II 18.30 Peļu slazds (2.ab.).
2.II 18.30 Lietus pārvejs (10.ab.).
3.II 18.30 Uguni (7.ab.).
KRIEVU DRĀMAS TEĀTRIS
27.I 18.30 Zirģis bezsamaņā.
28.I 16.00 Mazajā zālē Laulības dzīves ainas.
18.30 Patvaldnieki.
29.I 16.00 Mazajā zālē Laulības dzīves ainas.
18.30 Ideāls vīrs.
31.I 18.30 pirmizrāde Neaiznie-dzamā (1994.gada 3.ab.).
1.II 18.30 Līgavinis no Jeruzale-mes.
2.II 18.30 Trīnes grēki.
3.II 18.30 Tābā nauda.
JAUNĀIS RĪGAS TEĀTRIS (Lāčplēša 25)
27.I 18.30 Kamerzālē Marķize de Sada.
28.I 18.30 Mazajā zālē Beigu spēle.
29.I 18.30 Lielajā zālē Nodēvība.
30.I, 31.I 18.30 Lielajā zālē Daugavpils teātra viesizrādes Septiņi malnieši.
1.II 18.30 Kamerzālē Marķize de Sada.
2.II 18.30 Mazajā zālē Doriāna Greja ģimēne.
18.30 Kamerzālē Rutes grāmata.
3.II 18.30 Mazajā zālē Doriāna Greja ģimēne.
JAUNĀTNES TEĀTRIS
Restorānā De Paris (Saharova ielā 5)
27.I 13.00 Dziesmu dziesma.
28.I 13.00 Kaķiņa dzīrnava.
VEF Kultūras pili
1.II 18.30 Skaistule un briesmonis.
3.II 18.30 Gildentens un Rozenkrāncis ir miruši.
RĪGAS MŪZIKĀLAIS TEĀTRIS
28.I 18.00 Marica.
29.I 18.00 Tonight.
31.I 17.00 Brālītis un Karlsons, kas dzīvo uz jumta.
1.II 11.00 un 17.00 Brālītis un Karlsons, kas dzīvo uz jumta.
2.II un 3.II 18.30 No saldēnas pudeles.
LEĻĻU TEĀTRIS
28.I Lielajā zālē 11.00 un 13.00
Vinnijs Pūks un viņa draugi (krievu val.).

Mazajā zālē 11.00 Pelite Pīkstīte.
14.00 Lācēns Rīmcimci.
16.00 Kaķiņa dzīrnava.
29.I Lielajā zālē 11.00 Kaķiņa dzīrnava.
14.00 Pelnrūšīte.
Mazajā zālē 11.00 Maza zaļa vārde jāro (krievu val.).
14.00 Lācēns Rīmcimci (krievu val.).
RĪGAS CIRKS (Merķeļa 4)
Terēzas Durovas dzīvnieku šovs 27.I 18.00, 28.I 11.00, 14.00, 18.00, 29.I 12.00, 15.00
KABATA (Peldu 19)
28.I un 29.I 12.00 un 16.00 Pepija Garzeļi.
30.I 18.30 Zemes valstība.
31.I 18.30 Ārsts pret paša grību.
MŪZIKAS KLUBS
27.I no 23.00 Monro.
28.I no 23.00 Jaunais laiks.
29.I, 30.I, 31.I, 1.II no 21.00
Kabatas disenie.
2.II no 22.00 Čaka ielas kapela Mildars.
VALMIERAS DRĀMAS TEĀTRIS
27.I 18.30 2.mēģ. zālē Dārgā Pamela.
28.I 13.00 2.mēģ. zālē Aparta-ments Plaza viesnīcā.
Apalajā zālē Spoku sonāte.
29.I 18.30 2.mēģ. zālē Svešnieks.
13.00 Apalajā zālē Rudens sonāte.
30.I 18.30 2.mēģ. zālē Pēc kaut kā cēla, nežināma...
Apalajā zālē Kalpone Gustava, Juhana meita.
31.I 18.30 2.mēģ. zālē Izdedzi.
Apalajā zālē Izdzīvošanas ābece vecākām kundzēm.
VALSTS LĪEPĀJAS TEĀTRIS
27.I 18.30 pirmizrāde Trīs vīri kūrortā.
28.I 12.00 Figaro kāzas.
17.00 Trīs vīri kūrortā.
29.I 12.00 Pīfa piedzīvojumi.
17.00 Trīs vīri kūrortā.
30.I 18.30 Trīs vīri kūrortā.
KINO
BALTIK CINEMA
Oskars (Skolas 2)
27.I — 3.II Vīlks 11.00 un 13.00 (lētāk), 16.00, 18.30, 21.00
Daile (K.Barona 31)
Jautājumu nakts 27.I 12.00 un 14.00 (lētāk), 16.00, 18.00, 20.00.
28.I, 29.I 18.00, 20.00
Kailais ierocis 33 1/3
28.I, 29.I 12.00 un 14.00 (lētāk), 16.00.
30.I — 2.II 12.00 un 14.00 (lētāk), 16.00, 18.00, 20.00

Lāčplēsis (Lāčplēša 52/54)
Uguns aiznēstie
27.I — 29.I 14.00, 16.30, 19.00
30.I — 3.II 20.00
KINOGALERĪJA (Jauniela 24)
31.I 15.00 Jaunatnes kinoklubs.
Rīgas dokumentālo filmu skate.
Britu klubs Jautrības gars (1988., rež. Neils Džordans).
17.30 tulko latviešu val.
20.00 angļu val.
1.II 17.30 tulko krievu val.
2.II Ziemeļvalstu klubs. Somu filma Vīrs, kurš nevarēja pateikt nē (1975.g., rež. Risto Jervi).
17.30 tulko latviešu val.
20.00 ar subtitriem angļu val.
KINO MŪZIKĀLAIS TEĀTRIS
BIMINI (A.Čaka 67/69)
27.I 20.00 Modes vakars.
22.00 Karaoke (Kārlis). līdz 6.00 BMG (Direktors).
28.I 12.00 Bērnu rīts. LaBAs dziesmas Bimini.
18.00 Mākslas filma Tur, kur sapņo zaļās skudras (rež. Verners Hercogs).
22.00 Latviešu karaoke (Ingus). līdz 6.00 BMG (Edža).
29.I 12.00 Bērnu rīts. Pasaka, dziesmas un rūķu spēles (R.Plēpis un A.Laukmanis).
18.00 Mākslas filma Tur, kur sapņo zaļās skudras.
22.00 Karaoke (Grauc). līdz 4.00 BMG (Guntis).
VIESU NAMS KARDINĀLS (Grēcinieku 26)
1.II un 2.II no 22.00 dejas ar Valdi Krūmiņu (Radio 2).
3.II no 22.00 dejas ar Eriku Loku (Radio SWH).
KLUBS-3 (Grēcinieku 22/24)
27.I 23.00 Ave Roma!
24.00 Fortissimo.
28.I 22.00 Western-saloon.
28.00 L.Zviedra Šovs.
29.I 24.00 Erotiskais trio.

Stils vērtē
Ieva Rupenheite
Vita Jostīņa
▲ Gandarījums garantēts
■ Notikums būtu jāņem vērā
▼ Iespējama vilšanās
● Trešdienas pensionāriem, skolēniem un daudz bērnu ģimenēm iecēja brīva

Foto — Jānis Buls, Diena

Abi gali melni

Zigurds Skābardis, speciāli Dienai

«DIAGNOSTIKA (gr. *diagnostikos* — spējis noteikt vai atšķirt) — diagnozes noteikšana; viens no atbildīgākajiem ārsta un feldšera darba posmiem, jo D. kļūdas neizbēgami rada kļūdas ārstēšanā. Diagnozes precizitāti nosaka izmeklēšanas apjoms un kvalitāte, kā arī ārsta vai feldšera kvalifikācija, pieredze un spēja pareizi interpretēt izmeklēšanas rezultātus.»

Ko šajās dienās var ieraudzīt cilvēks? Trīs gadījumi, kuri, iespējams, raksturo ne tikai manas subjektīvās izjūtas pēdējos mēnešos. Visi dzirdēti no kāda Rīgā dzīvojoša ārzemju paziņas, ko nosauksim par Bērensu.

Tramvajā Bērness ērti nostājas. Ārā ziema. Bērness izvelk, nokompostrē. Pēc minūtes zem papēža samana tādu kā kunkuli. Zinātkāres dzīts — kas tas tāds?, apgriezās. Aiz viņa stāv jauna meitene un stiklainām acīm veras logā. «O, atvainojiet», saka Bērness. «Šķiet, ka stāvu uz jūsu *fisām* (vāc. *der Fuss* — pēda)». Kunkulis nekustas, lai gan konstatējums atbilst patiesībai. Stiklainā meitene izdveš tikko dzirdamu «vurr...», un tai gar zodu no stiepjas mītrs, caurspīdīgs pavediens. Bērness man šo atgādijumu stāsta, šausmu pārņemts. Apgalvoja, ka nekādo neizmirsīstot, jo nekā tam līdzīga neesot redzējis. Sākumā nespējot iebilst, ka meitene varbūt visu mūžu tā dzīvo. Tā būtu izvairīšanās no atbildes uz konkrēto Bērnessa jautājumu — kas notiek? Izticu pārlicību — katras tautas dzīvē ir zināmas fāzes. Ka arī albāņi, angļi un austrieši ik gadu decembra beigās un janvāra sākumā, iespējams, jūtas nevaļadzīgi, uz ārējiem kairinājumiem reaģē sīlmīgi vai vispār neņem pierē. Atzinis, ka arī man tas ir — niemu un — pāmu laiks. Taču mītra, caurspīdīgā zilka uz zoda man beigās lika izšķirties par vienkāršāko skaidrojumu.

«DEBILITĀTE (*deblitas mentis*; lat. *deblitas*, *deblitatis* — vājums, nevarība) — viena no oligofrēnijas izpausmēm, vieglākā garīgās atpalicības pakāpe. Slimnieki parasti labi piemērojas dzīvei, un reizēm rodas grūtības (piemēram, eksperimenti) to konstatēt. Raksturīgākie ir sprīšanās traucējumi, kas izpaužas grūtībās produktīvi, radoši domāt. Abstraktie jēdzieni paliek nesaprotami...»

Nākamais gadījums ir mazliet grūtāks, jo Bērness novērotās personas reakcija ir kā nekā uzkrītoša nevar samānīt. Ja nu vienīgi brīvo apiešanos ar valodas loģiku jaunā cilvēka izteiktajā frāzē. Bērness viņu ieraudzīja kādas Kurzemes pilsetas autoostā. Pagara auguma, zilganā mētelī, divu pusmūža sieviešu pavadija. Abu pēdējo starpā risinās saruna. Runātāja, sakot «varbūt, ka Andris, ja viņam gribēsies, atnāks un palaidīs mani ātrāk mājās; ko, dēls?», pagriezās pret ārkārtīgi drūmo Andri; no viņa mutes atskan: «Man, mammiņ, laikam nekur vairs negribēsies atnākt.» un — noteik asara, pēc tam — otra. Finālā klusi ieraudas visi trīs. Nemēģinot izziēt uzvedības iespējamos personiskos iemeslus, jāatceras, ka mēs aplūkojam vairākus piemērus, meklējot kopsaucēju, tāpēc šeit jāizmēģinām drūmums, nospiešība un vienaldzīga attieksme pret sociālo apkārtni.

«DEPRESĪJA (lat. *depressio* — nospiešība, nomāktība) — visu psihisko procesu aizkavējums, nomāktība. Tipiskos gadījumos sastopams D. sindroms — nomākts garastāvoklis, intelektuālais (domāšanas) aizkavējums un kustību (motoriskais) gaums. Raksturīgs izskats — nomākta cilvēka poza, dziļu skumju izteiksme sejā, cilvēks izskatās vecāks par saviem gadiem...» Smaģākos gadījumos intelektuālais aizkavējums var maldināt un āreji lidināties plānpūtibai.»

Protams, šādi nodarbībai — aprakstīt nejausmīgus gadījumus, mēģinot tos atšifrēt. *Populārās medicīnas enciklopēdijā*, — ir relatīva jēga. Asociējot to ar laivu milzīga ezera vidū, kurā sēž cilvēks tumšās brillēs, ar spieķi smaltais ūdens un tic, ka šādā veidā virzās tālāk.

Trešā Bērnessa minētā epizode risinājies pie kinoteātra *Daile*. No visām trim tā ir visbrutālākā, tādēļ atstāstīšu to maksimāli īsi. Vidēju gadu vīrietis ar pārsīstīgu pieri nāk Bērnessam pretī, pēkšņi ar troksni nogāzdamies uz mutes. Kājās viņam palīdz piesieties kundze ar kārbām rokās. Pārsīstīta pierē, atguvis līdzsvaru, atvēzējas un — krauj viņai pa acīm. Disforija?

Katras tautas dzīvē ir zināmas fāzes, kurās, pat nosakot pareizu diagnozi, ne ārsts, ne feldšeris nevar ieteikt nekā, tikai — mieru. Pirms simt gadiem ļaudis šajā gadalaikā cieta vēl vairāk. Viņi slimoja ar cingu C vitamīna trūkuma dēļ. Bērness cer, ka martā, vēlākais, aprīlī, zaļumam plaukstat, mēs visi jutīsimies labāk. Viducis zaļš. ♦

Viņa senču raksti

Tētis viņam ir Filips (PHILIPS), bet mamma — Sona (SONY). Piedzima mazs (12 cm), plakans un apaļš, tāpēc arī tika nosaukts par kompaktdisku (Compact Disc — CD), toreiz bez jebkādiem ROM, jo viss, ko viņš prata, bija skaņas glabāšana.

Kā?

Mums visapkārt ir daudz mazu elektromagnētisku zeļļu, kas kā daži ārzemju tautieši pamanās būt dubultpilsōņi — reizē daļiņas un viļņi. Tā ir raiba kompānija, ko uzskatāmi var redzēt, pagrozot CD rōkā — tas atspīd visās varavīksnes krāsās. Pieminētie resgāļi ir gaismas kvanti — fotoni, kas pat šajā mirklī nedod tev mieru, cienijamo lasītāj, miljoniem vien skrienot tieši acīs. Tavi redzes orgāni tomēr savaldā tos, piespiežot atzities, ko tie redzējuši, skraidot pa pasauli. Tādā veidā mēs, piemēram, lasām.

Tācu informācijas apjoms, ko mēs gūstam lasot, ir mazs un tiek uzņemts lēnām. Tāpēc ir izgudrots lāzers, kas kā kuģa bocmanis savaldā fotonus, nostāda vienā ierindā un saģērbj vienā formā — nu visiem ir viena kopīga frekvence, ko mēs uztveram kā krāsu. Šos disciplinētos matrozus sūtīt cauri lēcam, var iegūt ārkārtīgi šauru staru, ar kuru, ir iespējams izšķirt mazu punktiņu rindu, kas spirālveidīgi vijas no kompaktdiska centra uz malām. Punktiņi ir gandrīz tikpat sīki kā gaismas kvanti un ir iespiesti uz alumīnija folijas zem caurspīdīgas plastmasas — polikarbonāta kārtas. Parastā dienas gaisma klīp pār tiem kā gājējs uz baidra Rīgas trotuāra, un — ail — lūst, un CD kļūst skaists un krāsains.

Bet lāzers brauc pa punktiem kā tramvajs pa sliedēm, un atstarojošas aizes informāciju līdz gaismas uztverējam, kas pārveido to elektriskā signālā un — datorā iekšā (tikpat CD atskaņotājā — arī kabatas variantā — ir dators, kura ekvivalents piecdesmitajos gados aizņēmu nelielu pilsētiņu). Dators ir gudrs — ne velti tik dārgs. Punktiņi ir viņa dzimtā valoda. Punktiņi ir — viens, punktiņa nav — nulle. Skaņu, tāpat kā jebkuru procesu, var aprakstīt matemātiski un pārveidot dator valsts valodā — binārā kodā. CD griežas, lāzers spīd, punktiņi zib (ar bausi ātrumu — teju miljons sekunde), dators atšifrē rakstīto skaņu, un no skaņruniem ideālā kvalitātē atskan kaut kas briesmīgs (bet tas lai paliek uz mūziķu sirdsapziņas).

Iedodiet man ciparus, un es visu pasauli ievadīšu datorā!

Kāpēc cipari ir tik pievilcīgi tieši kompaktdiskā? Tāpēc, ka tajā var ierakstīt informāciju, kuras uzglabāšanai būtu vajadzīgs vairāk nekā 400 parasto diskešu. Tie ir 650 megabāiti. Un kur nu vēl ātrums, ar kādu to var nolasīt! ROM nozīmē *Read Only Memory* (atmiņa, kuru nolasīšanai). Tātad, kāda ir, tāda arī paliek. Pirmā interaktīvo CD-ROM bezdelīga bija kompaktdisks, kuras spēlēt uz īpaša atskaņotāja, vienlaikus televizora ekrānā varēja vērot nekustīgus attēlus.

1991. gada oktobrī PHILIPS un SONY ar MATSUSHITA atbalstu

1994. gads ir aizskrējis vēja spāmiem, un, kā jau tas ne reizi vien ir gadījies, daudzi no mums to nemaz nav pamanījuši un domā, ka vēl turpinās astoņdesmitie. Viens gads - tas jau tāds nieks vien ir, bet CD-ROM vētrainā jaunība šajā laikā ir pārgājusi agrīnā brieduma stadijā.

Lai gan CD-ROM spēj glabāt visu, tik tālu ražotāji vēl nav tikuši. Apskatīsim dažas programmas un to iedalījumu. Tikai par 20 dolāriem jūs varat paša fotogrāfētus attēlus no filmiņas pārrakstīt uz īpašu CD-ROM, ko sauc Photo CD. Katrā diskā ir vieta aptuveni 100 bildēm. Jūs varat tās skatīties uz monitora ekrāna, samazināt, palielināt un darīt vēl nezin, ko, piemēram, mīļotā pūfaundenda pinkinājai miesai pielikt ne mazāk milotās vecmāmiņas galvu. Piemērs vispazīstamākajam interaktīvajam CD-ROM veidam ir enciklopēdija *Britanica* ar visām krāsainajām bildēm un neskaitāmajiem zīmējumiem. Es pat baidos atcerēties, cik sējumū tai ir.

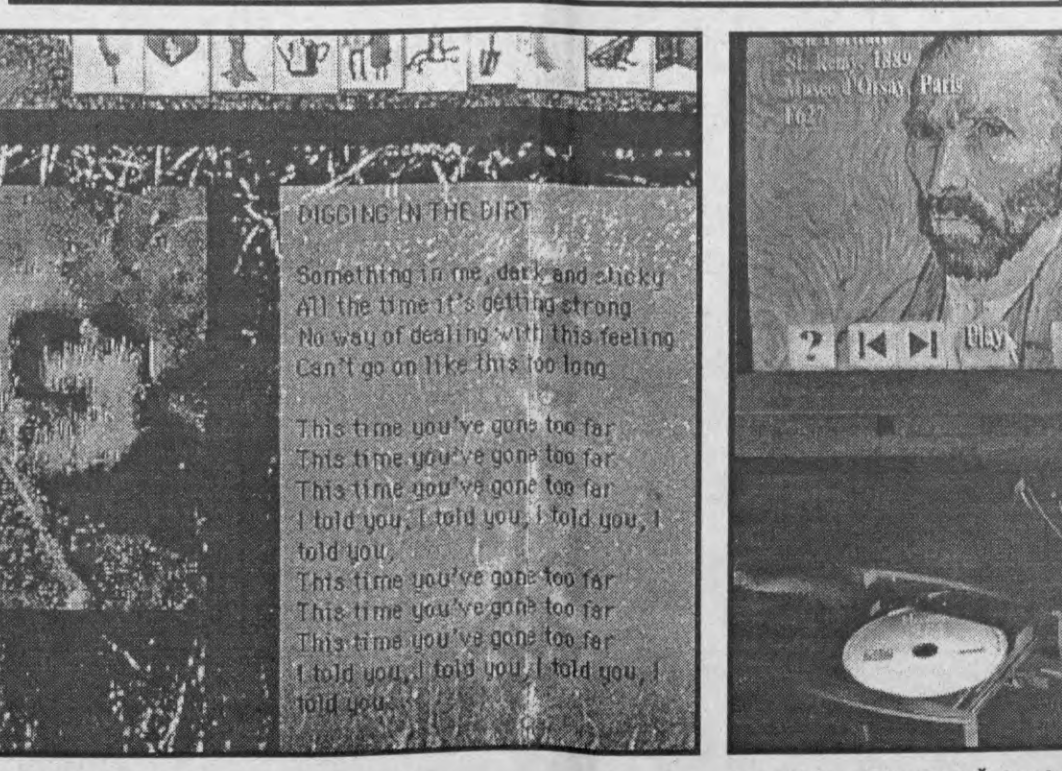
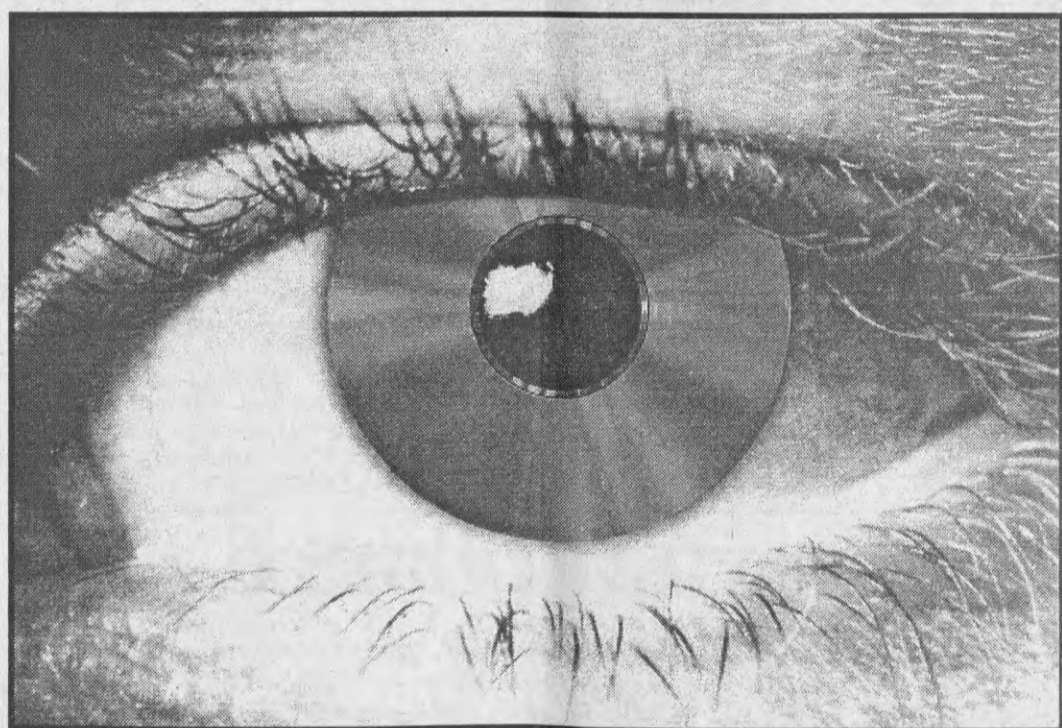
Kāds cits CD-ROM paveids ir video CD. To var lietot, ja jūs CD-I aparatam vai datoram ir MPEG karti. Mazais CD līdz ar to gāj «lela brāļ» — lāzerdiska — monopolu videosiņģnāla ierakstīšanā. Šādi ciparu videoieraksti ir Keitai Bušai, Deividam Bovijam, Belindai Kārlalīai, Tīnai Tērerei, grupām *Pink Floyd*, *Queen*, *Rolling Stones*, utt.

Viens no visinteresantākajiem CD-ROM ir Pitera Geibriela *Xplora 1: The Secret World Of Peter Gabriel*. Tajā spērts milzīgs solis uz priekšu visdažādāko mākslas veidu, izziņas materiāla un spēles elementu apvienošanā. Jūs «ejat» pa *Realworld* skaņu ierakstu studiju gluži kā datorspēle, verat durvis vienu pēc otras, un pēkšņi... kā dzīvs parādās Braiens Ino un lūdz palīdzēt pārmīkstēt kādu Geibriela skaņdarbu. Un tas notiek ļoti reāli, bez māžošanas. Jūs varat iestest aci *Brit Awards* balvu pasniegšanā, *Grammy* ceremonijā, apskatīt un paspēt eksotiskus mūzikas instrumentus, izpētīt Geibriela biogrāfiju, noskatīties intervijas ar viņa līdzgaitniekiem un, protams, slavenākos videoklipus, kā arī citus jociņus un pamācošus sižetus. Pats Geibriels ir reducēts līdz «runājošas galvas» izmēriem un komentē visu notiekošo no augšējā kreisā ekrāna stūra. Par cietiem līdzīgiem, bet visdažādākā saturā diskam: CD-ROM ir izdots arī Deividam Bovijam (*Jump*); tajā ir skatāms klips tāda paša nosaukuma dziesmai un arī materiāls, kas nav iekļūvis gala variantā: jūs varat samontēt klipu pēc saviem ieskatiem; *The Beatles (A Hard Day's Night)*, foto un skaņošu dokumentu sakausējums); *Heart (20*

Mūzas CD-ROM kalpība

Lai gan CD-ROM spēj glabāt visu, tik tālu ražotāji vēl nav tikuši. Apskatīsim dažas programmas un to iedalījumu. Tikai par 20 dolāriem jūs varat paša fotogrāfētus attēlus no filmiņas pārrakstīt uz īpašu CD-ROM, ko sauc Photo CD. Katrā diskā ir vieta aptuveni 100 bildēm. Jūs varat tās skatīties uz monitora ekrāna, samazināt, palielināt un darīt vēl nezin, ko, piemēram, mīļotā pūfaundenda pinkinājai miesai pielikt ne mazāk milotās vecmāmiņas galvu. Piemērs vispazīstamākajam interaktīvajam CD-ROM veidam ir enciklopēdija *Britanica* ar visām krāsainajām bildēm un neskaitāmajiem zīmējumiem. Es pat baidos atcerēties, cik sējumū tai ir.

Kāds cits CD-ROM paveids ir video CD. To var lietot, ja jūs CD-I aparatam vai datoram ir MPEG karti. Mazais CD līdz ar to gāj «lela brāļ» — lāzerdiska — monopolu videosiņģnāla ierakstīšanā. Šādi ciparu videoieraksti ir Keitai Bušai, Deividam Bovijam, Belindai Kārlalīai, Tīnai Tērerei, grupām *Pink Floyd*, *Queen*, *Rolling Stones*, utt.

Fragments no Pitera Geibriela CD-ROM *Xplora*

Stila spēlīte

KAS TAS IR?

Zvaniet šodien no plkst. 14 līdz 15, tālrunis — 325362

Pirmajam pareizās atbildes autoram — balva!

Years Of Rock & Roll, videoklīpi, intervijas, dziesmu teksti un pa fragmentam no katras *Heart* dziesmas, kas jebkad ierakstīta), *The Residents (Freak Show)*, slaištīšanās pa virtuālu un nerealū vietu, gan no skatītāja vietas, gan no aizkulisēm vērojot virtuālus un nerealūs ķēmus - māksla) u. c. Par disku *Virtual Graeceland*, kurš aizvēd «ciemo» uz Elvīsa Preslija savrupmāju, kur var spēlēt viņa klavieres, kurš rāda gan kustīgas, gan nekustīgas bildes ar «karali», spēļu maniakā var nopūsties: «Ak, vai... Tur nav uzvarētāju! Būtu interesanti, ja es varētu ielavīties mājā, nozagt visu, ko redzu, un aizlaisties tā, lai mani nekoķer!» Nu mēs esam nonākuši līdz galvu reibinošajai jomai —

spēles un CD-ROM. Vispopulārākā CD-ROM spēle pašlaik ir *Doom 2*. Briesmoņi, sašana, asinis un saplositi kermeņi labirintā, kura arhitektūra ir kaut kas vidējs starp faraona kapenēm, kosmosa kuģa hermētiskajām slūžām. Pārbaude pie psihiatra nepieciešama gan pirms, gan pēc spēlēšanas. Kāda cita visnotaļ populāra un solida spēle ir *Myst* — jau daudz intelektuālāks *kvēsts* (meklējumu), un ainavas, kas ar savu skaistumu un noslēpumainību kutina pakrūti. Vēl citi tipiski piemēri no jaunākajiem diskiem: *Out Of The Sun* (hiperreāls lidojuma imitators: jūs varat piedalīties Kurškas kaujā gan kā krievu, gan kā vacu lidotājs, gan pārstāvēt mistisku «trešo pusī» — pats sevi), *Who Killed Taylor French?* (spēle detektīvtomānēm — jūs varat izmeklēt noziegumu ne sliktāk kā reālajā dzīvē, tādā, gan fotogrāfiski apskatīt notikuma vietu, gan grimt liecinieku nopratināšanas psiholoģiskajā bezbednī), *Monty Python's Complete Waste Of Time* (šīs britu komiķu grupas 25. dzimšanas dienai veļtāja programma, kurā viņiem tik tipiskais bēzgaumīgais, klaji stulbais un tomēr ģeniālais humors ir apvienots ar mākslinieka Terija Giljama veidoto grotesko animāciju). Izglītojošo CD-ROM bērniem arī netrūkst — piemēram, *Anna Tommy* gadījumā personāži, vārdā Anna un Tomijs batiskafa un lidmašīnas krustojumā ceļo pa cilvēka zarnām, plaušām, asinsvadiem utt., tā iepazīstot anatomiju.

Es pagāju

Aivars Eipurs, speciāli Dienai

Vienkāršs kārsu partijas ir beigušās. Lieku uz kārts dzīvi. Esmu gluži bāls, jo tas notiek ik mirkli. Atkal un atkal pieaugušam pārdzīvot to, kas tik viegli bērna uzverci. Pieaugušam ir bail. Ar pamirusu sirdi krist svētlaimīgā tukšumā, it kā izkūstot, izjūkot tajā. Un darīt to pirmoreiz, katreiz pirmoreiz. Nav cilvēka varā zināt visu un nevajag. Nav ko darīt pasaulē ar citiem un svešiem likumiem, ja es tai kopš bērnības nesmu audzināts. Manas dvēseles stāvokļi un domu domiņu strukturēšanas atšķiras, un es neatkāpos no apņēmības šos stāvokļus izmantot labākiem mērķiem. Jo ir neiespējami nozēlojamam gaļas gabalam saprast pasauli, kur nu vēl to pārveidot. Labāk izdarīt kaut ko ar sevi, tad arī apkārt kaut kas izdzirdīs. Ko var izdarīt? Pamošties — otrreiz piedzimt.

Lai ko mēs arī domātu par Dievu vai par nāvi, šīs jēgas paliek mums tikpat nesaprotamas kā pārdomu sākumā. Taču — kaut kas ar mums notiks. Retos, labākos brīžos. Pārējā laikā būsim iekšēji piekalti pasaules netaisnībai, un dzimtene būs kā pamāte.

Rit. Taču šeit ir vecā koordinātu sistēma, kas liedz šo: rit. Jo nevar būt: rit, ja tu nemaini sevi. Nevar izlabot kļūdas, nemainot sevi. Drosmīgi skatīties nāvei acīs, mēs kaut ko sākam saprast dzīvē. Dievs viss ir tagadnē. Tas ir vārds, kuru visu laiku saku, un mute runā šo vārdu — tikko vārds būs pateikts, būs pasaules gals.

Tūlīt, ja Dievs būs lēmis, arī es būšu dzīvs. Tālab, ka tagad es varu iegribēt ko teikt un nepateicis šajā mirklī miršu. Mums nav priekšā doma. Gribi mīlēt? Nekas neiznāks, jo tas nav mīlēt. Gribu domāt? Nekas neiznāks, jo tas nav doma. Katrs nākamais brīdis nerodas no iepriekšējā, jo stāp tie mē var būt nāve. Jā, Dievs mani radīja — bet tagad. Viņš nav pirms manis. Pateicības nav — tā visu laiku rodas. Dievs var rēķināties tikai pats ar sevi, nevis ar to, kā jāiekārto pasaule.

Dievā nav nepieciešamības jēdziena. Radišanas līmeni nav likumu. Dievs sper soli, un šis solis kļūst nepieciešams. Nevis solis ir nepieciešams, un Viņš spēra soli, bet solis ir nepieciešams, tādēļ ka Viņš spēra soli. Kaut kas kļuva patiesš tādēļ, ka Viņš tā rīkojās. Kaut kas kļuva vajadzīgs tādēļ, ka Viņš tā izdarīja. Pēc tam *kļuva* — otrajā soli.

Pirmais solis — tagad, kad... Otrais solis — pēc tam...

Viņš pakustējās, un pēc tam radās nepieciešamība — piemēram, nosaukt šo pasauli par skaistu, harmonisku. Viņš varēja radīt sev citu (— as) pasauli (— es). Vai Dievs varēja radīt sev citādus cilvēkus? Atbilde ir — tagad nevar. Labi ir tālab, ka Dievs to darīja, nevis Dievs tā darīja tāpēc, ka ir nepieciešams, lai būtu labi. Pat Dievs vairs nevar padarīt bijušu par nebijušu.

Visu pasauli aprakstīs tas, kurs pratis iztaujāt sevi līdz galam. Jāmeklē ne tik daudz cēlonis, kas mani radījis, bet cēlonis, kas mani patreiz saglabā.

Dvēseles miers un griba — puse vai ceturtdaļa gribas neeksistē, puse vai ceturtdaļa tikuma neeksistē. Griba vai nu ir, vai tās nav, tikums vai nu ir, vai nav. Lauņā izvēle nav iespējama, jo es zinu. Grēks ir no nezināšanas, neredzēšanas. Nevar tiekties uz launo, ja ir redzīgs. Mācīt kādam, ka labais ir izdevīgāks, ir aplami. Nevienš nenonāks pie Dieva, ja jau nav redzējis Gaismu. Neuzzinās tas, kurs jau to nezina. Ja es runāju vai rakstu, nav ko būties, ka mani nesapratīs. Šeit nav domas, kuru jau nebūtu domājuši citi. Tas vienkārši nav iespējams.

Sūds uz kociņa vai Hamlets — tāds ir jautājums. Es pagāju. ♦

Bildīte

Auļojošs zirgs. To es viegli varu iedomāties. Taču uz tā ir jātnieks. Mani šoreiz interesē Tieši jātnieks.

Jaundzimušais CD-I. Šobrīd tā jau ir vēsture. 1991. gads.

BIZNESS

Rigas Apvienotā Baltijas banka sāk apkalpot Globus norēķinu kartes

Jānis Aizpors
Rīga, 26. janv. Sākot ar šā gada 26. janvāri Rigas Apvienotā Baltijas banka veic skaidras naudas izsniegšanu Globus norēķinu karti...

Konkursam par lauksaimniecības preču importu par pazeminātām ievadmuitām pieteikusies 21 firma

Rīga, 26. janv. (BNS) Zemkopības ministrija (ZM) izsludinājām konkursam par lauksaimniecības preču importu no Eiropas savienības valstīm par pazeminātām ievadmuitām pieteikusies tikai 21 firma...

ES un Latvijas Brīvās tirdzniecības līgums stājas spēkā 1995. gada 1. janvārī.
Kā paskaidroja Sprindžuks, kvotas, kuru ietvaros paredzētas minētās atlaides, ir ļoti nelielas...

Kampaņa pret Prince

Stokholma, Zviedrijas pretsmēķēšanas kampaņa, kurā izmantots Dānija ražoto cigarešu Prince nosaukums, trešdien izraisīja sašutumu Dānijā...

Iespējama Latvijas biznesa konsultantu asociācijas izveide

Eriks Matulis
Rīga, 25. janv. Trešdien izveidota septiņu cilvēku iniciatīvas grupa, kas apzina iespējamās Latvijas biznesa konsultantu un veiks sagatavošanas darbus...

Table with exchange rates for various currencies: Valūta, Ls, Valūta, Ls. Includes rates for EUR, GBP, JPY, etc.

Table with bank rates: Valūta, pērk, pārdod. Includes rates for EUR, GBP, JPY.

Table with bank rates: Valūta, pērk, pārdod. Includes rates for EUR, GBP, JPY.

Table with bank rates: Valūta, pērk, pārdod. Includes rates for EUR, GBP, JPY.

TB vadību nebaida iekšējā opozīcija

Nelliņa Ločmele
Rīga, 25. janv. Jaundibinātās apvienības Tēzemei un Brīvībai valdē ir ievēlēti iekšējās opozīcijas pārstāvji...

Agrolizings gatavojas tiesai

Aiga Pelāne
Rīga, 25. janv. SIA Lata International saimnieciskajā tiesā iesniegusi prasību piedzīt no SIA Agrolizings 600 tūkstošus latu un atzīt to par maksātnespējīgu...

Veiktas pirmās trūces operācijas ar jaunu paņēmieni

Anda Miķelsone
Rīga, 26. janv. P. Stradiņa Valsts klīniskajā slimnīcā sekmīgi veiktas pirmās divas trūces operācijas...

Nākamgad studenti mācīsies pēc pašreizējās kārtības

Anda Miķelsone
Rīga, 24. janv. Paredzams, ka vēl nākamajā mācību gadā maksu par studijām augstskolā segs valsts...

KRIMINĀLVĒSTIS

Rīga, 26. janv. 24. I. Rīgā, Kurzemes prospektā, savā dzīvoklī noslepkavots 1914. gada dzimušais Leonīds S. No dzīvokļa nozags televizors un girdas paklāji...

ĀRZEMJU ZIŅAS

Čečenijas ārlieku ministrs lūdz palīdzību Savienotajām Valstīm

Vašingtona, 26. janv. (AP) Čečenijas ārlieku ministrs Šamsetins Jusufs, kurš ieradies ASV, aicinājis Savienotās Valstis, kā arī «visas valstis, kuras ir izzīcīgas brīvībai un cilvēktiesībām»...

Mozdokas lidostā ieradusies jauna Krievu karavīru vienība. Foto — EPA—A.F.I.

kā spēlējamijs, taču, ja uguns kurš iedegties, tad tas degs nevis Groznijā, bet Maskavā,» apgalvoja Čečenijas ārlieku ministrs.

Policija pārmeklējusi Deutsche Telekom birojos

Bonna, 25. janv. (BNS—Reuters) Vācijas policija otrdien pārmeklēja Deutsche Telekom birojos Bonnā, Kelnē un Diseldorfā...

Si banda ar datoriem piekļuva sabiedrības privāto abonētu līnijām un uz viņu rēķina izmantoja ārvalstu sekas pakalpojumu «karstos telefonos».

Vjetnama gatavojas pievienoties ASEAN

Džakarta, 26. janv. (AP) Kā ceturtdien paziņojis Indonēzijas ārlietu ministrs Ali Alatas, sagaidāms, ka Vjetnama tiks uzņemta Dienvidaustrumu Āzijas Nāciju asociācijā (ASEAN) kā pilntiesīga dalībvalsts...

tiks piešķirts novērotāju statuss, sacīja A. Alatas. Kambodžas ārlietu ministrs Ungs Houts, kas trešdien ieradās Džakartā triju dienu vizītē, izteicās, ka Indonēzijas uzņēmēji varētu sniegt palīdzību Kambodžas ekonomikas atjaunošanā...

LIELĀS IESPĒJA GRĀMATVEDIM!

Vēlamies jūs pieņemt darbā par galveno grāmatvedi un maksāt labu algu, ja jums ir: māka sastādīt uzprast bilanci, vēlme apgūt kompjūterprogrammas, vēlme kļūt par īstu profesionāli savā amatā, vēlme strādāt 40 gadiešiem.

POLIGRĀFIJAS PAKALPOJUMI. Grafiskā dizaina firmas «S&G» tipogrāfija. Baznīcas ielā 27/29; tālr.: 296631, 221902

Firma INI meklē TIRDZNICĪBAS AĢENTU(I) ar savu autotransportu Rīgā un tās apkārtnē. Pieteikumu, CV, fotogrāfiju iesniegt firmā INI Rīga, Audēju ielā 7/9, 10 dienu laikā pēc sludinājuma publicēšanas dienas.

MARS KALNĪNS, filmas JAUTĀJĀMU NAKTS. No 20. janvāra k/t DAILE un citur Latvijā. Seansu sāk. k/t Daile 12.00, 14.00 (ieļāk), 16.00, 18.00, 20.00

FIRMA PĒRK VAI IRĒ TĒLPAS

autoservisam (60-200 kv. m) vai zemes gabalu (150-600 kv. m) tā izbūvē Rigas centrālajā daļā vai pie transporta maģistrāles pilsētas robežas. Tālr. 281882, 220262.

MIS LATVIJA. Aģentūra Mis Latvija. IZSLUDINA DALĪBNIEČU ATLASI konkursam Mis Latvija 95. Meitenes vecumā no 17 līdz 23 gadem un augumā vīrs 170, kuras ir neprecējās, nav māmiņas un brīvi pārvāda latviski valodu, tiek gaidītas 28. janvārī Jaunā Rīgas teātra kamerzālē Lācpeļņa ielā 25. Līdzī jāņem pase, peldkostīms un augstpapēžu kurpes.

LATVIJAS PASTS. UZŅĒMUMU, IESTĀŽU UN FIRMU VADĪTĀJU ZINĀSANAI! UZMANĪBU! JAUNS PAKALPOJUMS — KOMERCKORESPOONDENCE AR APMĀKSĀTU ATBILDI. Piedāvājam savus ražojumus un pakalpojumus, veicot dažādas aptaujas, jūs savā sūtījumā varat ievietot aptaujas anketu, pasūtījuma veidlapu u.c. atbildi, kuru tās saņēmējs jums varēs nosūtīt atpakaļ, neapmaksājot tās pārsūtīšanu. Ja līdz šim uz visām izsūtītajām atbildes vēstulēm vai pastkartēm jums vajadzēja uzlīmēt pastmarkas (arī uz tām, kuru saņēmēji neatbildēja jūsu aptaujai vai piedāvājumam), tad pēc šī pakalpojuma ieviešanas jums būs jāpamaksā tikai tie pasta sūtījumi (anketas, pastkartes, vēstules), kuri jums tiks atsūtīti. Sīkāku informāciju par šo pakalpojumu un līguma noteikumiem var saņemt pa tālr. Rīga 213112.

VĀCU VALODAS KURSI GĒTES INSTITŪTĀ. Mūsu jaunie kursi sāksies 1995. gada 13. februārī. AICINĀM JŪS PIETIEKTIES! PIETIEKŠANĀS: 30., 31. janvārī no plkst. 10 līdz 12 un no plkst. 13 līdz 16. No 1. līdz 7. februārim no plkst. 13 līdz 16. 8., 9. februārī no plkst. 10 līdz 12 un no plkst. 13 līdz 16. Pieteikties personīgi Gētes institūtā, Rīgā, Tornu ielā 1/3 (ieeja no Klosters ielas).

ĀRZEMJU ZIŅAS

Baltkrievijā pieprasa valdības demisiju

Juris Svirkovs, Dienas korespondents Minskā

Minska, 26.janv. Šodien gandrīz 40 tūkstoši cilvēku sanāca Minskā Brīvības laukumā pēc Baltkrievijas arodbiedrību aicinājuma, lai protestētu pret dzīves līmeņa pazemināšanos. «Apturēt tautas slīgšanu nabadzībā!» šāds bija mitiņa galvenais lozungs gan valspilvētiem, gan provincē. Pēc oficiālās arodbiedrības līdera Vladimira Gončarika vārdiem, mitiņotāji Minskā un visās lielākajās valsts pilsētās prasīja prezidentam un valdības paaugstināt algas. Pašlaik pirmās kategorijas tarifa likme ir 33 000 Baltkrievijas rubļu, bet arodbiedrība pieprasa 400 000. Tas ir, 3 dolārus algas vietai pieprasā 35 dolārus mēnesī, apgalvojot, ka tas ir iztikas minimums.

Pirms protesta akcijas, gatavojoties izīdot uz Osvencimu, Baltkrievijas prezidents Aleksandrs Lukašenko nacionālajā TV aicināja nepedalties mitiņā. «Es esmu neapmierināts ar valdības politiku, bet ne ar tautas vērīgumu. Turklāt pašlaik divstabi dzīvokļa uzturēšana izmaksā ap 777 000 Baltkrievijas rubļu (ap

70 USD), bet iedzīvotāji maksā tikai 37 000 (aptuveni 3 dolāri). A.Lukašenko informēja, ka dotācijas divstabi dzīvoklim ir 740 000, bet trīsstabi — 1 200 000 rubļu. «Man sirdsapziņa tautas priekšā ir tīra. Ievērojot — palīdziet strādāt!» aicināja prezidents, piebilstot, ka laukumā naidu nevarēs atrast.

Tomēr mitiņš notika. V.Gončariks uzturējoties paziņoja, ka nevarēja ierasties uz mitiņu, bet gan pensijām un algām, lai cilvēki varētu nopelnīt. «Jāmaksā par darbu, ja reiz mēs pārņemam uz tirgus ekonomiku.» Dienai teica V.Gončariks. «Cilvēki ir nonākuši līdz pēdējam punktam. Šis mitiņš ir tikai mūsu darbības sākums. Nākošais posms, ja prezidents un valdība neieklausīs mūsu prasības, būs brīdinājuma streiks.»

Mitiņā uzturējās arī Brīvības arodbiedrības līderis, parlamenta deputāts Sergejs Antončiks. Kā Diena jau ziņoja, viņš kļuva populārs pēc zinojuma AP sesijā par korupciju prezidenta administrācijā. Kā zināms, neapmierinātība ar valdības politikas un publiskās Baltkrievijas laukrakstos. S.Antončiks aicināja valdību demisionēt un paziņoja, ka prezidents nav izpildījis savus priekšvēstnešus solījumus un pasīvējis korumpētās varas struktūras vispār nav tiesīgas palikt pie «stūres».

Čečenu neatkarības cīnītāji nepārtrauc pretošanos Groznijā

Pāvels Širovs, Anita Matisona, Dienas korespondenti Maskavā

Maskava, 26.janv. Čečēnijas neatkarības cīnītāji šodien izsūtīja Krievijas karaspēku no tramvaju parka teritorijas Groznijā un no vairākiem kvartāliem pilsētas Lenina rajonā, šodien paziņoja Čečēnijas informācijas dienesta vadītājs Movladi Udugovs, atsaucoties uz Čečēnijas armijas štāba priekšnieku Aslanu Mashadovu. Pēc viņa vārdiem, šo veiksmīgo operāciju veicis nesen izveidots speciālais triecienvienības. Frontes līnija joprojām iet gar Sunzas upi. Krievijas gaisa spēki pēdējo trīs dienu laikā apšaudījuši Barmutas un Arštas ciemus pie robežas ar Ingūšiju.

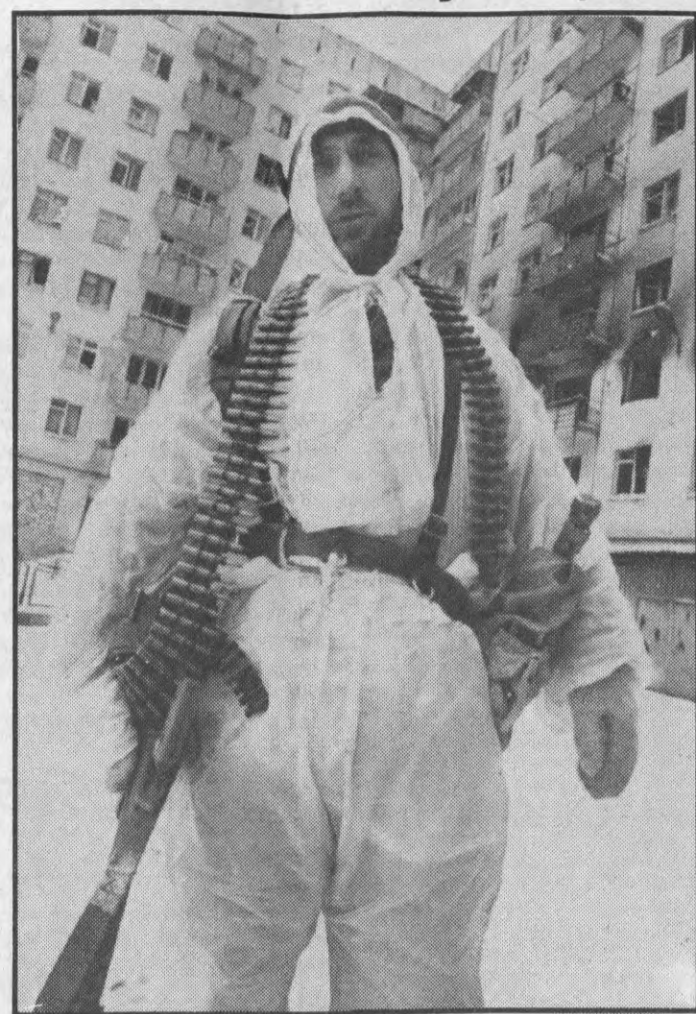
Čečēnijas armijai ir pietiekami daudz spēka, ieroču, municijas, kā arī nocietinājumu, lai ilgstoši aizstāvētu Grozniju, paziņoja A.Mashadovs, kam Čečēnijas prezidents Džohars Dudajevs šodien piešķīris diviņus ģenerāļa pakāpi «par veiksmīgu Groznijas aizsardzības organizēšanu».

A.Mashadovs pavēstījis, ka «karadarbības laikā, izmantojot rezerves potenciālu, čečēniem izdevies izveidot vairākas nocietinātas vietas visā republikas teritorijā, lai realizētu ilgstošu partizānu karu».

Krievijas pilnvarotais cilvēktiesību jautājumos Sergejs Kovalovs šodien izteicies, ka «uzņem Krieviju Eiropas padomē laikā, kad Čečēnija notiek asinsizlīšana, būtu ķecerība».

Kā Diena jau informēja, Krievijas Drošības padome trešdien konstatēja, ka «operācijas militārais posms Čečēnijā faktiski pabeigts». Prezidenta Borisa Jelcina vadītāji DP sēdē tika paziņots, ka kontrole par kārtību Čečēnijas pakāpeniski tiek nodota IeM spēkiem. Tomēr Čečēnija paliks arī armijas vienības. No tām, pēc aizsardzības ministra Pāvela Gračova vārdiem, «tikus izveidota pilnvērtīga motostrelnieku divīzija». Savukārt risināt sarunas ar jebkādam politiskajam struktūrām Čečēnijā, arī ar Čečēnijas prezidentu Džoharu Dudajevu DP uzskatīja par nelietderīgu.

DP, par spīti baumām, nesāka apspriest P.Gračovu un armijas locekļus Čečēnijas notikumus. Savukārt P.Gračovs, kas trešdien apmeklēja

Čečenu karotājs Groznijas centrā. Foto — EPA—A.F.I.

ja kara hospitāli Maskavā, kur ārstējas Čečēnijas ievainotie Krievijas armijas karavīri, paziņoja, ka uzskata par nepieciešamu Krievijā izveidot profesionālu armiju. Ministrs pavēstīja, ka pirmās solis, pēc viņa domām, būs iesaukšanas vecuma paaugstināšana no 18 līdz 21 gadam. P.Gračovs paziņoja, ka pēc AM oficiālajam ziņām, kopš kara sākuma Čečēnijā, proti, kopš pagājušā gada 11.decembra, gājuši bojā ap 500 Krievijas armijas un IeM karaspēka virsnieku un karavīru. Līdz šim AM un IeM bija ziņojusi tikai «par dažiem desmitiem» bojāgājušo. Aizsardzības ministrs pateicās karavīriem par «pašizlīdzību, kas izpaudīsies, izpildot savu pienākumu», un apsūdzēja viņus pēc izrakstīšanās no hospitāļa «nosūtīt atpūsties».

Tikmēr Krievijas VD frakcija Krievijas sēdēs joprojām pieprasa VD darba kārtībā iekļaut jautājumu par aizsardzības ministra atbilstību ieņemamajam amatam. Trešdien laika trūkuma dēļ deputāti nespēja apspriest šo jautājumu, taču nav izslēgti, ka pie tā atgriezīsies piektās plenārsēdē.

Krievijas Federālā prezidētisko dienestu (FPD) direktors Sergejs Stepašins, tiekoties ar nelielu žurnālistu grupu, paziņoja, ka Čečēnija jau strādā FPD speciālās vienības, kuru uzdevums ir vākt materiālus par «Dudajeva režīma noziedzīgiem no 1991.līdz 1994.gadam». Pēc viņa vārdiem, jau savāktas ne mazums pierādījumu par cilvēktiesību neievērošanu un Dž.Dudajeva pretinieku fizisku iznīcināšanu. FPD direktors piebilda, ka Krievijas ģene-

rālprokuratūrai par šiem faktiem tuvākajā laikā jāierosina kriminālieta. Jaatzīmē, ka līdz šim ne pret Dž.Dudajevu, ne pret viņa brūnoto formējumu komandieri kriminālietas nav ierosinātas. S.Stepašins pavēstīja, ka pēc FPD aģentūras ziņām, Čečēnijas līderis joprojām atrodas Groznijā, taču visu laiku maina uzturēšanās vietu. «Viņam ir trīs vai četri pazemes bunkuri, no kuriem viņš periodiski uztur sakarus ar bandformējumu komandieri», atzina S.Stepašins.

Savukārt Krievijas IeM pārstāvji šodien paziņoja, ka Dž.Dudajevam izdevies «uzvarēt federālo valdību propagandā». Krievijas IeM galvenās pārvaldes cīņā ar organizēto noziedzību priekšnieka vietnieks Boriss Baturins, šodien tiekoties ar žurnālistiem, paziņoja, ka braucienā no konflikta zonu ministrijas pārstāvjiem izdevies «izkliegt daudzus mītus, kurus veiksmīgi ekspluatē Dudajeva propaganda». Tā IeM pārstāvji pavisam nopietni apgalvoja, ka Dž.Dudajeva pusē karo nevis «tautas zemessargi», bet ģeni «labi apmācīti profesionāli formējumi, kā arī algotņi no citām valstīm». Pēc B.Baturina vārdiem, sagūstīti divi «ēģiptieši granātmētāji», kā arī vairāki Jordānijas pilsoņi. B.Baturinam, pēc viņa vārdiem, izdevies atrast pierādījumus, ka Čečēnija darbojas snaiperu vienība no Baltijas *Baltās zekubikes*. Viņš apgalvoja, ka «nogalināta snaipera mirstīgajās atliekās atrasti gaisi mati. Tas nozīmē, ka snaiperi mati bija krāsoti vai arī viņš vai viņa ir no Baltijas». Sis teikums žurnālistu vidū izraisīja jautājumu, un IeM pārstāvis, mazliet samulsis, piebilda, ka «protams, nekad dokumentus viņi nav atradusi, turklāt to jau nemaz nevarēja būt, jo mēs viņus iznīcinām ar granātām, bet pēc tam neko vairs nevar atrast, tikai gaļas kaudzīti». Turpinot B.Baturins izteicās: «Un tādū gadījumā ir ļoti daudz. Vai zināt, nošaut snaiperi ir ļoti grūti. Turklāt viņi parasti strādā pāri. Tādēļ atliek vienīgi viņus iznīcināt.» Pēc viņa vārdiem, jau esot iznīcināts vairāk nekā 20 zekubikes. Sakotēji gan B.Baturins sacīja: «Snaiperis aizturējams, bet atsevišķos gadījumos tas vienkārši nebija iespējams, tāpēc tas iznīcinājams.» Vēlāk viņš noliedza, ka kādu no zekubikēm bū-

tu izdevies sagūstīt. «Ārkārtīgas nepieciešamības viņus saņemt dzīvas jau nebija. Karš ir karš, taču šāuj viņas lieliski.»

Savukārt uz jautājumu, kāpēc gadījumā, ja gaisi mati tiek uzskatīti par pilsonības apliecinājumu, Baltijas vēstniecības nav oficiāli informētas par to valstu iedzīvotāju bojāeju Krievijas teritorijā, Diena saņēma atbildi: «Algotņi no Baltijas valstīm — tas nav kategorisks apgalvojums, bet tikai iespējama. Bēgļi un aizturētie mums stāstīja: «Mūsu rindās atrodas Baltijas re-

publiku iedzīvotāji, kurus sauc par *baltajām zekubikēm*.»

Uz jautājumu, kāpēc IeM trīs gadus neko nav darījis, lai pārtraukt nelikumīgo brūnoto formējumu darbību Čečēnijā, B.Baturins atbildēja: «Politikā mums to neļāva darīt.» Tā frāze, bez šaubām, liecina par tiesībsargāšanas struktūru centieniem novēlēt no sevis atbildību par Čečēnijas kara sekām. Tāpat kā ziņojumi par algotņiem, uz kuriem balstoties, militāristi mēģina attaisnot savas operācijas acīm redzamo iznācēšanos.

ISZIŅAS

Bagdāde. Irākas parlamenta spikers Saadi Mehdi Salehs ir devies uz Maskavu, lai paustu Krievijas parlamentā Irākas viedokli par ANO sankcijām. Irākas delegācija ir ielūdzis Krievijas parlamentu. ANO pēc Irākas iebrukuma Kuveitā ir noteikusi pret Bagdādes režīmu tirdzniecības sankcijas, tajā skaitā pret valsts ekonomikai svarīgo naftas eksportu, un nav tās mainījusi. Krievija ir ierosinājusi mīkstināt vai atcelt naftas embargo pret Irāku.

Fritauna. Trešdien Sjerraleone nemierīgi uzbruka Kambijas pilsētai un sagūstīja sešas brazīliešu mūķenes, vienu itāļu mūķeni un ap 100 vietējo iedzīvotāju, ceturtdien ziņoja Katolu misijas labklājības aģentūra. Tādējādi gūstīti turēto ārzemnieku skaits nabadzīgajā Rietumāfrikas valstī ir sasniedzis 16 cilvēkus. Otrdien uz Gvinejas robežas nemierīgi atbrīvoja vienu vietējo iedzīvotāju un kādu krievu jūrnīeku, kas tika turēts gūstā kopš pagājušā gada marta.

Londona. Karaljam guvis morālu uzvaru cīņā, lai pasargātu karaliskās ģimenes bērnus no masu informācijas līdzekļu uzbūzības. Preses Sūdzību komisija atbalstīja Bakingemas pils iesniegto sūdzību pret laikrakstu *Today*, kas nosaucis princeses Annas 16 gadus vecā dēlu Pitera Filipa izteiktās nenozīmīgās piezīmes zirgu skrīšanās sacensību laikā par viņa «pirmo intervju». Tomēr komisija neminēja neko par iespējamā naudas soda uzlikšanu laikrakstam, kura izdevēji labi saprot, ka nekas tā neveicina avīzes izpirkšanu, kā jaunais ziņas par karalisko ģimeni.

Minhene. Kādam 20 gadus vecam zaglim nav izdevies izbēgt no veikala īpašnieka, kurš izdabojis pieredzējis maratonists un viegļi nokēris aizsaulsotus zagļi. Pateicoties savam hobijam, 46 gadus vecajam veikalniekam dažu mēnešu laikā izdevies notvert jau piekto zagli.

Zagreba. Horvātijas valdība trešdien apsūdzēja plašu autonomiju Krijinas novada serbiem, ja viņi atteiktos no pretenzijām uz neatkarību. Serbi kopš 1991.gada ir okupējuši rēdžālu Horvātijas. Ja viņi šo teritoriju nodos valdības kontrolei, tad tiks piešķirta «visplašākā autonomija» diviem apgabaliem, kuros līdz 1991.gadam vairākus iedzīvotāju bija serbi, apsūdzēja ārlietu ministrs Mate Graničs. Ministrs piebilda, ka visā valstī serbiem tiks pilnībā nodrošinātas cilvēku, kultūras un minoritātes tiesības, kuru respektēšanu varēs novērot pasaules sabiedrības pārstāvji. Serbu okupētās Krijinas jautājumus ir kļuvis aktuāls pēc Horvātijas valdības lēmuma nepagarināt ANO miera uzturēšanas spēku mandātu. Horvātijā ir 12 000 ANO miera spēku karavīru. ANO ģenerālsekretārs Butross Butross Gali trešdien brīdināja, ka miera spēku izvešana draud ar kara atsākšanos.

Brisele. Eiropas savienība otrdien ziedoja piecus miljonus Eiropas valūtas vienību bez ekju (6,3 miljonus ASV dolāru) Sarkanajam Krustam, lai tas šos līdzekļus izmantotu Čečēnijā. Līdzekļi tiks piešķirti pēc ES humānās palīdzības biroja vadītājas Emmas Bonino tikšanās ar SK pārstāvjiem, kuri lūdzā 52 miljonus ekju palīdzībai Čečēnijā. (BNS—Reuter)

ABONĒJIET AVĪZI UZ NOMAKSU!

Jauns pakalpojums rīdziniekiem

Abonējiet Dienu un citus preses izdevumus 1995.gadam jaunajā abonēšanas centrā Diena!

TAUPIET LAIKU! ZVANĪT TULĪ!

333136, 331358

Rīgā, Lāčplēša ielā 1. Darba laiks 8.00 — 20.00, izņemot svētdienas. Pie mums lētāk nekā pašā!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Avižpapīra cenas

No 1.jpp. Pagājušā gada beigās un šā gada sākumā Krievijā ražotā avižpapīra iepirkts tik daudz, lai pietiktu līdz februāra vidum. Vēl nav izšķirts, bet iespējams, ka Rīgas *Baltis* turpmāk samazinās lapu skaitu. Mazumtirdzniecības cenu avīze pašlaik paaugstināt neplāno.

Vakara Ziņu mazumtirdzniecības cena sestdien bija 20 santimi. Laikraksta redaktors Ainis Saulītis *Dienai* teica, ka cenas paaugstināšana saistīta ne tikai ar papīra sadārdzināšanos, bet arī ar citu izdevumu palielināšanos. Kopš pagājušā pavasara avīzes tirāžs pieaugusi gandrīz trīskārt, un *Vakara Ziņas* palabā patērētājiem vairāk papīra, nekā bijis plānots un noslēgti līgumi ar somu papīra ražotājiem. Nedaudz *Vakara Ziņas* izmanto arī

Ligatnes papīrfabrikā ražoto avižpapīru. Papīra cenu celšanās neesot patīkama, bet A.Saulītis apgalvoja, ka *Vakara Ziņu* apjoms paliks nemainīgs.

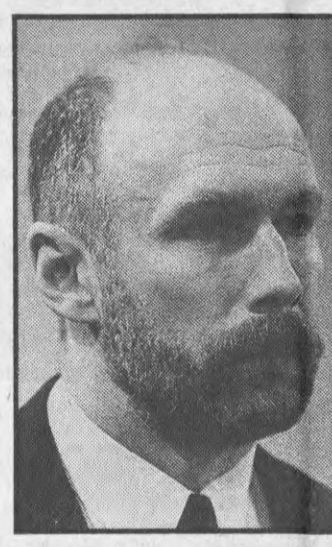
Kādas tuvākajā laikā būs avižpapīra cenas Krievijā, pašlaik esot grūti paredzēt, sarunā ar *Dienu* apgalvoja kāds piegādātājs. Pagājušajā gadā Kandapogas papīra ražošanas kombināts papīra cenas paaugstinājis trīs reizes, jo esot augusi celulozes cena. Tāpēc, kaut arī līgums ir noslēgts, kombināts atteicies papīru piegādāt. Pagājušā gada novembra kombināts papīru pārdevis par 1 100 000 Krievijas rubļu, tagad tiek prasīti 2 400 000 rubļu.

Zviedrijas uzņēmuma *Stora Fēlmuhe* pārstāvis Larss Oke Džozefsons telefonsarunā ar *Dienu* pastāstīja, ka aptuveni 80% Skandināvijā

saražotā avižpapīra tiek eksportēti. Papīra cenas tieši ietekmē pieprasījuma un piedāvājuma sabalansējums pasaules tirgū. Pagājušajā gadā pēkšņi palielinājies pieprasījums — strauji audzis papīra patēriņš. Ražotāji saņēmuši daudz pasūtījumu, un viss saražotais papīrs iztīrģots. Pasūrež papīra pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, tādēļ aug avižpapīra cenas.

Grūts laiks Skandināvijas papīrražotājiem bijis pirms diviem gadiem, kad dolāra kurss bija zems — Kanādas papīra ražotāji vēreja palielināt eksportu un noteikt zemākas cenas. Tagad vienas no lielākajām avižpapīra eksportētājvalstīm — Kanādas — avižpapīrs tiek daudz vairāk pieprasīts ASV. Tas radījis milzīgu pieprasījumu citur pasaulē.

Apstiprina jaunu deputātu un veselības ministru

Peteris Apinis. Foto — Boris Kolesņikovs, A.F.I.

Juris Tihonovs

Rīga, 26.janv. Ceturtdienas plenārsēdē Saeima apstiprināja deputāta mandātu *Latvijas ceļa* deputātam žurnālistam Marisam Andersonam, kas nāc Saeimā ārlietu ministra Valda Birkava vietā uz laiku, kamēr viņš pilda ministra pienākumus. M.Andersons dzimis 1957.gadā, beidzis Maskavas Valsts universitātes žurnālistikas fakultāti. Strādājis par *Neatkarīgās Cīņas* korespondentu Augstākajā padomē, izveidojis žurnālu *Sporta Pasaule* un strādājis tajā par galveno redaktoru. Viņa sieva strādā Latvijas televīzijā, bet meita ir septiņus gadus veca. Saeimā M.Andersons plāno darboties Vides un sabiedrisko lietu komisijā.

Mariss Andersons

Gailis. Pret P.Apiņa kandidatūru balsoja Martijans Bekasovs (*Līdzietība*), Māris Grinblats (*TB*), Mārtiņš Adams Kalniņš (*LZS*), Nikolajs Krasohins (*Līdzietība*), Jānis Kušnere (nepieder pie frakcijām), Voldemārs Novakšānovs (*LZS*), Andris Rozentāls (*LZS*), Andris Saulītis (nepieder pie frakcijām), Anna Seile (LNNK), Juris Sīka (*TB*), Filips Stroganovs (*Līdzietība*), Joahims Zīgerists (nepieder pie frakcijām).

P.Apinis dzimis 1958.gadā, beidzis Rīgas Medicīnas institūta Ārstniecības fakultāti, strādājis par Latvijas ceļubūvētāju ārstu Tjumenā, par anesteziologu reanimatologu Rīgas pilsētas 7.slimnīcā. Viņš ir bijis viens no Latvijas Ārstu biedrības dibinātājiem, vēlāk — tas prezidents un viceprezidents. Bijis arī žurnāla *Latvijas Ārsts* galvenais redaktors un izdevējs. Precējies, ģimenē trīs meitas.

LR Ģenerālprokuratūra ierosinājusi kriminālietu par firmas Amstrig prezidenta paziņojumu

Valdis Francs

Rīga, 26.janv. LR Ģenerālprokuratūra ierosinājusi kriminālietu par firmas Amstrig prezidenta Oļega Smirnova pagājušā gada 10.decembrī izplatīto paziņojumu, kurā bija teikts, ka Iekšlietu ministrijas Organizētās noziedzības apkarošanas birojs slepenā sanāksmē nolēmis rēķināt sprādzienus sērīju, lai varētu arestēt par naudas izspiešanu apsūdzētā Ivana Haritonova tuvaļkos līdzgaitniekus. Kriminālieta ierosināta pēc kriminālkodeksa 127.panta 3.daļas par neslavas celšanu, kas saistīta ar apsūdzēšanu smagu noziedzumu izdarīšanā.

Kriminālieta tika ierosināta jau pagājušā gada 23.decembrī, taču tajā laikā O.Smironovs neatradās

Latvijā.

O.Smironova advokāts Aleksandrs Ogurcovs (viņš ir arī Alfrēda Rubika advokāts) šo informāciju *Dienai* apstiprināja un informēja, ka 24.janvārī O.Smironovu prokuratūra nopratnāja advokāta klātbūtnē.

O.Smironova izplatītajā paziņojumā, kuru IeM nākamajā dienā nosauca par melnīgu, kā iespējamais sprādzienu objekts tika minēta Genadija Tovanceva māja, kurš liecināja pret I.Haritonovu, izmeklētāja Armada Stumberga un tiesnešu,

kas izskatīja jautājumu par I.Haritonova aizturēšanas termiņa pagarināšanu, dzīvokli.

Pratināšanā O.Smironovs paskaidrojās, ka šādu informāciju viņam sniedzis kāds nepazīstams IeM darbinieks, kura vārdu viņš nezina.

Viņš esot arī informējis par cilvēkiem, kas piedalījušies minētajā slepenajā sanāksmē, taču viņu uzvārdus O.Smironovs, kura vadītās firmas Amstrig līdzdibinātājs ir I.Haritonovs, izmeklēšanai nosaukt atteicās.

Saeimā pieņemts likums

No 1.jpp. Paredzēts, ka pašvaldības fondā iekasēs ne vairāk kā 40% no kopējā iedzīvotāju ienākuma nodokļa ienākumiem konkrētajā pašvaldībā.

Likumā paredzēts, ka pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā līdzekļus ieskaitīs 25 Latvijas pašvaldības — 14 pilsētas un 11 pagasti. Lielākās atskaitījumu summas būs lielākajām pilsētām: Rīgai — 9,56 miljoni latu, Ventspīlij — 1,32 miljoni latu, Salaspīlij — 417 tūkstoši latu.

Katrai pašvaldībai ir noteikts konkrēts procenti, kāds tai no iedzīvotāju ienākuma nodokļa būs jāieskaita fondā. Šeit gan lielākie procenti nav noteikti lielākajām pilsētām, jo Rīgai, piemēram, ir mazāks atskaitījumu procenti nekā Salacgrīvai vai Šēderes pagastam. Aizkraukles un Ķe-

guma atskaitījumi fondā no iedzīvotāju ienākuma nodokļa procentuāli būs vislielākie — 40%, Salaspils — 38,1%, Ventspils — 31,1%.

Tā kā finansu izlīdzināšanas mehānisms veidots, rēķinot iedzīvotāju skaitu pašvaldībā, nevis tās infrastruktūru, likumā iekļauta norma, ka pilsētā un pagastu pašvaldībām, kuru teritorijā nav pamata un vidējās vispārējās izglītības iestāžu un kuru skolēni tādēļ mācās citu pašvaldību skolās, līdz 1995.gada 1.februārim jānoslēdz līgums ar attiecīgo pašvaldību par šo skolēnu mācību apmaksu. Ja tas netiek darīts, rajona pašvaldība un FM drīkst nemaksātājam pašvaldībai samazināt dotācijas no fonda par summu, kas atbilst skolēnu mācību izdevumiem citas pašvaldības skolās.

Valsts mērķdotācijas ir paredzētas psihoneiroloģisko pansionātu, speciālo bērnu mācību centriem ar fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem, internātskolu un sanatorijas internātskolu, speciālo internātskolu bērniem ar fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem uzturēšanai. Likumā minētās minimālās pašvaldību normatīvas veselības aizsardzībai ir 21 lats. Rajona, pilsētā un pagastu pašvaldības varēs veidot rezerves fondu, kurā ieskaitītu ne vairāk kā 10% no šim pašvaldībām piešķirtu dotāciju apjoma, lai nekadētos maksājumi no fonda iedzīvotāju ienākuma nodokļa lēnas iekasēšanas dēļ, FM pašvaldībām dotācijas būs maksās avansā, taču katr ceturksnī to apjoms tiks precizēts, vajadzības gadījumā — koriģēts.

Mikrofons nopircis Nakti

Agita Bērziņa

Rīga, 26.janv. A/s *Diena* ir pārdevusi SIA *Mikrofons* laikraksta *Nakti* akciju kontrolpaketi — 99,7%. Avīze līdz šim ietilpa a/s *Diena* sastāvā.

EKSPRESS HOTLINE
367777
Uzziņas visu diennakti

stāvā. Lēmums par *Nakti* pārdošanu pieņemts tāpēc, ka avīze divus gadus nav bijusi rentabla, turklāt tā jau sākotnēji iesākot iekļāvusies akciju sabiedrības biznesa shēmā, informēja a/s *Diena* prezidents Arvils Ašerādens.

SIA *Mikrofons* direktore Elita Milgrāve sarunā ar *Dienu* pastāstīja, ka, tā kā interese par savu izdevumu bijusi, piedāvājums iegādāties *Nakti* ticis pieņemts. Noteiktā summa jāsamaksā pakāpeniski piecu gadu laikā. Darījuma summu ne-

izpauz. Galvenais uzdevums tagad esot padarīt avīzi rentablu, lai izdevums būtu plašāk pieprasīts un arī pieejams, uzskata E.Milgrāve. Pārņemot avīzes turpmāko attīstību ar *Nakti* radošo kolektīvu, izvirzīta devīze — avīze kultūrai. Ipaša vērība tiksot pievērsta mūzikai, aptverot visdažādākos tās virzienus, ne tikai tos, ar ko nodarbojas *Mikrofons*.

Izdevums saglabāšot nosaukumu — *Nakti*, bet iespējams, ka tam tiks pievienots vēl kāds vārds, kas norādīs uz saistību ar *Mikrofonu*.

Klūdu labojums

26.janvāra *Dienas* rakstā *Vel 10 personas tiks apsūdzētas genocīdā* reportiera vainas dēļ pielautas kļūdas. Pirmajam teikuma jāsakan: «Paredzams, ka drīzumā prokuratūra cels apsūdzību aptuveni desmit personām, to skaitā bijušajiem čekas darbiniekiem un aģentiem par genocīdu un kara noziedzību izdarīšanu Latvijas teritorijā, izvirzīta devīze — Otrajā rindkopā pēc «...Latvijas teritorijā» vajadzētu būt «tiek gatavoti materiāli, lai celtu apsūdzību pirmajām desmit personām». Trešajā rindkopā pēc vārdiem «...operatīvā vada algotņiem» pareizam tekstam jābūt «...kā arī izveidoja aģentu—bojēviku specgrupas, kas sastāvēja no vācu laikā sevi sakompromitējušām personām u.c.»

Pēdējā teikuma pēc teksta «...pret Latvijas tautu» pareizi jābūt-pamatoties uz Latvijas KK 68' pantu».

Cienījamie lasītāji!

Ja jums nav izdevies kioskā nopirkt mūsu avīzi, lūdzu, zvaniet pa tālr. 276739

LĪDZJŪTĪBAS

Izskām visdzīļāko līdzjūtību Ārējo ekonomisko sakaru departamenta direktora vietniekam Dainim Dilleim, tēvu

Jāni Dilli zaudējot.

Finansu ministrijas ĀESD kolektīvs

Sāpju brīdi izskām līdzjūtību a/s *Laima* Dizaina un reklāmas daļas priekšnieci Ivetai Kraujai, tēvu pēdējā gaitā pavadot.

Agentūra *WB*

Izskām visdzīļāko līdzjūtību Kristīnāi Libanei un Valdim Libanam, tēvu mūžībā pavadot.

Savienība *Latvijas ceļš*
5.Saeimas frakcija *Latvijas ceļš*

Izskām līdzjūtību Ernestam Šitcam, māti

Zinaidu Bergmani zaudējot.

Kolēģi no Cietulvie fizikas institūta

Mūsu milje nemirst, vien apsedzas ar puteni un kļūst par tēvu zemi.

J.Peters

Izskām visdzīļāko līdzjūtību Svetlanai Hrjukinai, tēvu zaudējot.

Banka *Baltija*

Pašvaldības uzņēmuma *Ūdensapgāde un kanalizācija* kolektīvs izsaka līdzjūtību uzņēmuma ilggadējā darbinieka

Valentīna Leontjeva tuviniekiem sakārā ar viņa nāvi.

No mums šķīries

Andris Mednis (1939 — 1995).
Izdaišana sestdien, 28.janvārī, plkst.14 no lī Meža kapu kapličas.
Tālr.377780.